

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

İşbu çalışma, jürimiz tarafından ..... Anabilim Dalında BİLİM UZMANLIĞI (YÜKSEK LİSANS) TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan Ünvanı Adı SOYADI İMZA

Üye Ünvanı Adı SOYADI İMZA

Üye Ünvanı Adı SOYADI (Danışman) İMZA

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../200..

Prof. Dr. Emin Sami ARISOY

Enstitü Müdürü

ÖZET

Bir Üniversite Yerleşkesinde Rekreasyon İhtiyacı ve Planlanması (Umuttepe Örneği).

Araştırmada Kocaeli Üniversitesi Umuttepe yerleşkesi incelenmiştir. Araştırmada yerleşkede bulunan, (n=1104) öğrenci, (n=56) öğretim elemanı, (n=7) idareci, (n=41) memur olmak üzere, toplam (n=1208) kişi denek olarak katılmıştır. Araştırma inceleme, araştırma yöntemiyle yapılmıştır. Bilgi toplama aracı olarak anket tekniği kullanılmıştır. Konuyla ilgili literatür çalışması yapıldıktan sonra, kullanılmak üzere bir anket geliştirilmiştir. Anket, kimlik bilgileri, kişilerin yerleşkedeki serbest zamanının tespiti, etkinlik öncelikleri, rekreasyon ve organizasyonu ile ilgili soruları içermektedir. Elde edilen veriler Windows ortamında SPSS paket programı kullanılarak istatistik işlemler uygulanmıştır. İstatistiksel işlemler olarak Tek Örneklem Ki-Kare Testi ve Ki-Kare Bağımsızlık Testi işlemleri uygulanmıştır. Uygulamada özet olarak; yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı gösterenlerin ve yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı göstermeyenlerden bir bölümünün, yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak edecekleri, serbest zaman etkinliklerini organize eden ve uygulayan bir grubun olmasının yerleşkedeki organizasyonlara katılımı arttıracacağı, serbest zaman etkinliklerine iştirak etme davranışının konuma, yaşa ve cinsiyete göre farklılık göstermediği, serbest zaman etkinliklerinin zararlı alışkanlıkların edinilmemesinde etkili olduğu, serbest zaman etkinlikleri sağlığa ve çalışma performansına olumlu etki gösterdiği, serbest zaman etkinliklerine katılımda ekonomik ve kültürel etmenlerin etkilerinin olduğu, farklı bölümlerdeki kişilerin etkinlik tercihleri birbirinden farklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Denekler; başta fiziksel olmak üzere, sosyal, ruhsal ve toplumsal etkinlikleri rekreasyon ihtiyacı olarak göstermişlerdir. Buna uygun olarak bir rekreasyon yönetim şeması oluşturulmuş ve Umuttepe yerleşkesine; (büyük) rekreasyon yönetim merkezi, küçük rekreasyon merkezi, su sporları merkezi, kapalı spor salonları, açık spor alanları ve bu alanlar ve merkezlerde yapılması düşünülen faaliyetler yerleştirilmiştir.

ABSTRACT

The recreation need and planning in a university campus(umuttepe sample)

In this research,Kocaeli University's Umuttepe campus was searched. 1208 people who are in Umuttepe campus were joined this research.1104 were students,56 were instructors,7 was manager,41 was official.This research was done with research method.The inquiry technique was used.After doing a literature study,the inquiry was developed to use it.The inquiry includes the id information,to find the people's free time in the campus,the priorities of the activity,the questions about recreation and its organization. The data was applied by using SPSS package programme with Windows statistically.The single modeling Ki-Kare test and Ki-Kare independence test were applied. In a summary, We found that the people join the recreation activities which are done out of the campus can join campus' activities if the campus make it possible.The people who don't join the activities out of the campus can join the campus' activities.If any of the groups applies or organises the activities in the campus,the participation increases due to this.Joining the free time activities behaviour doesn't make any difference according to the position,age and gender.The free time activities prevent the harmful habits.It has positive effects on the health and working performance. Economical factors are effective on joining the free time activities.The culturel factors are effective on joining the free time activities.The activity preferences of the people in different departments are different from each other.

The subjects show the social, psychological and especially the physical activities as a recreation need. According to this,recreation management diagram was done and in Umuttepe Campus;(big)recreation management center,small recreation center, water sports center, indoor sports saloons, outdoor sports saloons and the activities that are planned in these fields and centers have been placed .

TEŞEKKÜR

Başta tez danıŐmanım Yrd. Doç. Dr. Zekiye BAŞARAN olmak üzere, Yrd. Doç. Dr. Gamze MERT'e, aileme, arkadaşlarım Fatma POSTLU, Çiğdem BULGAN, Özgür UZUNER, Őebnem TELCİ, Selen ÖZTÜRK ve Bahar ODABAŐ ÖZGÜR' e desteklerinden ötürü teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	x
ÇİZELGELER DİZİNİ	xi
1. GİRİŞ VE GENEL BİLGİ	1
1.1. GİRİŞ	1
1.2. ZAMAN	2
1.2.1. Zaman Kavramı	2
1.2.2. Zaman Grupları	3
1.3. BOŞ ZAMAN	4
1.3.1. Boş Zaman Kavramı	4
1.3.2. Boş Zaman Gelişim Süreci	6
1.3.3. Boş Zaman ve Rekreasyon İlişkisi	8
1.4. REKREASYON	9
1.4.1. Rekreasyon Tanım ve Anlamı	9
1.4.2. Rekreasyon Gelişim Süreci	10
1.4.3. Rekreasyonun Özellikleri	12
1.4.4. Rekreasyona Duyulan İhtiyacın Nedenleri	13
1.5. YERLEŞKE REKREASYONU	14
1.5.1. Tanımı ve Gelişim Süreci	14
1.6. REKREASYON YÖNETİMİ	17
1.6.1. Tanımı ve Anlamı	17
1.6.2. Planlama	18
1.6.3. Örgütlenme	18
1.6.4. Yönetme	18
1.6.5. Koordinasyon	19

1.6.6. Kontrol (Denetleme)	19
1.7. REKREASYON PROGRAMLAMA	19
1.7.1. Etkin Olan Faktörler.....	19
1.7.2. İlgi	20
1.7.3. Yaş.....	20
1.7.4. Cinsiyet.....	21
1.7.5. Yer-Mekan.....	21
1.7.6. Yetenek-Beceri	21
1.7.7. Zaman.....	21
1.7.8. Fayda-Tatmin.....	21
1.7.9. Grup Hacmi	21
1.7.10. Organizasyon şekli	22
1.7.11. Planlama ve Yönetim	22
1.8. REKREASYONEL ÖNDERLİK	22
1.8.1. Tanımı	22
1.8.2. Özellikleri ve Tipleri	23
2. ALAN PLANLAMASI VE YÖNETİM ŞEMASI	24
2.1. Alan planlaması	24
2.2. Yönetim şeması.....	32
3. AMAÇ KAPSAM.....	33
4. GEREÇ YÖNTEM	34
4.1. Araştırma grubu	34
4.2. Verilerin toplanması ve planlama	35
4.3. Verilerin analizi	36
5. BULGULAR	36
6. TARTIŞMA.....	84
7. SONUÇ VE ÖNERİLER	96
8. KAYNAKLAR.....	98
9.EKLER	103
10.ÖZGEÇMİŞ.....	107

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

ABD : Amerika Birleşik Devletleri

df : İlişki sayısı

H₁ : Araştırma hipotezi

H₀ : Sıfır hipotezi

B.E.S.Y.O. : Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil.1. Örneklem Grubunun Cinsiyete Göre Dağılımı.....	37
Şekil.2. Örneklem Grubunun Yaşa Göre Dağılımı	38
Şekil 3. Örneklem Grubunun Konumlarına Göre Dağılımı.....	39
Şekil 4. Örneklem Grubunun Yerleşkede Ortalama Haftalık Bulunma Süreleri	41
Şekil 5. Örneklem Grubunun Yerleşkede Ortalama Günlük Bulunma Süreleri	42
Şekil 6. Örneklem Grubunun Günlük Ortalama Serbest Zamanı.....	43
Şekil 7. Örneklem Grubunun Birinci Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı	44
Şekil 8. Örneklem Grubunun İkinci Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı	45
Şekil 9. Örneklem Grubunun Üçüncü Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı	46
Şekil 10. Örneklem Grubunun Dördüncü Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı.....	47
Şekil 11. Örneklem Grubunun Beşinci Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı.....	48
Şekil 12. Örneklem Grubunun Yerleşke Dışındaki Serbest Zaman Etkinliklerine İştirak Durumu.....	59
Şekil 13. Örneklem Grubunun Yerleşkede Rekreasyon Organizasyonları Olması Halinde İştirak Durumu	60
Şekil 14. Örneklem Grubunun Tesis ve Organizasyon Eksikliklerinin Serbest Zaman Etkinliklerine Katılıma Etkisi Hakkındaki Düşünceleri	61
Şekil 15. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinlikleri Organize Eden ve Uygulayan Bir Grubu İsteme Durumu	62
Şekil 16. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinliklerinin Yararlarına Duydukları İnanç.....	63
Şekil 17. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinliklerinin Zararlı Alışkanlıkları Önleyeceğine Duyduğu İnanç	64
Şekil 18. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinliklerine Katılımda Ekonomik Etmenlerin Etkisi Hakkındaki Düşünceleri.....	65
Şekil 19. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinliklerine Katılımda Kültürel Etmenlerin Etkisi Hakkındaki Düşünceleri.....	66

ÇİZELGELER DİZİNİ

Tablo 1. Örneklem Grubunun Cinsiyete Göre Dağılımı	37
Tablo 2. Örneklem Grubunun Yaşa Göre Dağılımı	38
Tablo 3. Örneklem Grubunun Konumlarına Göre Dağılımı	39
Tablo 4. Örneklem Grubunun Birimlerine Göre Dağılımı	39
Tablo 5. Örneklem Grubunun Yerleşkede Ortalama Haftalık Bulunma Süreleri	41
Tablo 6. Örneklem Grubunun Yerleşkede Ortalama Günlük Bulunma Süreleri	42
Tablo 7. Örneklem Grubunun Günlük Ortalama Serbest Zamanı	43
Tablo 8. Örneklem Grubunun Birinci Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı	44
Tablo 9. Örneklem Grubunun İkinci Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı	45
Tablo 10. Örneklem Grubunun Üçüncü Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı	46
Tablo 11. Örneklem Grubunun Dördüncü Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı	47
Tablo 12. Örneklem Grubunun Beşinci Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı	48
Tablo 13. Örneklem Grubunun Birinci Öncelikli Kapalı Alan Rekreasyon Aktiviteleri	49
Tablo 14. Örneklem Grubunun İkinci Öncelikli Kapalı Alan Rekreasyon Aktiviteleri	50
Tablo 15. Örneklem Grubunun Üçüncü Öncelikli Kapalı Alan Rekreasyon Aktiviteleri	51
Tablo 16. Örneklem Grubunun Dördüncü Öncelikli Kapalı Alan Rekreasyon Aktiviteleri	52
Tablo 17. Örneklem Grubunun Beşinci Öncelikli Kapalı Alan Rekreasyon Aktiviteleri	53
Tablo 18. Örneklem Grubunun Birinci Öncelikli Açık Alan Rekreasyon Aktiviteleri	54
Tablo 19. Örneklem Grubunun İkinci Öncelikli Açık Alan Rekreasyon Aktiviteleri	55
Tablo 20. Örneklem Grubunun Üçüncü Öncelikli Açık Alan Rekreasyon Aktiviteleri	56
Tablo 21. Örneklem Grubunun Dördüncü Öncelikli Açık Alan Rekreasyon Aktiviteleri	57

Tablo 22. Örneklem Grubunun Beşinci Öncelikli Açık Alan Rekreasyon Aktiviteleri	58
Tablo 23. Örneklem Grubunun Yerleşke Dışındaki Serbest Zaman Etkinliklerine İştirak Durumu	59
Tablo 24. Örneklem Grubunun Yerleşkede Rekreasyon Organizasyonları Olması Halinde İştirak Durumu	60
Tablo 25. Örneklem Grubunun Tesis ve Organizasyon Eksikliklerinin Serbest Zaman Etkinliklerine Katılıma Etkisi Hakkındaki Düşünceleri	61
Tablo 26. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinlikleri Organize Eden ve Uygulayan Bir Grubu İsteme Durumu	62
Tablo 27. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinliklerinin Yararlarına Duydukları İnanç.....	63
Tablo 28. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinliklerinin Zararlı Alışkanlıkları Önleyeceğine Duyduğu İnanç	64
Tablo 29. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinliklerine Katılımda Ekonomik Etmenlerin Etkisi Hakkındaki Düşünceleri.....	65
Tablo 30. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinliklerine Katılımda Kültürel Etmenlerin Etkisi Hakkındaki Düşünceleri	66
Tablo 31. Yerleşke Dışında Serbest Zaman Etkinliklerine Katılım Davranışı ve Yerleşkede Rekreasyon Organizasyonları Olması Halinde Bu Etkinliklere İştirak Etme Durumu Değişkenlerine İlişkin Oranlar	69
Tablo 32. Ki-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları	70
Tablo 33. Yerleşkede Rekreasyon Organizasyonları Olması Halinde Bu Etkinliklere İştirak Etme Durumu ve Serbest Zaman Etkinliklerini Organize Eden ve Uygulayan Bir Grubun Olmasını Arzu Edenlere İlişkin Oranlar	71
Tablo 34. Ki-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları	73
Tablo 35. Konum ve Yerleşkede Rekreasyon Organizasyonları Olması Halinde Bu Etkinliklere İştirak Etme Durumu Değişkenlerine İlişkin Oranlar	73
Tablo 36. Ki-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları	74
Tablo 37. Yaş ve Yerleşkede Rekreasyon Organizasyonları Olması Halinde Bu Etkinliklere İştirak Etme Durumu Değişkenlerine İlişkin Oranlar	75
Tablo 38. Ki-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları	75

Tablo 39. Gözlenen ve Beklenen Frekanslar.....	76
Tablo 40. Tek Örneklem Ki-Kare Testi Sonuçları.....	77
Tablo 41. Gözlenen ve Beklenen Frekanslar.....	77
Tablo 42. Tek Örneklem Ki-Kare Testi Sonuçları.....	78
Tablo 43. Cinsiyet ve Yerleşkede Rekreasyon Organizasyonları Olması Halinde Bu Etkinliklere İştirak Etme Durumu Değişkenlerine İlişkin Oranlar	78
Tablo 44. Ki-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları	79
Tablo 45. Gözlenen ve Beklenen Frekanslar.....	79
Tablo 46. Tek Örneklem Ki-Kare Testi Sonuçları.....	80
Tablo 47. Gözlenen ve Beklenen Frekanslar.....	80
Tablo 48. Tek Örneklem Ki-Kare Testi Sonuçları.....	81
Tablo 49. Bölüm ve Etkinlik Tercihi Değişkenlerine İlişkin Oranlar.....	81
Tablo 50. Ki-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları	84

1.GİRİŞ VE GENEL BİLGİ

1.1. GİRİŞ

Bilindiği üzere teknolojik gelişim ve toplumların yaşayışlarına bağlı olarak değişen zaman kavramı, değişimi yaşayan toplumlar için yeni bakış açılarıyla tanımlanmak durumundadır. Nitekim yaşanan gelişmelerle toplumların zamanı ve bununla birlikte zorunluluk hissettikleri ihtiyaçları bağlamında yeni oluşumlar meydana gelmektedir. Ortaya çıkan bu durum bireylerin fiziksel, sosyal ve duygusal gereksinimleri de göz önünde bulundurulduğunda serbest zamanlarının olumlu kullanılmasını, mevcut zamanlarını kullanma eğitimlerinin verilmesini ve kişiyi sağlıklı, mutlu ve başarılı kılmak için uygun eğitimlerle planlanmasının yapılması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.

Yaşanan değişimlerin sonucu toplumlarda oluşan serbest zaman ve bu zamanın verimli kullanılması ihtiyacı rekreasyon kavramının meydana gelmesine yol açmıştır. Daha net bir şekilde olayları irdelediğimizde çalışan (iş, okul, vb.) bireylerin çalışma ve yaşam için gerekli temel zorunluluklarını kullandıktan sonra kendini geliştirmek, mutlu olmak, çalışma zamanı içinde yüklenmiş olduğu görev sorumluluk ve baskıdan kurtulmak için kendine ait bu zaman diliminde belli aktivitelerle yenilenme ihtiyacı duymuştur. Önceleri çok fazla organize gelişmeyen bu ihtiyacın karşılanması zamanla daha planlı olarak yapılmış ve yayılarak devam etmiştir.

Ancak görünen başta ülkemiz olmak üzere gelişmekte olan ülkeler serbest zamanlarını iyi değerlendirememektedirler. Ortaya çıkan bu serbest zamanın iyi kullanılmamasından kaynaklanan olumsuzluklar toplumlara negatif bir sorun olarak geri dönmektedir. Bu negatif etki ülkelerin gelişme isteklerinin önünde zamanla ciddi sorun yumakları yaratabilmektedir. Serbest zamanlarını iyi planlamayıp, halkını bu alanlara yönlendirmeyen toplumlarda sağlık sorunları, iş yaşamındaki artan gerilim ve buna bağlı olarak başarısızlık, bireyin ya da toplumun karşısına çıkacak

sorunlarda aktif karar verme yetilerinde azalma olacak bu ve bunun gibi birçok sebepten gerileme meydana gelecek ya da gelişme oldukça yavaşlayacaktır.

Ülkemizde özellikle son yıllarda serbest zamanların kullanımı açısından önemli gelişmeler olmaktadır. Bu bağlamda üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okullarında açılmış Rekreasyon Eğitimi Bölümleri serbest zaman ve rekreasyon kavramına yeni bir boyut kazandırmış bu alanda düşünen insan sayısında belirgin bir çoğalmaya neden olmuştur. Tam bu noktada altı çizilmesi gereken konu, üniversitelerin toplum ve birey yaşamındaki rolüdür. Toplumda her ne kadar yaşanan gelişmeler mevcutsa da, bu alanda ilerlemiş toplumlar ve üniversiteleri incelendiğinde istenen konuma gelebilmek için yapılması gerekenlerin olduğu ortaya çıkmaktadır. Üniversiteler bireyin sonraki yaşamında hayatını mutlu bir şekilde devam ettirebilmesi adına rekreasyon planlamaları ve merkezleri yapabilmelidir. Bu açıdan serbest zaman aktiviteleri de üniversitedeki eğitimin bir parçasıdır. Çünkü serbest zaman özellikle üniversite yerleşkelerinde ülkenin geleceğini şekillendirecek bireylerin her açıdan eğitilmesinde önemli rol oynamaktadır.

1.2.ZAMAN

1.2.1. Zaman Kavramı

İnsan yaşamının birçok yönüyle bağlandığı zaman kavramı nedir?

Addington (1993), zamanın insanların sonsuzluk ölçüsü olduğunu ve şimdiye kadar zamanla ilgili doğal kabul edilen her şeyin, insan düşüncesinin ürünü ve göreceli olduğunu belirtir (Karaküçük, 2005).

Zaman mefhumunu anlamaya en çok yaklaştığımız nokta onu uzay gibi bir boyut olarak görürüz. Nitekim içinde değişikliklerin olduğu boyuttur. Değişikliğin miktarı korkunç derecelerde farklılık gösterir (Adair, 2005). Uzay ölçüdür. Zaman, uzay sayesinde ölçülebilmektedir. Zaman, bir nesnenin uzaydaki bir noktadan başka

bir noktaya geçtiği aralıktır. Zaman ve uzay kavramları birbiri için gereklidir ve biri diğerinin göreceli değerine bağlıdır (Karaküçük, 2005).

Heidegger (1996)'e göre zamanın yönü tektir ve çevrilemez. Her olup biten şey sonsuz gelecek zamandan geri getirilemez geçmiş zamana akar. Ayrıca yorumlarında iki belirgin özellik vurgusu ortaya çıkmaktadır.

1.Geri döndürülemezlik, 2.Şimdi noktalarındaki, anlardaki bağdaşıklık.

Geri döndürülemezlik, bu açıklamanın asıl zaman konusunda daha ne yakalayabildiğini de içermektedir. Varolma olarak zamanın temel görüngüsü olarak zamansallıktan geriye kalan bu. Bu bakış gelecekte şimdiki zaman doğru bakmaktadır ve gözlem şimdiki zamandan geçmiş zamana kayan zamanın arkasından koşmaktadır. Geri döndürülemezliği içindeki zaman tanımı, zamanın önceden geri çevrilmiş olması temeline dayanır (Heidegger, 1996).

Bağdaşıklık, zamanın uzama, kendinde/salt şimdiliğe bir ayarlanmasıdır; her zamanı kendiliğinden bir şimdiki zamana sıkıştırma eğilimidir. Bu tümüyle matematikselleştirildiğinde, x,y,z uzam koordinatları yanındaki t koordinatı olur (Heidegger, 1996).

İnsan için yaradılışından bu yana büyük önem taşımıştır. İnsanın gelişmesinde ve hangi alanda olursa olsun mesleki başarısında zaman anlayışının payı büyüktür. Bu, fertler kadar toplumlar için de böyle gelişmiştir. İş hayatını, sosyal ilişkilerini, eğlence ve dinlenme alışkanlıklarını bu anlayış içerisinde tanzim eden toplumlar, diğerlerine nazaran daha fazla gelişmişlerdir (Karaküçük, 2005).

1.2.2. Zaman Grupları

Brightbill ve Meyer'in zamanı gruplandırılmaları şöyledir.

1. Var olmakla ilgili zaman; yemek yeme, uyuma, vücut temizliği
2. Geçimle ilgili zaman; çalışma
3. Boş zaman; oyun, boş zaman değerlendirme, dinlenme.

Grazia'nın zamanı gruplaması şu şekildedir.

- 1.Çalışma zamanı,
2. Çalışma ile ilgili etkinliklere ayrılan zaman,
3. yaşamı sürdürmeye yönelik etkinliklere ayrılan zaman,
4. Boş zaman

Megyeri ise zamanı şöyle gruplamıştır.

1. Temel ihtiyaçlar için ayrılan zaman (uyku, yemek yeme, temizlik, giyinme vb.),
2. Çalışma ve buna bağlı etkinlikler ve görevler için ayrılan zaman (iş, yolculuk, ödev, öğrenimle geçen zaman vb.),
3. Serbest etkinlikler için ayrılan zaman (spor, eğlence, dinlenme vb.),
4. Diğer etkinlikler için ayrılan zaman (Özçalıkuşu, 1999).

Hacıoğlu ve ark. (2003)'a göre, zaman tipleri ve kullanılma şekilleri;

Zaman tipleri	Nasıl kullanıldığı
1. Var olma ile ilgili zaman (biyolojik zaman)	Yemek,uyumak,vücut temizliği
2. Çalışma, iş görme zamanı	Çalışarak kullanılır.
3. Serbest – Boş zaman	Oyun – Dinlenme - Eğlence

1.3.BOŞ ZAMAN

1.3.1. Boş Zaman Kavramı

Boş zaman, kişinin çalışmadığı, yaşam zorunluluklarının ve biçimsel görevinin dışında kalan ve kişinin kendi isteği yönünde harcayabileceği zamandır.

Günümüzde boş zaman faaliyetleri daha fazla organizasyonun arasından elemeler yapmayı, programlamayı ve yapılandırmayı gerektirmektedir: tüm bunlar, operatörlerin, enstitülerin, özel ve kamu yerel makamların teknik ve pedagojik olarak yeniden modellemesine yardımcı olacaktır (Di Carlo ve ark., 2005). Boş zaman

yerinde ve değerli kullanılabilirdiğinde, insana kendi kendine kalmak, kendi özgürlüğünü yaşamak, kendini bulmak olanağı verir. Boş zamanın iyi değerlendirilmesi; kişinin kendini ifade etmesini, yaratıcılığını geliştirmesini, yeni deneyimler kazanmasını, toplumsal çevresini geliştirmesini ve üretkenliğini arttırmasını sağlar (Kılbaş, 2001).

Boş zamanla ilgili birçok tanım yapılmakla birlikte sözcük kökünden başlayarak tanımlamalara baktığımızda boş zaman kavramını daha iyi tanımlamış oluruz.

Boş zaman terimi, İngilizce karşılığı olan “Leisure” kelimesi “fırsat tanınma” veya “serbest olmak” manalarına gelen “Losir”, “salahiyat vermek” manasına gelen “License” ve “izin” manasına gelen “Liberty” ile, “Licere” kelimelerinden gelmiştir. Mecburiyetin olmaması ve serbest seçim ifade bu kelimelerin tamamı birbiriyle ilişkilidir. Ayrıca boş zaman; bireyin hem kendisi ve hem de başkaları için bütün zorunluluklardan veya bağlantılardan kurtulduğu ve kendi isteğiyle seçeceği bir faaliyette uğraştığı zamandır. Bireyin özgürce istediği gibi kullanabildiği zamandır (Hacıoğlu ve ark. 2003).

Boş zaman; “bireyin hem kendisi hem de başkaları için bütün zorunluluklardan kurtulduğu ve kendi isteğiyle seçebileceği bir etkinlik uğraşacağı, bireyin kesin olarak bağımsız ve özgür olduğu zaman” olarak da tanımlanmaktadır (Özışık, 1998).

Boş zaman, insanın bir şey yapmak ya da yapmamak arasında serbest bir seçim yapabildiği, yapmak ya da yapmamak istediği şeyleri gene serbestçe tayin edebildiği, fakat yapılan işin sorumluluğunun da yüklenebilecek, sorumlu davranışlar gösterebilmesi gereken zaman şeklinde tanımlanırken, Meyer ise, “boş zamanı” zorlama duygusunun en az olduğu, kişinin kendi yargı ve seçimine göre kullandığı isteğe bağlı bir zaman parçası olarak tanımlamaktadır (Tunçel, 1999).

1.3.2. Boş Zaman Gelişim Süreci

Boş zaman ihtiyacı çalışma zamanlarının sanayi devrimiyle belirgin hale gelmesiyle daha fazla ortaya çıkmıştır. Daha net dile getirmek gerekirse bu ihtiyaç yaşanan devrimlerle toplumda oluşan gelişmeler sonucunda bir zorunluluk hali almıştır. Bu zaman dilimine ve sosyal sınıfla ilişkisine göz atmakta fayda var.

Boş zamanın, sosyal sınıfla ilişkisi, 19. yüzyıl sonlarında Amerikan sosyoloğu Thorstein Weblen'in çalışmalarında ortaya çıkmıştır. Weblen boş zamanı imtiyazlı sınıfın, burjuvaların yaşantısı olarak kabul etmiş, bunun sonucunda, başkalarının çalışmaları sayesinde iyi yaşayan insanların kendileri gibi çalışmayan tembel zenginlere saldırdığını ortaya çıkarmıştır. Sanayi devriminden sonra yeni keşiflerin ortaya çıkması ve fabrikaların kurularak hızlı hızlı üretime geçmesi ile çalışmaya büyük önem verilmiştir. İnsanların verimli çalışarak kişisel ve toplumsal kalkınmayı sağlayabilecekleri ve refaha ulaşabilecekleri düşünülerek, haftada 70 saat çalışma uygun görülmüştür. Bütün sanayi devrimi ile çalışma tasarrufu, sermaye birikimi gibi kavramlar, yeni toplumsal değerler olarak ortaya çıkmıştır. Bu sebeple boş zamanın savurganlık ve tembellik olarak değerlendirilmeye başlandığı görülmüştür. İşçilerin insanlık haysiyetli bağdaşmayacak çalışma hayatı ile çok küçük yaşta çocukların zor koşullar altında ve günde 12 saat çalıştırıldığı bu döneme rastlamaktadır(Hacıoğlu ve ark., 2003).

Yaşanan her yeni gelişme bir sonraki aşamayı doğurmuş ve bu kavram gelişerek devam etmiştir.

Tarih boyunca çalışma zamanı insanoğlunu yıpratırken çalışma dışı zamanı ise insanın kendisi için bir şeyler yapması yenilenmesine onun güç tazelemesine ve hayata yeniden başlamasına imkan vermiştir. Bu nedenle insanlar çalışma zamanına verdikleri önemin dışında çalışma dışı zamanına da yani boş zamanın kullanımına da önem vermişlerdir. Çalışma dışı zamanının yani boş zamanın kullanımı rekreasyon kavramını ortaya koymuş ve insanlar bu kavramı her geçen gün daha da geliştirerek zenginleştirmişlerdir (Çınar ve Sanioğlu, 2000).

Boş zamanın gelişimiyle birlikte ilgili çalışmalar artmış ve giderek ayrıntılı hale gelen boş zamanla ilgili yeni tanımlamalar ve tespitler ortaya çıkmıştır.

Ev sosyologları boş zamanla ilgili bu mesele ile de karşılaştılar, işçi aileleriyle ilgili çalışmasında, Chombart de Lauwe dinlenme meselesini ele almıştır. O'nun sayesinde "dinlenme - ihtiyacı" iyice aydınlanmıştır. Buna rağmen, çağdaş ailede dinlenme ihtiyacının anlamı bu çalışma türünün ilave bir noktası olarak kalmıştır. Diğer meseleler çok daha iyi bir şekilde incelenmişlerdir: söz gelişi, hayat seviyesi düşük bazı ailelerde bu tip ihtiyaçların tatmin edilmesine karşı olan iktisadî ve toplumsal sınırlar meselesi. Chombart de Lauwe, bu ailelerde serbest ilgilerin bu ailelere mensup fertlerin şuurunda daima mevcut günlük sıkıntılarla karşılaştırıldığını açık seçik göstermiştir. "Sıkıntılar" "Serbest ilgi" ile ilgili çalışmayı engellediği vakit, burada boş zaman ihtiyacı her biçimiyle git gide dayanılmaz hal alır. Bilhassa genç ailelerde yeni tüketim ve davranışı alışkanlıkları yaratır ve böylece aile ekonomisini ve aile kültürünün geleneksel dengesini tehdit eder (Dumazedier, 1991).

Buna paralel olarak, kişilerin boş zamanlarını değerlendirmelerine yönelik çok seçenekli hizmetler sunan canlı bir sektör de oluşmuştur. Ekonomik verimliliğin artması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesiyle ortaya çıkan boş zamanın bilinçli bir şekilde değerlendirilmesi, pozitif sonuçları olacak bütünsel bir çaba olmalıdır. Bu konuda yapılan çalışmalarda, boş zamanın pozitif kullanımının artmasının kendini gerçekleştiren ve ruhen sağlıklı gençlerin gelişmesine katkıda bulunduğu yaygın olarak ifade edilmektedir (Balcı, 2003).

Belirli bir gelir elde etmek ile emek sarf ederek toplumun değer oluşturma sürecine katkı olarak tanımlayabileceğimiz çalışmanın dışında kalan zaman, kişinin kullanıma açık tüm zamanın (gün, hafta, ay, yıl) bir parçasıdır. Bu sürenin varlığı ve ne yönde kullanıldığı, pek çok farklı faktörlerle etkilenir. Bu faktörlerin tümü arasında bir ilişki vardır, birindeki değişiklik diğerine yansımaktadır. Sözü edilen;

a. Toplumun üretim ilişkileri, örgütlenme biçimi ve teknolojik gelişmesinde yansıyan sosyoekonomik yapısı, kültürü, diğer yargıları, örf ve adetlerini içeren genel faktörler,

b. Sosyoekonomik faktörlerin mekansal şekillenmesi, insanların kırsal, kentsel ayırım, yaşama, çalışma alanları ve diğer kullanışların mekansal konumları, ulaşım şekilleri yakın uzak fiziki çevre, doğal değerler ve iklimi içeren fiziksel faktörler,

c. Cins, yaş sosyal sınıf, eğitim düzeyi, çalışma alanı, aile yapısı gibi değerleri içeren kişiye dönük faktörler olarak üç grupta toplanabilir (Keskin, 2001).

1.3.3. Boş Zaman ve Rekreasyon İlişkisi

Boş zaman (leisure) ve boş zamanı değerlendirme (recreation) aynı anlama gelmeyen iki kavram olup; boş zaman kişinin çalışmadığı, yaşam zorunluluklarının ve biçimsel görevlerinin dışında kalan ve kendi isteği yönünde harcayabileceği zamandır. Rekreasyon ise, bu boş zaman diliminde yapılan etkinliklerle ilgili olan iki kavramın uygulamadaki karşılığı olarak geliştirilerek kullanılmasıdır (Kılbaş, 2001).

Rekreasyon kavramının, boş zaman kavramına göre daha dar kapsamlı olduğu, etkinliklere katılma anlamında da alınsa, bazı kuramcıların, rekreasyonu öznel bir durum ya da bir deney olarak kavramlaştırdıkları görülmüştür (Kılbaş, 2001).

Boş zaman ile özgür (free time) kavramları da birbirinden farklılaşırlar. Psikoloji literatüründe boş zaman, özgürlük algısı ve temel güdüler açısından ele alınmıştır.

Başlangıçta amaçlanmaksızın ya da dışarıdan güdülenmeksizin, kişinin kendisi için yaptığı herhangi etkinlikler düşüncesi olarak gelişen rekreasyon, bireyin özgür zamanında zevk almak ya da bazı fiziki, toplumsal ve duygusal davranışları kazanmak için yaptığı etkinlikler ya da deneyimlerdir. Bu nedenle rekreasyon, bireyde doyuma ve iyi olmaya doğru gelişen bir duygudur (Kılbaş, 2001).

Dumazedier, Zuzamek, Robinson, Tezcan gibi yazarlar, çalışma saatleri dışında kalan zamanın tümüyle "Boş zaman" olarak algılanamayacağını ileri

sürmektedirler. Bu yazarlara göre "çalışma dışı zaman";

a- Fizyolojik gereksinimler için ayrılan zaman

b- Çalışma dışı zorunluluklar

c- Boş zaman olarak gruplandırılmaktadır (Tunçel,1999).

Yazarların çalışmasında "Boş zaman" kavramı tanımlamada aranan temel ilkenin, "özgürce seçilmiş ve değerlendirmeye açık bir zaman dilimi" olması öngörülmektedir.

Boş zaman değerlendirmeye yönelik bu yaklaşımda, fizyolojik gereksinimler için ayrılan zaman dilimi ile çalışma dışı zorunluluklar çerçevesinde, çalışmanın bir uzantısı gibi devam eden zaman diliminin bireye ve bireyin içinde bulunduğu topluma ve toplumsal kurallara göre değişebilirlik esnekliğine sahip olduğu düşünülmektedir. Fizyolojik gereksinimler için ayrılan zaman; yemek, vücut temizliği gibi işlerin yapıldığı zaman dilimidir. Bu gereksinimler için gereğinden fazla zaman ayrıldığında, o zaman dilimi "boş zaman"a dönüşebilmektedir. (Örneğin; vücut temizliği için sauna ya da hamamda zaman geçirmek, zevk için güzel bir lokantada yemek yemek gibi.) Çalışma dışı zorunluluklar için ayrılan zaman, alış-veriş, ev işleri, ailesel görevler için ve çoğunlukla da ek gelir sağlamak amacı ile kazanç elde etme çabalarının sarf edildiği zaman dilimidir. Bu faaliyetler Dumazedier tarafından "Yarı-boş zaman" (Semi-leisure) olarak adlandırılır ve bu zaman dilimi, bazı durumlarda işin bir uzantısı olarak bireyin mesleki durumu, toplumsal statüsü veya ailesel rolleri ile ilgili uğraşları kapsayabilir (Tunçel, 1999).

1.4.REKREASYON

1.4.1. Rekreasyon Tanım ve Anlamı

Rekreasyon, yenilenme, yeniden yaratılma veya yeniden yapılanma anlamına gelen Latince recreatio kelimesinden gelmektedir. Türkçe karşılığı yaygın bir şekilde boş zamanları değerlendirme olarak kullanılmaktadır. Bu ise, bireylerin ya da

toplumsal kümelerin boş zamanlarında gönüllü olarak yaptıkları dinlendirici ve eğlendirici etkinlikler anlamını taşımaktadır(Ozankaya, 1980: Karaküçük'ten, 2005).

Rekreasyonla ilgili farklı tanımlamalar yapılmıştır, bunlardan;

Hacıoğlu ve ark.(2003)'a göre rekreasyon; insanın günlük yoğun çalışma temposu alışagelmiş hayat tarzı, veya olumsuz çevresel etkilerden tehlikeye giren veya olumsuz etkilenen bedeni ve ruhi sağlığını tekrar elde etmeyi istemektedir. Bunun yanında zevk ve haz almak amacıyla, kişisel doyum sağlayacak, tamamen çalışma ve zorunlu ihtiyaçlar için ayrılan zaman dışında kalan, bağımsız ve kendisine ait boş zamanda isteğe bağlı ve gönüllü olarak ferdi veya grup içinde seçerek yaptığı etkinliklere denir.

Rekreasyon, kişinin seçtiği ve hemen kişide mutluluk ve tatminlik oluşturan deneyimlerin ve aktivitelerin herhangi bir formudur (Ağaoğlu, 2002).

Günümüzde özellikle de sanayi toplumlarında rekreasyon veya rekreasyon ihtiyacı önemli bir hal almıştır. İnsan yoğun bir özellik gösteren tarım sektörünün giderek makine yoğun sanayi sektörüne dönüşmüş olması insanın kendini pasif bir işçi ve makine dışlisinin parçası olarak görmesine neden olmuştur. Bu da toplumu monotonluğa itmektir. İnsanları bu iş ortamının monotonluğundan uzaklaştırmak, ruh ve fizik yönden dengeli bir fert olarak yaşamalarını sağlamak için rekreatif faaliyetler çok önem kazanmaktadır (Yazıcı, 1998).

1.4.2. Rekreasyon Gelişim Süreci

Teknolojinin gelişmesi ile birlikte hayat daha da karmaşık bir hale gelmiştir. Özellikle çalışma hayatından kaynaklanan zorluklar, bireyin kendine zaman ayırma sonucunu doğurmuştur(Kale ve Erşen, 2003).

Rekreasyonun gelişim sürecine ABD'deki rekreasyona bakış açısı çok etkili olmuştur.

Amerika’da rekreasyon 1918’de en önemli eğitim aracı olarak kabul edilmiş ve 1930’lu yıllarda ise kişilik gelişimi ve toplumsal değişimin aracı olarak bu alanda gençlik örgütleri kurulmuştur (Kılbaş, 2001).

Teknolojik gelişmelerle insanların serbest zamanlarının artışı, eğitim ve gelir düzeylerinin yükselmesi ile yaşam sürelerinin uzaması gibi etkenler sonucu rekreasyonel etkinliklere olan talep artmıştır. Örneğin ABD’de 1960-2000 yılları arasında gelir düzeyinin artması, çalışma saatlerinin 32 saate düşmesi, ulaşım olanaklarının gelişmesi gibi nedenlerin etkisiyle, dış mekan rekreasyon etkinliklerine katılanlar yaklaşık % 35 oranında artmıştır (Anonymous, 2002: Mansuroğlu’ndan, 2002).

Serbest zaman ile ilgili çalışmalar, ilk olarak ABD’de 1950’li yıllarda sosyo-ekonomik yapı ve etkinliklere katılım arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla yapılmıştır. 1960’lı yıllarda azınlıkların ülke politikasında yer edinmesiyle araştırmalar ırk ve milliyet kavramları üzerinde yoğunlaşmış, 1970’lerde yaşlı nüfusun artması nedeniyle yaşam biçimi ve katılımı ilgili çalışmalar yapılmıştır. 1980’lere kadar bu etmenler tek başına değerlendirilirken, 1990’lardan itibaren ise hepsi birlikte ele alınmaya başlamıştır (Lee ve ark., 2001: Mansuroğlu’ndan, 2002).

Rekreasyon kavramı tarihi gelişimi sürecinde bir toplumsallaşma aracı olarak ta kullanılmış hatta bazı baskın kesimlerin bu toplumsallaşma sürecinde önemli atılımlar yaptığı da dikkat çekmiştir.

Newyork’un en eski ve büyük Yahudi Merkezinden birisi olan YMHA’yı kişi ya da genci toplumsallaştırma ve yeni bir toplum yaratmadaki önemini araştırmaktadırlar. Amerikan toplumunun 1890-1950 yılları arasında toplumsallaşması ve kültürlenmesinde Yahudilik dininin, bizzat Amerikan kural ve değerlerini yaygınlaştırmanın amacı olarak; 1920’lerde gençlerin akıl, moral, ruhsal ve kültürel koşullarının iyileştirerek geliştirilmesi amaçlanıyordu. 1934- 1935’de ise, burasının gençlik programları açısından kültürel bir merkez olması amaçlandı. Marks tarafından insanlığın gelişmesi için olanak olarak kabul edilen rekreasyon, bu gün de

toplumsal bütünleşmenin ve toplumsal değişimin önemli bir aracı olarak görülmektedir (Kılbaş, 2001).

1.4.3. Rekreasyonun Özellikleri

Rekreasyon farklı birçok konuyu barındırmakla birlikte yapılmış çalışmalar ve belirlenmiş bazı kriterleri gereği birtakım özellikleri ön plana çıkmaktadır. Bunlardan en belirgin olanları şu şekilde sıralanabilir.

- 1- Rekreasyon, rekreatif etkinliklere katılma sonucu ortaya çıkan bir deneyimdir. Rekreasyon, bir faaliyeti gerçekleştirir (Hacıoğlu ve ark.'dan, 2003).
  - 2- Rekreasyon faaliyetlerine katılım, birey tarafından önceden belirlenmiştir. Bu faaliyete katılacak kişiler, hangi faaliyet hoşuna gidiyorsa, önceden hakkında bilgi sahibi olduğu faaliyete katılmak isteyecektir (Hacıoğlu ve ark.'dan, 2003).
  - 3- Rekreasyonun kendine has bir takım çekicilikleri vardır. Bunlar havuzun büyüklüğü, oyun çeşitleri, gösteriler vb.dir. Rekreasyon şimdiki zamanı ilgilendirir (Hacıoğlu ve ark.'dan, 2003).
  - 4- Kişiler bu faaliyetlere kendi istek ve iradeleri ile katılırlar. Gönüllülük esastır (Hacıoğlu ve ark.'dan, 2003).
- Rekreasyon, boş zamanda yapılır. Bu faaliyetlere katılım, kişilerin bir işle meşgul olmadıkları zamanda veya her türlü sorumluluğu terk ettiği zamanda olmalıdır (Hacıoğlu ve ark.'dan, 2003).
- 5- Rekreasyon birçok aktiviteyi kapsar. Rekreasyon içinde çok çeşitli faaliyetler bulunur. Bunlar oyun, eğlence ve dinlenmedir (Hacıoğlu ve ark.'dan, 2003).
  - 6- Rekreasyon faaliyetlerinin, katılan herkese göre bir amacı vardır. İnsan yapısına bir rahatlık ve ferahlık kazandırır. (Hacıoğlu ve ark.'dan, 2003).
  - 7- Rekreatif etkinliklere katılmak, kişiye ani ve doğrudan bir doyum sağlar.
  - 8- Esnektir. Sayısız durumlarda bulunabilir. Bireysel, grupsal, örgütlü, örgütsüz v.s.
  - 9- Serbest zaman dürtüler saptar. İnsanların serbest seçtikleri faaliyetler dürtülerine bağlıdır. Kişisel doyuma ulaşmak için iç dürtüler tarafından teşvik edilir (Çakıroğlu, 1998)
  - 10) Sporun yaygınlaşmasında önemli bir rolü vardır.

Spor, insanların rekreatif ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir hareket alanı sağlarken, rekreasyonda, sporun topluma yaygınlaşması, tanınması ve sportif başarılar elde edilmesinde önemli roller üstlenmiştir. (Başaran ve Karaküçük, 2004)

1.4.4. Rekreasyona Duyulan İhtiyacın Nedenleri

Rekreasyona duyulan ihtiyaç, rekreasyon faaliyetlerinin kişisel ve toplumsal olarak sağladığı faydalardan ileri gelmektedir (Karaküçük, 2005)

Bütünlüğün, kaynaşmanın ve devamlılığın sağlanabilmesi için rekreasyon nasıl ki toplumsal bir ihtiyaçsa, kişilerin zorunlu işleri dışında kalan sürelerde zevk aldıkları farklı bir faaliyette bulunarak, dinlenmeleri, eğlenmeleri ve kendilerini yenileyebilmeleri gibi birçok nedenle de kişisel bir ihtiyaçtır (Başaran ve Sarımert, 2004)

Rekreasyon faaliyetleri, sosyal konumlarla paralel olarak ta değişik ihtiyaç düzeyleri gösterir (Tunçkol, 2001)

a) Kişisel yönden rekreasyona duyulan ihtiyacın nedenleri

- Fiziki sağlık gelişimi yaratır
- Ruh sağlığı kazandırır
- İnsanı sosyalleştirir
- Kişisel beceri ve yeteneğın gelişmesini sağlar
- Yaratıcı gücü geliştirir
- Çalışma başarısı ve iş verimini artırır
- Ekonomik hareketi geliştirir
- İnsanı mutlu eder (Karaküçük, 2005).

b) Toplumsal yönden rekreasyona duyulan ihtiyacın nedenleri

- Toplumsal dayanışma ve bütünleşmeyi sağlar

- Demokratik toplumun yaratılmasına imkan sağlar (Karaküçük, 2005).

1.5. YERLEŞKE REKREASYONU

1.5.1. Tanımı ve Gelişim Süreci

Üniversite yerleşkelerinde rekreasyon, yirminci yüzyılın başlarından itibaren rekreasyonel spor olarak adlandırılmaya başlanmıştır. 1800'lerin sonlarında ve 1900'lerin başlarında okulların atletik departmanlarını geliştirmeleri ile birlikte yöneticiler, toplumda belirli bir kesimin atletik programları bilmelerine rağmen birçok öğrencinin bunu yapamadıklarını, ya da yapmak istemediğini veya kolejler arası atletik faaliyetlere katılmadıklarını farkına varmışlardır. Bu sebeple, spor katılımını kitlelere yayma ihtiyacı doğmuştur (Lewis ve ark.).

Üniversitelerin bilgiyi aktarma, topluma danışmanlık yapma ve diğer birçok özelliğinin yanında kişilerin sosyal yönlerinin geliştirilmesiyle de ilgili görevleri bulunmaktadır.

Üniversite bir kurum olarak toplum ve kültürü yansıtan bir araç olduğu kadar aynı zamanda üniversite toplum ve kültür tarafından da şekillendirilir. Bu anlamda üniversite bir fildişi kulesi değil, öğrenciyle iç içe olması gereken bir kurumdur. Eğer mevcut kültürün ihtiyaçları çeşitli ve karmaşık ise üniversitenin fonksiyonu da benzer şekilde ortaya çıkacaktır. Bu yüzden, miktarına göre rekreasyon eğitimi ile zamanın nasıl kullanacağını öğrenmeli ve kişiliği etkileyen yönlerinden nasıl yararlanılacağı bilinmelidir. Bu, serbest zamanın yaratılması, kullanılması, ilgilerin bilinmesi öğrenme sorumluluğunun paylaşılması ile olur. Kişi çalışma sürecinde yaşam nedeninin ne olduğunu da bilmek zorundadır. Çalışma zamanı kadar serbest zamanı da dolu olarak yaşayabilir. Bilindiği gibi insan doğduğu andan başlayarak içinde büyüdüğü toplumun kültürel değerlerini ve kurallarını benimseyerek kişilik özelliklerini kazanırlar. (Hacıoğlu ve ark.'dan, 2003)

Yerleşke rekreasyonu, üniversiteleri öğrencileri, akademik ve idari personeli ile onların çocukları ve eşlerini birlikte kabul eden ve sportif, kültürel ve sosyal faaliyetlerin yanı sıra fiziksel, zihinsel, duygusal, sosyal ihtiyaçları olduğunun

farkında olan bir rekreasyon yaklaşımıdır. Yerleşke rekreasyonu aynı zamanda iletişim ve müşterek çalışmalarda bireyler ve birimler arasında destekleyici değerlere de sahiptir. Ayrıca kurum kültürünü zenginleştirici özelliği de bulunmaktadır (Zorba, 2005)

Üniversiteler rekreatif açıdan kişilerde olumlu yönde davranış değişikliği de yapmaktadırlar. Bununla ilgili ve yapılan çalışmalara ve programlara bakmak gereklidir.

Üniversite öğrencileri çeşitli sağlık riski taşıyan davranışlar sergilemektedirler, bunların arasında düzenli fiziksel aktivitelerin eksikliği bulunmaktadır. Davranış değişiklikleri ile ilgili birçok teori ve modelin kritiği, kişisel davranış değişimlerinin üzerindeki etkidir. Fiziksel Aktiviteler üzerindeki fiziksel çevre etkisi hakkında daha fazla bilgi edinmek ile inaktif olma davranışlarındaki riskler de artabilir. Üniversite ve kolej toplulukları öğrenmek, çalışmak ve çok sayıda kişinin lisedeki yıllarını takip ederek oynaması için bir yer sağlayan yegâne çevresel yapılarıdır. Bu kolej yılları aktif yaşamın modelini üretme içerisinde önemli bir rol oynar, bu da hayatın geri kalanında çok etkili olabilir (Reed and Wilson, 2005).

Örneğin ABD’de üniversitelerin su sporları program geliştirmesinde farklı çalışmalar yapılmaktadır bunlardan akademik derece programı şu şekilde özetlenebilir; su sporlarında akademik derecenin önemi, su sporları programlarına üniversite eğitimi veren ve su sporları yönetiminde ileri eğitim sağlayan fakülteler için bir ihtiyaç olmasından dolayı önemlidir. Üniversite su sporları programlarının dışında sadece belgelendirmeye yönelik derece programları öncelikle araştırma temellidir. Öğrencilere yazı ve araştırma kadar daha çok mantıklı profesyonellik fırsatı sağlarlar. Bu yaklaşım içerisinde muhtemel sınıflar su sporları için bina dizaynı, su sporları yükümlülükleri ve risk yönetimi, su sporları personelinin gözetmenliği ve su sporları programlamayı da içerir. Öğrencilerin tezi veya araştırma projeleri de su sporları ile alakalı olacaktır (Fawcett, 2001)

Rekreasyonla ilgili programlamadan yola çıkarak yapılan modellere bakıldığında ABD’de ki çalışmalar dikkat çekmektedir.

ABD’de Park ve Rekreasyon Eğiticileri son yıllarda hizmet öğrenimine çok büyük önem vermişlerdir. Williams ve Lengford beş aşamalı hiyerarşik bir hizmet öğrenim modeli sunmuşlardır. Bu model servis öğreniminin bir önceki tanımına dayanır ve üniversite rekreasyon programlanması kursundaki model üzerinde deneyimlenir. 1. Aşama, servis öğrenimi için üniversite desteğini ve fakültenin bunu can alıcı eğitimsel bir deneyim olarak kabulünü içermektedir. 2. Aşama, bir fakülte öğretim görevlisinin öğrencilere uygun kurs programı sağlamasını içerir. 3. aşama, öğrencilerin deneyimleri ve toplum örgütleri ile akademik işbirliği kavramlarını kapsar. 4. Aşama, gerekli toplum hizmetlerini ve örgütler ile karşılıklı ilişkileri kapsar. En son olarak 5. Aşama ise, (feed-back) geri beslenimi güçlendiren reflektif işlem aşamasıdır. Olası reflektif etkinlikler, günlük yazma, münazara, rol üstlenme ve resmi veya resmi olmayan deneyim geliştirmelerdir (Mcbean, 07 March 2006).

Bir örnekle yerleşke rekreasyonu merkezlerinin genel hedefleri aşağıdaki gibi özetlenebilir (Maryland Üniversitesi).

- Yenilikçi, yüksek kalitede programlar ve mükemmel tesisler sunmak.
- En iyi hizmeti sunmak.
- Öğrencilerin ve mesleki personelin gelişimini sağlamak.
- Güvenliği sağlayarak riski en aza indirmek.
- Öğrencilere sağlıklı davranışları tavsiye ederek sağlıklı olmayı sağlamak.
- Enstitünün akademik misyonlarını desteklemek.
- Öğrenci işlerinin önceliklerini desteklemek.
- Karşılıklı ve saygılı bir ortam yaratarak yerleşkenin farklı olmasını sağlamak.
- Adil olmak (eşitlik)
- Diğer yerleşke birimleri ile tesislerin kullanımı ve tesisleri maksimize etmek üzere işbirliğinde bulunmak.
- Sürekli gelişim.
- Operasyonel yeterliliği sağlayabilmek için yeni teknolojilerin uygulanması.
- Kaynakların yönetim sorumlulukları.
- Pozitif, aile-arkadaş çalışma ortamı sunmak (Mcbean, 07 March 2006).

1.6. REKREASYON YÖNETİMİ

1.6.1. Tanımı ve Anlamı

Yönetim; toplumsal ihtiyaçların bir bölümünü karşılamak üzere kurulan bir organizasyonda önceden belirlenmiş amaçları gerçekleştirecek işleri yapmak için bir araya getirilen insan gücünün ve diğer kaynakları örgütleyip eşgüdümleyerek eyleme geçme sürecidir. İki veya daha fazla insanın belirli bir amacı gerçekleştirmek için bir araya geldiği her yerde yönetim olayı mevcuttur (Güney, 2000)

Bir başka ifadeyle yönetim, bir kuruluşta hedeflere ulaşma yolunda yapılan çalışmaların düzenlenmesidir. Bu durumda, bir veya daha fazla amacın varlığı ve bunlara ulaşmanın söz konusu olduğu durumlarda yönetimin varlığından söz edilmektedir (Doğan, 2001).

Yönetim belirli bir takım amaçlara ulaşmak için başta insanlar olmak üzere parasal kaynakları, donanımı, demirbaşları, hammaddeleri, yardımcı malzemeleri, ve zamanı birbiriyle uyumlu, verimli ve etkin kullanabilecek kararlar alma ve uygulama süreçlerinin toplamıdır (Eren, 1998)

Rekreasyon yönetimi; boş zaman değerlendirmeyle ilgili etkinliklerin planlaması, organizasyonu, yönlendirilmesi ve denetimidir (Hazar, 2003). Kentsel alandaki gençlerin boş zaman ve oyun etkinliklerine katılma tercihleri yerel ve merkezi hükümetler açısından planlama yapmada büyük önem taşır ve kentsel alan yaşamını anlamaya geniş bir perspektif sağlar (Jones, 2005).

Bu tanım çerçevesinde rekreasyon yönetimiyle ilgili olarak gerekli alt yapının hazırlanması ve tesislerin kurulması (rekreasyonel organizasyon), rekreasyon etkinliklerini katılımcıların veya izleyicilerin hizmetine sunulmasının sağlanması (rekreasyonel yönlendirme veya yöneltme veya emir-komuta) gibi etkinlikler rekreasyon yönetimi kapsamına girmektedir (Hazar, 2003).

Rekreasyon yönetiminde, bireyin ilgisi, yaşı, cinsiyeti, yer ve mekan, yetenek ve beceri, zaman, amaç, grubun büyüklüğü, organizasyon şekli ve planlama, yönetim gibi faktörleri de dikkate almak gerekir (Hacıoğlu ve ark., 2003).

Farklı bakış açılarıyla ve birçok kritere göre değişen rekreasyon ihtiyacının yönetimi bazı örneklerle açıklanabilir. Bunlardan;

1.6.2. Planlama

Planlama; geleceği göz önüne getirme, hedef koyma, hedeflere ulaşmak için yapılacak eylemlerin belirlenmesi, eylemlerin tamamlanacağı hedef tarihlerinin tespit edilmesi ve başarı ölçütlerinin tanımlanması sürecidir (Clayton, 2000)

Fındıkçı (2000)'ya göre; planlama, bir iş ya da etkinliğin gerçekleştirilmesi ile ilgili bütün temel bilgilerin önceden düşünülmesi, öngörülmesi, tasarlanması, düzenlenmesi ve uygulamaya hazır hale getirilmesi biçiminde tanımlanabilir.

Rekreasyon planlama ilkelerinden dikkat edilmesi gerekenlerden bazıları şunlardır;

- 1- Programlarda herkese eşit katılma fırsatı sağlanmalıdır.
- 2- Programlar çok çeşitli faaliyetleri kapsamalıdır.
- 3- Faaliyetler, kişilik geliştirmeye yönelik olmalıdır.
- 4- Faaliyetler, serbest zamanın farklı dönemlerine göre hazırlanmalıdır.
- 5- Beceri ve yeteneklere öncelik verilmelidir.
- 6- Faaliyet ve programlar sürekli olarak değerlendirilmelidir (Hacıoğlu ve ark., 2003).

1.6.3. Örgütlenme

Amaç doğrultusunda çalışma yollarının belirlenmesi, yetki sorumluklarının tayini. Bireyler arasında yapılması gerekli olan konular hakkında davranışların tayini.

1.6.4. Yönetme

Planlama örgütlenme süreçleri sonunda oluşturulan yapının amaçlar doğrultusunda çalıştırılması.

1.6.5. Koordinasyon

Bir örgütün çeşitli unsurlarını örgütün amaçları doğrultusunda birleştirip bütünleştirmek ve onların denetimlerini sağlamaktır.

1.6.6. Kontrol (Denetleme)

Yapılmakta olan faaliyetlerin planlarda öngörülen amaçlara uygunluğunun sağlanması, geri bildirimlerin alınmasıdır.

Hacıoğlu ve ark., (2003)'a göre rekreasyon yönetimi;

a) Bireysel planda yapılan yönetim: ferdin kendisi ile ilgili olan bir faaliyet konusunda kendi düşüncesini ve iradesini kullanarak yönetmesidir. Bir insan günlük yaşamında çok değişik olaylarla karşılaşır ve her durumda karar vermek zorundadır. Örneğin, bir öğrencinin derse girip girmeme gibi kararları, farkında olmadan yerine getirdiği bir yönetim olayıdır. Birey, boş zamanı nasıl değerlendireceği konusunda kendini bir yönetim içinde bulur.

b) Toplumsal planda yapılan yönetim: Toplum düzeyinde yapılan yönetim iki şekilde görülmektedir;

1- Gayri resmi ve kolektif olarak,

2- Resmi, meşru kurallara uyularak yapılan yönetim (Hacıoğlu ve ark., 2003).

1.7. REKREASYON PROGRAMLAMA

1.7.1. Etkin Olan Faktörler

Boş zaman faaliyetlerinin önemli bir özelliği de katılımcıların sayısını mümkün olduğu kadar arttırmaktır. Programlanmış faaliyetler kişilere dinlence,

kişilik geliştirme gibi fayda sağlamalıdır. Faaliyetler toplulukta bulunan, bireylerin özel yeteneklerini de dikkate almalıdır (Hacıoğlu ve ark., 2003).

Rekreasyon anlayış tarzı ve programlamayla ilgili bazı basamaklar şöyle sıralanabilir.

Searle ve Jackson, serbest zamanı sınırlamayı daha iyi bir anlayış tarzını geliştirmenin boş zamanları değerlendirme hizmetlerine katkıda bulunacağı konusunda dört farklı basamağı olduğunu kanıtlamışlardır: a) Felsefi gelişimin programlanması, b) Politik gelişim, c) Spesifik programlama stratejileri ve d) Pazarlama. Fakülte ve personelin karşılaştığı sınırlamaları anlamak, programlayıcılara kendi program sıralamasında bu topluluğun sınırlamalar üzerinde müzakere ederek bu dört element üzerinde adaptasyonu sağlar, böylece yerleşkedeki rekreasyon hizmetlerine katılım artacaktır (Hurd and Forrester, 2005)

Programlar hizmet edeceği bireye veya gruba uygun olarak hazırlanmalı, katılımın maksimum olması hedef olmanın yanı sıra içerik olarak tatmin edici olabilmeli. Programlamada dikkat edilmesi gereken başlıca faktörler belirlenmiştir bunlar;

1.7.2. İlgı

Rekreasyon planlamasında grup veya kişilerin ilgisi ön planda tutulmalıdır. İnsanların ilgi ve arzuları dikkate alınmalıdır (Hacıoğlu ve ark., 2003). Üniversite öğrencilerinin ilgi ve istekleri çok çeşitlilik gösterir. Bazı aktiviteler popüler olabilir. Kişinin ne yapmak istediğini öğrendikten sonra üniversite onların ilgilerine gruplar ve aktiviteler oluşturur (Ağaoğlu, 2002)

1.7.3. Yaş

Faaliyetler, katılacak kişi ve grupların yaşları dikkate alınarak, o yaşlara uygun olarak düzenlenmelidir. Kişilerin yaşlarına göre faaliyet planlamak gereklidir (Hacıoğlu ve ark., 2003). Aksi takdirde amaçlanan hedeflerde sapma meydana

gelecek, katılımda uyumsuzluklar olacaktır.

1.7.4. Cinsiyet

Boş zaman değerlendirme faaliyetlerinde erkek-kadın arasındaki cinsiyet farklılıkları dikkate alınmalı, müşterek faaliyetler buna göre düzenlenmelidir. Her iki grup için özelliikli faaliyetler yapılabilir (Hacıoğlu ve ark., 2003). İki grubun ortak buluşabilecekleri noktalar olduğu gibi hem bireysel hem de grup olarak yapmak isteyecekleri aktiviteler de olabilecektir.

1.7.5. Yer-Mekân

Aktivitelerin gerçekleşeceği mekân çalışmanın verimliliğini en üst seviyede tutacak şekilde olmalıdır. Aktiviteye uygun seçilmeyen mekânlar ulaşılmak istenen noktaya gelebilmenin önündeki engelleri oluşturacaktır (Hacıoğlu ve ark., 2003).

1.7.6. Yetenek-beceri

Faaliyetlerin seçiminde katılacak kişi veya grupların yetenek becerilerini dikkate almak gereklidir. Kişilerin beceri ve yeteneklerine göre toplu katılımın olabileceği ortak rekreasyon faaliyetleri düzenlenmelidir (Hacıoğlu ve ark., 2003).

1.7.7. Zaman

Bahsi geçen kriterler içinde en hassas konumda bulunanıdır. Diğer tüm faktörler uygulanmış olsa bile faaliyetlere katılacak kişi ya da gruba uygun olmadan belirlenen zaman çalışmanın yapılamamasını bile sağlayacaktır. Bu bağlamda diğer kriterlerle eşgüdüm halinde olması gerekmektedir (Hacıoğlu ve ark., 2003).

1.7.8. Fayda-Tatmin

Boş zaman değerlendirme amacı kişilere dinlence, tatmin ve yarar sağlamalıdır (Hacıoğlu ve ark., 2003).

1.7.9. Grup Hacmi

Aktivitelerin verimli olması için ne kadar kişinin katılacağıın bilinmesi önemlidir. Grup hacmi açık ve kapalı olan aktivitelerinin faaliyet listesinin belirlenmesi için gereklidir (Ağaoğlu, 2002).

1.7.10. Organizasyon şekli

Faaliyeti düzenlemedeki amaç katılanların programdan azami kazanç ve hoşlanmayı sağlamaktır. Bu nedenle düzenlemenin kar amaçlı olup olmaması, özel veya kamu kuruluşu tarafından düzenlenmesi katılımcıları etkiler. Bazı faaliyetler kişisel organizasyon, bazı faaliyetler ise grup organizasyonu gerektirir (Hacıoğlu ve ark., 2003).

1.7.11. Planlama ve yönetim

Program planlama, çeşitli departmanlar arasında işbirliği gerektiren bir faaliyettir. Programlanacak faaliyet ve projeler önceden saptanıp en iyi şekilde gerçekleştirilmeli ve yönetilmelidir. Toplumun ve müşterilerin ihtiyaçları göz önüne alınarak, devamlı değişen yenilikçi planlamalar yapmak gerekmektedir(Hacıoğlu ve ark., 2003).

1.8. REKREASYONEL ÖNDERLİK

1.8.1. Tanımı ve Özellikleri

Önderlik, önderlik süreci, önder, izleyiciler ve koşullar arasındaki ilişkilerden oluşan karmaşık bir süreçtir. Önderlik süreci yönetimin önemli bir parçasıdır. Yöneticiler işletmedeki faaliyetleri planlar, uygun olan yapıları belirler, kaynakları kontrol ederler, oysaki önderlerin birinci ve en başta gelen görevi, izleyicilerin gönüllü olarak işletme amaçlarını gerçekleştirmeye yönlendirebilmek, bu yönde onları etkileyebilmektir (Doğan, 2001)

Önderlik, grubu örgütsel amaçları gerçekleştirmek için yönlendirme olup, bunu yaparken seçicilik, enerji ve güdüleme gücü gerektirir. Bu anlamda önderlik

bazı yönetim bilimcilere göre bireyleri ve grubu istenilen amaçlara ulaştırmaya yarayan güdüleme ve eşgüdüleme sanatıdır (Kılbaş, 2001).

1.8.2. Özellikleri ve Tipleri

Bazı özellikleri şöyledir;

Toplumun her kesiminde görülen bir davranış biçimidir, (Hazar, 2003)

Motivasyon yeteneği vardır (Hacıoğlu ve ark., 2003).

İzleyenlerin toplam etkisinden daha fazlasını onlara göstererek grubu harekete geçirmeyi veya yönlendirmeyi sağladığı için önderlik vasfını kazanmıştır (Hazar, 2003),

Hızlı karar alır (Hacıoğlu ve ark., 2003),

Kişisel yeteneklerini (etkileme, iyi konuşma, kararlılık, ikna etme vb.) (Hazar, 2003).

Rekreasyon ve parklara ilişkin olanlara göre 2 tip önderlik mevcuttur;

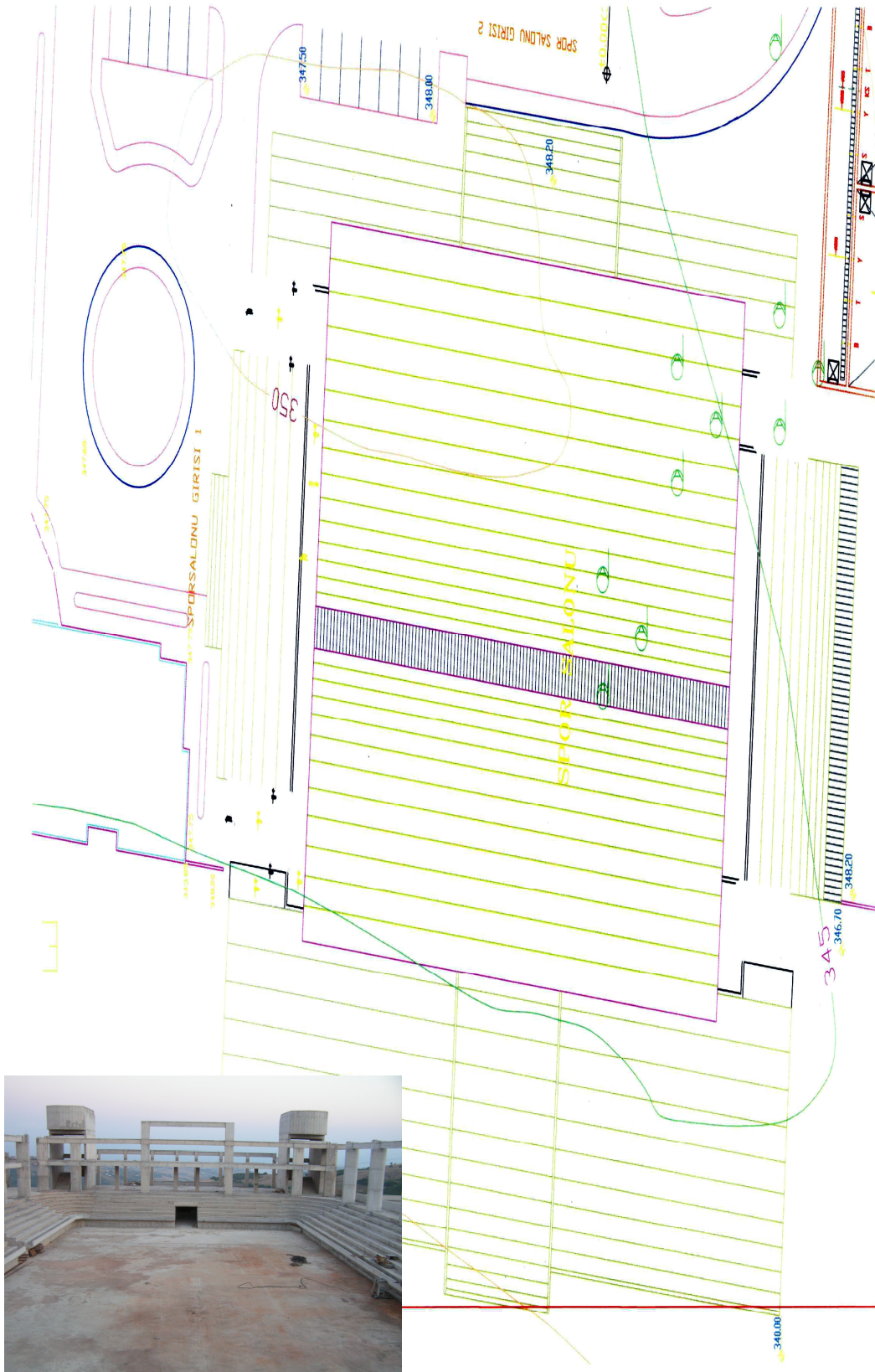
a) Kurumsal Pozisyon Önderliği, kurumsal yetki nedeniyle oluşan ve kişilerin itaatini bekleyen önderlik olmakla birlikte, önderliğin doğal yapısından kaynaklanan bir biçimde işbirliği yapan ve paylaşan kişi durumdadır (Kılbaş, 2001).

b) İşlevsel Önderlik, grubun gücü ve yönlendirmesiyle açığa çıkar. Böylece önderlik, grubun amaçlarını başarması anlamında ya da etkinlikleri doğrudan sonuçlandırmaya yardım eden kişidir ki grup, önderin yeterliliği ölçüsünde büyür (Kılbaş, 2001).

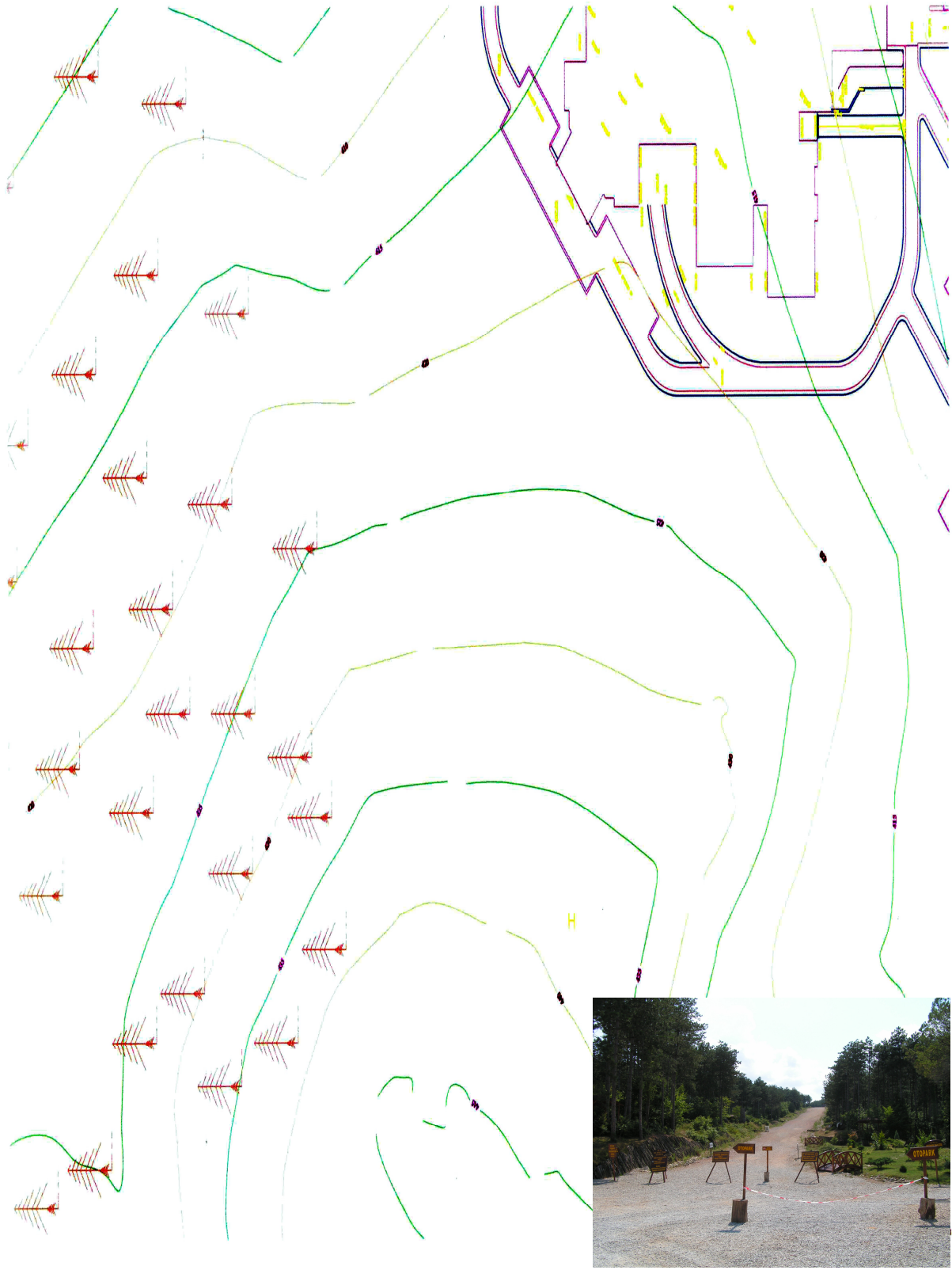
2. ALAN PLANLAMASI VE YÖNETİM ŞEMASI

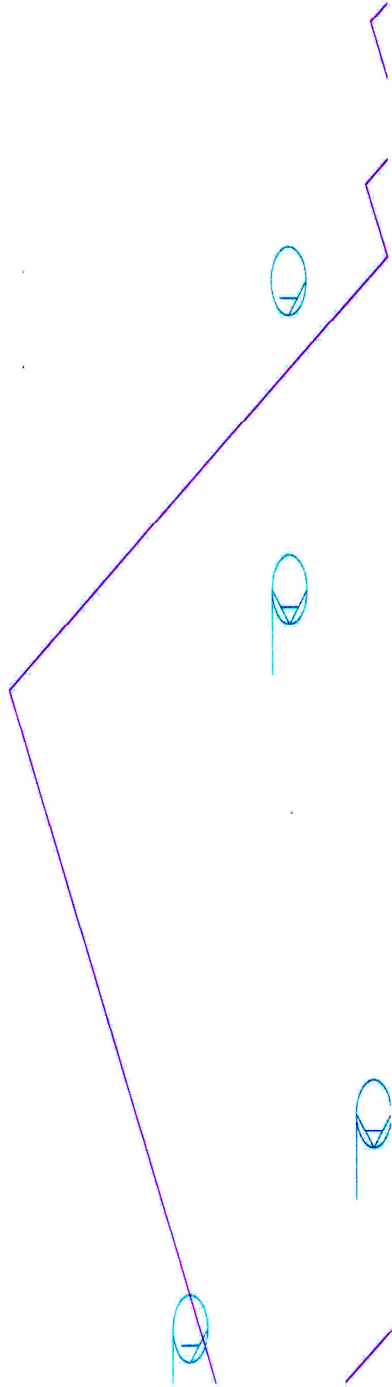
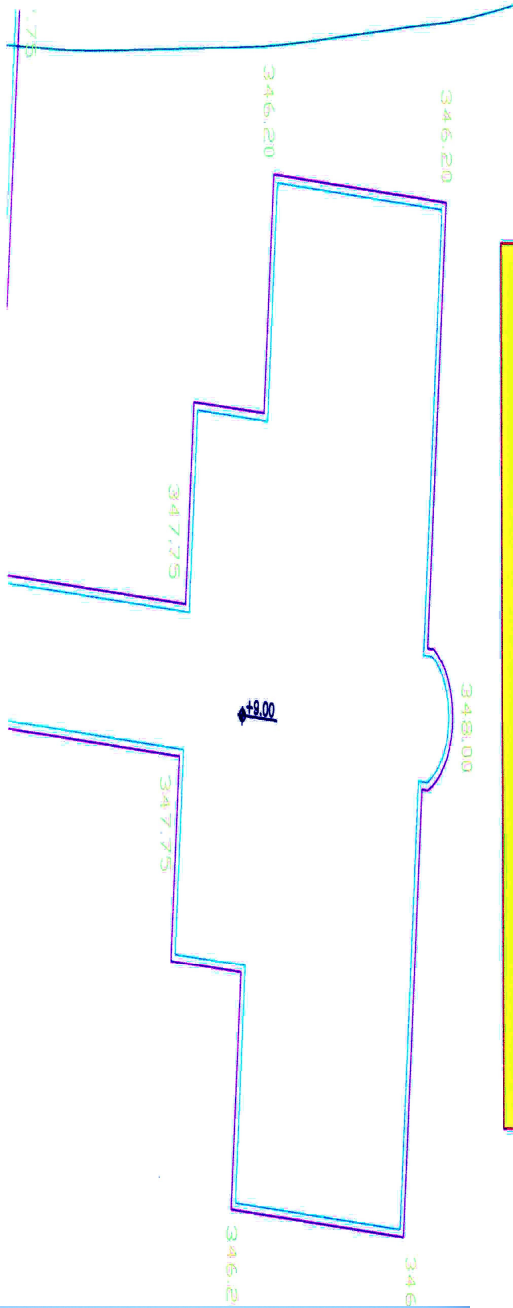
2.1. Alan planlaması

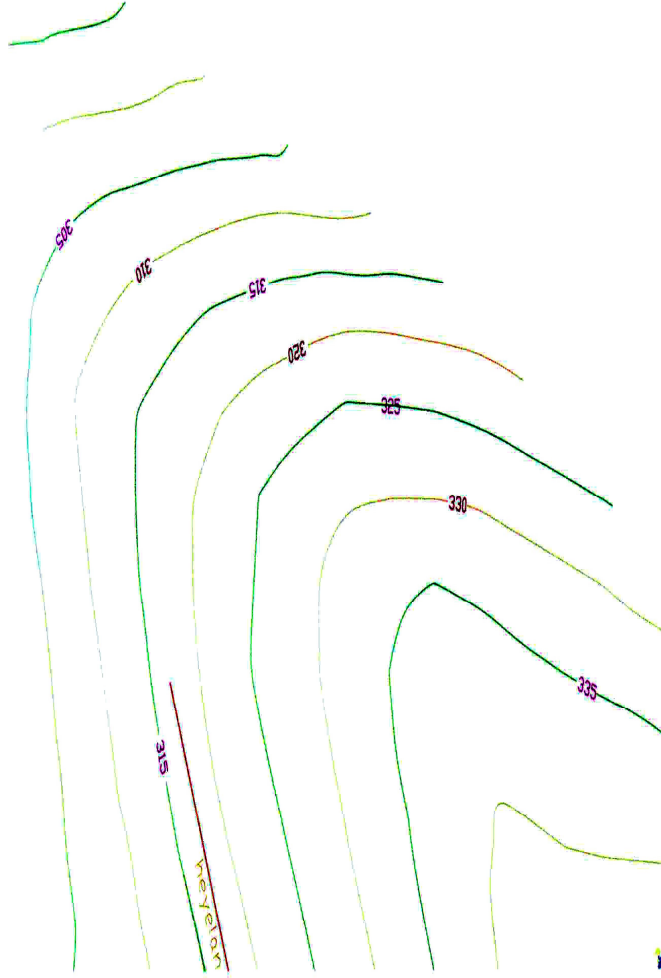
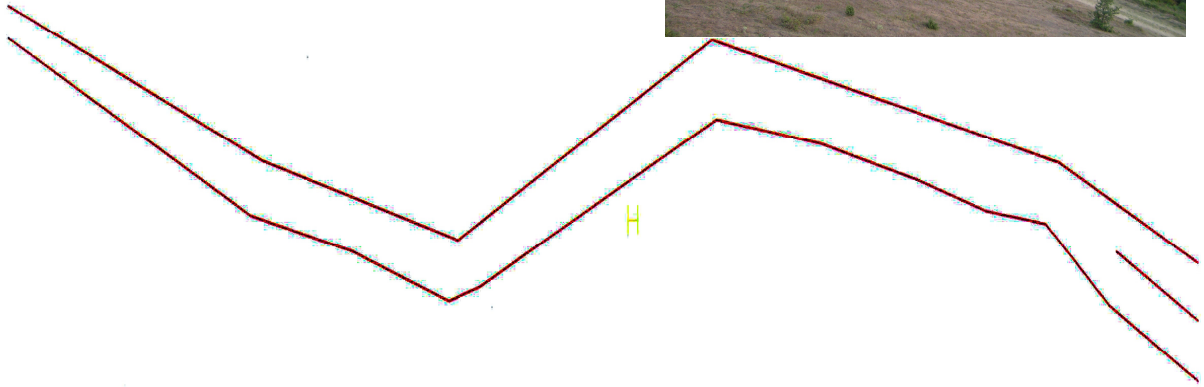
Alan planlaması haritası arka kapaktaki cepte verilmiştir.

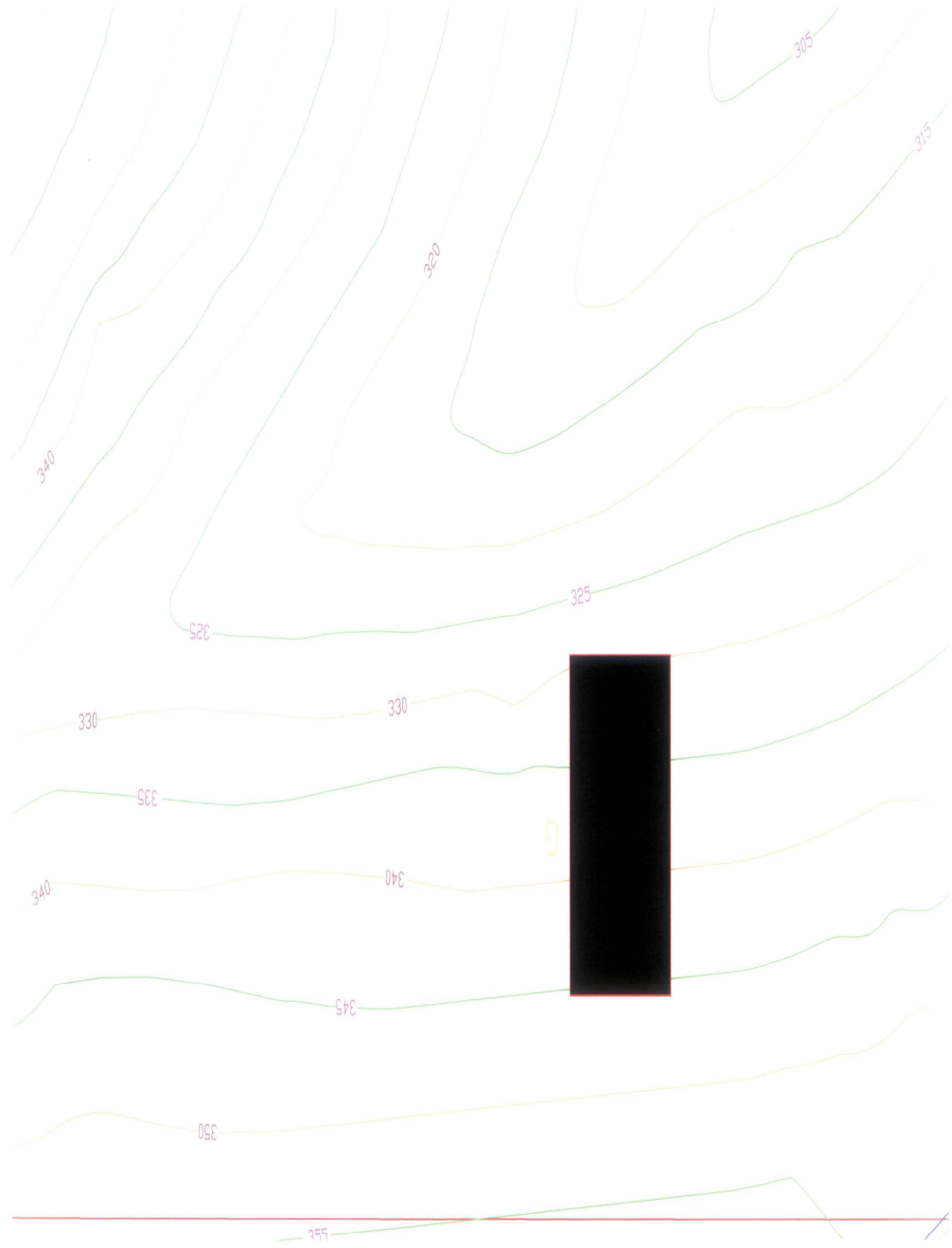

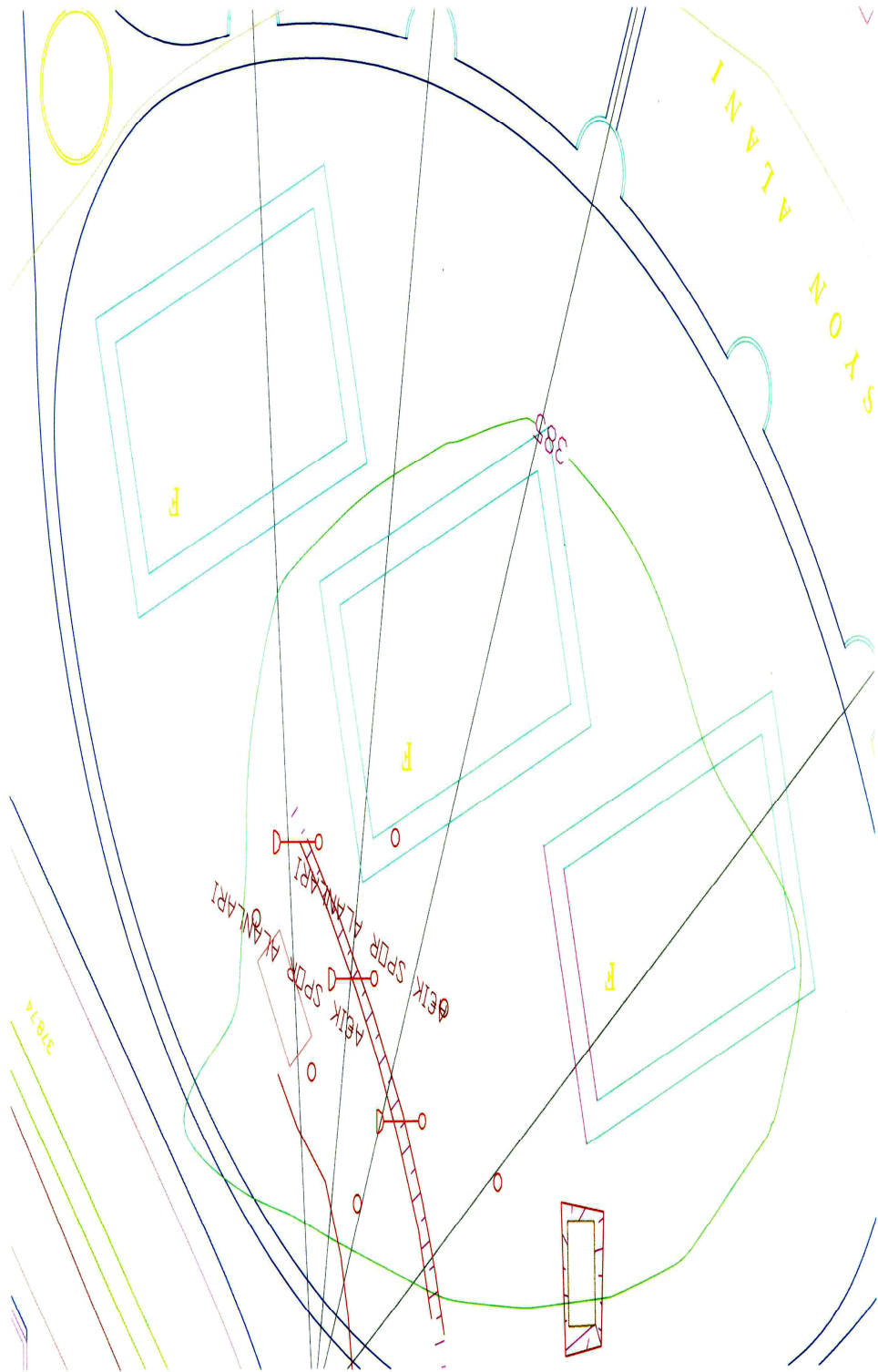

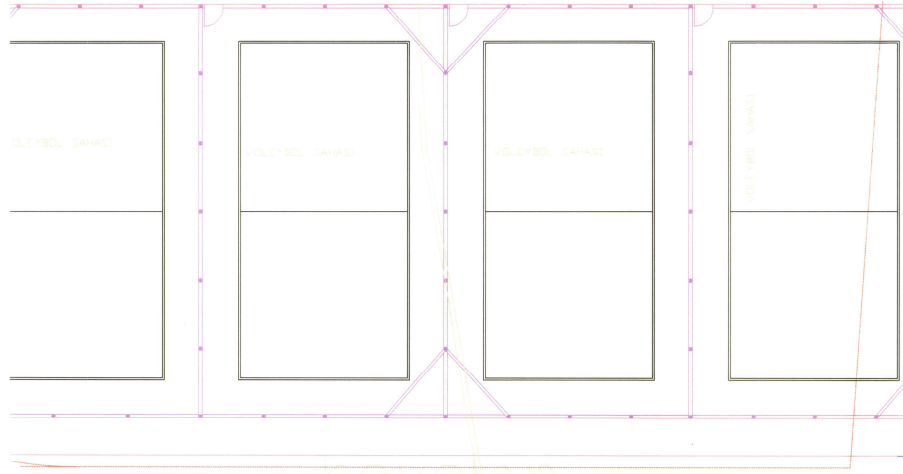

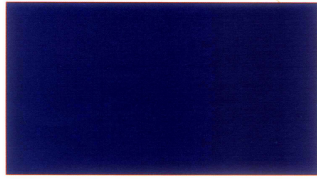
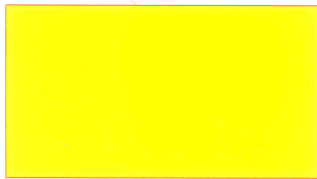
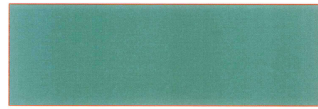

neyelan

<u>Rek. Yön. Mer. Şub. Müd.</u>	<u>Küçük Rek. Mer. Şub. Müd.</u>	<u>Müdür</u> <u>Su Sp. Şub. Müd.</u>	<u>Kapalı Sp. Sal. Şub. Müd.</u>	<u>Açık Sp. Al. Şub. Müd</u>
<u>A – Böl. Şefi</u>	<u>Böl. Şefi</u>	<u>Böl. Şefi</u>	<u>A – Böl. Şefi (Büyük Salon)</u>	<u>A – Böl. Şefi</u>
Resim atölyesi rek. lid.	Dans rek. lid.	Yüzme ant.	Basketbol ant.	Voleybol ant.
Boyama atölyesi rek. lid	Aerobik rek. lid.	Atlama ant.	Voleybol ant.	Futbol ant.
Fotoğraf atölyesi rek. lid	Fitness rek. lid.	Su altı sp. ant.	Hentbol ant.	Basketbol ant.
El işi atölyesi rek. lid.	Squash rek. lid		Korfbol ant.	Tenis ant. Atletizm (koşu) ant.
<u>B – Böl. Şefi</u>			<u>B – Böl. Şefi (Küçük Salon)</u>	<u>A – Böl. Şefi</u>
Satranç rek. lid.			Tırmanma Duvarı ant.	
Bilgisayar rek. lid			Jimnastik ant.	Paintball rek. lid
Müzik rek. lid.			Badminton ant.	Trekking rek. lid.
Yaratıcı drama rek. lid.			Futbol Ten. rek. lid	Hiking rek. lid.
			Tek. Paten rek. lid.	Tur kayağı rek. lid. Kuş göz. rek. lid. Petanga rek. lid. Mini golf rek. lid. Orienteering rek. lid. Tırmanma duvarı ant. Bisiklet ant. Kampçılık rek. lid.

3. AMAÇ VE KAPSAM

Bu çalışmanın amacı bir üniversite yerleşkesinde rekreasyon ihtiyacının tespiti ve bu tespit sonucunda rekreasyon planlanması yönünde bir açılım yapabilmektir. Bu çalışmada yerleşkede bulunan bireyler ve onların özellikleri yönünde aktivite tercihlerini de içine alan bir ilişki kurulmuş, kurulan ilişki sonucunda rekreasyon aktivitelerine katılımda önceki ve sonraki faktörlere bakılmış bunlardan gerek organizasyon planlanmasına yönelik gerekse rekreasyon aktivitelerinin etkilerine yönelik çıkarımlar yapılmıştır.

Rekreasyon programlarının hemen hemen tümü günümüzde kamu ve özel olarak, kar amaçlı veya kar amacı gütmeyen şekilde yürütülmektedir. Üniversitelerde ise rekreasyon programları, öğrenci, öğretim elemanı ve tüm personele rekreasyonel düzenlemeler ile hedeflerine ulaşmaya çalışmaktadırlar. Rekreasyonun en verimli büyüme alanının üniversiteler olduğu fark edilmiştir. Bu alan hizmet ettiği nüfusun yaş ortalaması, spor faaliyetlerinin çeşitliliği içerisinde gelişmiş programlama için yerinde uygun hizmetler sunması ve bu tür programların birçok farklı düzey için yönetim kabiliyeti ve ilgisi sağladığı için büyümektedir (Lewis ve ark.).

Günümüzün üniversite yerleşkeleri, sadece öğrenciler için değil, öğretim elemanı ve personeli için de çok çeşitli spor ve fitness programlarının rekreasyonel spor programları vaat etmektedir (Lewis ve ark.). Bugün zamanın büyük çoğunluğunu sınıflarda, laboratuvarlarda ya da çalışma masalarında geçiren her öğrencinin rekreasyona ihtiyacı vardır. Bu nedenle üniversitelerin faaliyet programları, rekreasyon ve dinlenme için fırsatlar sağlamalı, modern yaşamın ve okul çalışmalarının verdiği yoğunluğu öğrencinin üzerinden atmalıdır (Ağaoğlu, 2002)

Bu çerçevede rekreasyon ihtiyacının özellikle üniversite boyutunda incelenmesi, rekreasyona duyulan gereksinimlerin toplum ve dolayısıyla bireyler için ne anlama geldiği anlaşılması için çalışmaların artması gerekmektedir. Rekreasyonun getirileri incelendiğinde yaşamın her alanında ve yaş grubunda etkileri belirgin

şekilde görülebilmektedir. Özellikle nüfusunun büyük bölümü gençlerden oluşan ülkemiz için serbest zaman aktivitelerin önemi, iyi organize edilmesi, üniversite yerleşkelerinde bulunması ve desteklenmesinin gerekliliği öne çıkmaktadır. Bu çıkarımlardan hareketle bu çalışmanın amacı;

Bir üniversite yerleşkesinde rekreasyon ihtiyacıyla ilgili bazı tespitler yapmak,
Yapılan tespitler arasında ilişki kurup bir sonuca varmak,
Ulaşılan sonuçlar kapsamında rekreasyon yönetim ve planlamasına ülkemiz üniversitelerinin biri penceresinden katkıda bulunmaktır.

Çalışmanın evrenini Kocaeli Üniversitesi Umuttepe Yerleşkesinde bulunan yirmi yedi akademik ve idari bölüm kapsamaktadır. Bunlar; Gazetecilik, Görsel İletişim ve Tasarım, Halkla İlişkiler ve Tanıtım, Radyo Sinema ve Televizyon, Fen Bilgisi Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği, Matematik Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Fizik, Kimya, Matematik, Bilgisayar Öğretmenliği, Elektrik Öğretmenliği, Makine, Çalışma Ekonomisi, İşletme, Siyaset Bilimi ve Kamu Ynt., Uluslararası İlişkiler, Hukuk, Tıp, İdari ve Mali İşler D.Bşk.lığı, Muhasebe, Öğrenci İşleri, Satın Alma Şube Müdürlüğü, Strateji Geliştirme D.Bşk.lığı, Yapı İşleri Teknik D.Bşk.lığı, Okul Öncesi Öğretmenliği olarak ayrılmaktadır.

4. GEREÇ VE YÖNTEM

4.1. Araştırma grubu

Araştırma grubu aşağıdaki Kocaeli Üniversitesi Umuttepe Yerleşkesinde bulunan idari ve akademik bölümlerden oluşmaktadır.

Birim	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Gazetecilik	47	3,9	3,9	3,9
Görsel İletişim ve Tasarım	2	,2	,2	4,1
Halkla İlişkiler ve Tanıtım	103	8,5	8,5	12,6
Radyo Sinema ve Televizyon	68	5,6	5,6	18,2

Fen Bilgisi Öğretmenliği	26	2,2	2,2	20,4
İngilizce Öğretmenliği	19	1,6	1,6	21,9
Matematik Öğretmenliği	87	7,2	7,2	29,1
Sınıf Öğretmenliği	97	8,0	8,0	37,2
Fizik	23	1,9	1,9	39,1
Kimya	72	6,0	6,0	45,0
Matematik	94	7,8	7,8	52,8
Bilgisayar Öğretmenliği	92	7,6	7,6	60,4
Elektrik Öğretmenliği	41	3,4	3,4	63,8
Makine	2	,2	,2	64,0
Çalışma Ekonomisi	7	,6	,6	64,6
İşletme	52	4,3	4,3	68,9
Siyaset Bilimi ve Kamu Ynt.	84	7,0	7,0	75,8
Uluslararası İlişkiler	105	8,7	8,7	84,5
Hukuk	77	6,4	6,4	90,9
Tıp	68	5,6	5,6	96,5
İdari ve Mali İşler D.Bşk.lığı	4	,3	,3	96,9
Muhasebe	1	,1	,1	96,9
Öğrenci İşleri	10	,8	,8	97,8
Satın Alma Şube Müdürlüğü	1	,1	,1	97,8
Strateji Geliştirme D.Bşk.lığı	1	,1	,1	97,9
Yapı İşleri Teknik D.Bşk.lığı	6	,5	,5	98,4
Okul Öncesi Öğretmenliği	19	1,6	1,6	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Araştırma evrenini 10600 lisans öğrencisi, 1324 akademik personel, 681 idari personel olmak üzere 12605 kişi oluşturmaktadır.

4.2. Verilerin toplanması ve planlama

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Literatür çalışması yapıldıktan sonra uzman görüşleri alınarak hazırlanan ön anket soruları Kocaeli üniversitesi öğrencileri, akademik kadro ve idari personelden oluşan şemalı olarak

önce 103 kişiye, sonra 95 kişiye uygulanmış ve bu ön anketler sonucunda geliştirilen anketin son haliyle 86 kişi üstünde güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Ankette 18 soruya yer verilmiştir. Anket sorular ve cümleler olarak iki bölümden oluşmuştur. Sorular ve cümlelerin kapsamını kişisel bilgilerin yanı sıra yerleşkede bulunma süresi, yerleşkede serbest zaman süresi, öncelikli aktivite gruplaması tercihi, kapalı ve açık aktivite tercihleri, yerleşke dışı rekreasyon etkinliklerine katılım, yerleşkede rekreasyon aktiviteleri olsa olabilecek katılım, bu katılımlara tesis ve organizasyon boyutunun etkisi, rekreasyon aktivitelerinin yararlı olup olamayacağı ve serbest zaman etkinliklerine katılımdaki bazı etmenlere yer verilmiştir.

Rekreasyon alan planlaması aşamasında uzman görüşleri doğrultusunda yerleşkede belli alanlara merkezlerin konumlandırılması yapılmıştır. Konumlandırma sırasında anket çalışması göz önünde bulundurulmuş ve bunun yanı sıra yerleşkeye yakın olan alanlardan da faydalanılmıştır.

Denekler üzerinde uygulanan anket çalışması Kocaeli Üniversitesi Rektörlüğünden alınan izinle ve bu izin doğrultusunda ilgili fakültelerin dekanları aracılığıyla görüşülerek gerek sınıfta gerek diğer çalışma ortamlarında dağıtılmıştır. Dağıtılan anketlerle ilgili gerekli yerlerde açıklamalar yapılmış ve sonra belirtilen günde de toplanmıştır.

4.3. Verilerin analizi

Ön test uygulamalarından sonra anketin güvenilirliği, SPSS 10.0 paket programına aktarılmıştır ve Alpha testi ile hesaplanmıştır (Alpha = %81.67). Sonrasında anket çoğaltılmış, deneklere dağıtılıp veriler toplanarak elde edilmiştir.

Cümleler kısmından yola çıkılan hipotezlerin test edilmesinde parametrik olmayan test yöntemlerinden Tek Örneklem Ki-Kare Testi ve Ki-Kare Bağımsızlık Testi kullanılmıştır.

5. BULGULAR

Araştırma bulguları örneklem grubunun demografik özelliklerine ilişkin bulgular, örneklem grubunun davranış kalıplarına ilişkin bulgular, örneklem

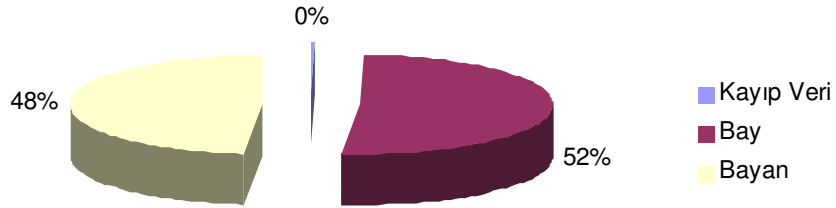
grubunun serbest zaman etkinlikleri hakkındaki görüşlerine ilişkin bulgular, serbest zaman etkinliklerine katılım düzeyini etkileyen faktörler ile söz konusu etkinliklerin etkilerine ilişkin bulgular olmak üzere dört ayrı başlık altında incelenmiştir.

1. Örneklem Grubunun Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Tablo 1. Örneklem Grubunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	2	,2	,2	,2
Bay	623	51,6	51,6	51,7
Bayan	583	48,3	48,3	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Şekil.1. Örneklem Grubunun Cinsiyete Göre Dağılımı

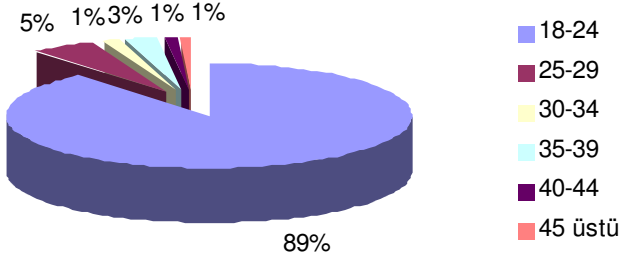

Örneklem grubu cinsiyet değişkeni baz alınarak incelendiğinde % 51,6'sının bay, % 48,3'inin bayanlardan oluştuğu gözlenmektedir.

Tablo 2. Örneklem Grubunun Yaşa Göre Dağılımı

Yaş	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
18-24	1073	88,9	88,9	88,9
25-29	64	5,3	5,3	94,2
30-34	16	1,3	1,3	95,5
35-39	30	2,5	2,5	98,0
40-44	14	1,2	1,2	99,2
45 üstü	10	,8	,8	100,0
Total	1208	100,0	100,0	

Şekil.2. Örneklem Grubunun Yaşa Göre Dağılımı

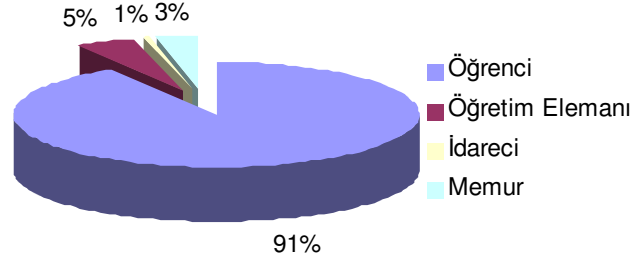

Örneklem grubu yaş değişkeni baz alınarak incelendiğinde % 88,9'unun 18-24 yaş, % 5,3'ünün 25-29 yaş, % 1,3'ünün 30-34 yaş, % 2,5'unun 35-39 yaş, % 1,2'sinin 40-44 yaş, %0,8'inin 45 üstü yaş grubundan oluştuğu gözlenmektedir.

Tablo 3. Örneklem Grubunun Konumlarına Göre Dağılımı

Konum	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Öğrenci	1104	91,4	91,4	91,4
Öğretim Elemanı	56	4,6	4,6	96,0
İdareci	7	,6	,6	96,6
Memur	41	3,4	3,4	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Şekil 3. Örneklem Grubunun Konumlarına Göre Dağılımı

Örneklem grubu konumları baz alınarak incelendiğinde, % 91,4'ünün öğrenci, % 4,6'sının öğretim elemanı, %0,6'sının idareci, % 3,4'ünün memur grubundan oluştuğu gözlenmiştir.

Tablo 4. Örneklem Grubunun Birimlerine Göre Dağılımı

Birim	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Gazetecilik	47	3,9	3,9	3,9
Görsel İletişim ve Tasarım	2	,2	,2	4,1
Halkla İlişkiler ve Tanıtım	103	8,5	8,5	12,6
Radyo Sinema ve Televizyon	68	5,6	5,6	18,2

Fen Bilgisi Öğretmenliği	26	2,2	2,2	20,4
İngilizce Öğretmenliği	19	1,6	1,6	21,9
Matematik Öğretmenliği	87	7,2	7,2	29,1
Sınıf Öğretmenliği	97	8,0	8,0	37,2
Fizik	23	1,9	1,9	39,1
Kimya	72	6,0	6,0	45,0
Matematik	94	7,8	7,8	52,8
Bilgisayar Öğretmenliği	92	7,6	7,6	60,4
Elektrik Öğretmenliği	41	3,4	3,4	63,8
Makina	2	,2	,2	64,0
Çalışma Ekonomisi	7	,6	,6	64,6
İşletme	52	4,3	4,3	68,9
Siyaset Bilimi ve Kamu Ynt.	84	7,0	7,0	75,8
Uluslararası İlişkiler	105	8,7	8,7	84,5
Hukuk	77	6,4	6,4	90,9
Tıp	68	5,6	5,6	96,5
İdari ve Mali İşler D.Bşk.lığı	4	,3	,3	96,9
Muhasebe	1	,1	,1	96,9
Öğrenci İşleri	10	,8	,8	97,8
Satın Alma Şube Müdürlüğü	1	,1	,1	97,8
Strateji Geliştirme D.Bşk.lığı	1	,1	,1	97,9
Yapı İşleri Teknik D.Bşk.lığı	6	,5	,5	98,4
Okul Öncesi Öğretmenliği	19	1,6	1,6	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Örnekleme grubu birimleri baz alınarak incelendiğinde, % 3,9'unun Gazetecilik, % ,2'sinin Görsel İletişim ve Tasarım, % 8,5'inin Halkla İlişkiler ve Tanıtım, % 5,6'sının Radyo Sinema ve Televizyon, % 2,2'sinin Fen Bilgisi Öğretmenliği, % 1,6'sının İngilizce Öğretmenliği, % 7,2'sinin Matematik Öğretmenliği, % 8,0'inin Sınıf Öğretmenliği, 1,9'unun Fizik, % 6,0'ının Kimya, % 7,8'inin Matematik, % 7,6'sının Bilgisayar Öğretmenliği, % 3,4'ünün Elektrik Öğretmenliği, % ,2'sinin Makine, % ,6'sının Çalışma Ekonomisi, % 4,3'ünün İşletme, % 7,0'ının Siyaset

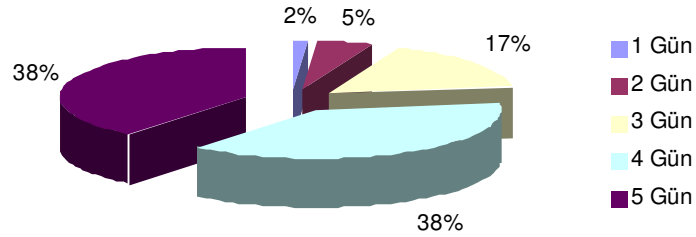
Bilimi ve Kamu Ynt., % 8,7'sinin Uluslararası İlişkiler, % 6,4'ünün Hukuk, % 5,6'sının Tıp, % ,3'ünün İdari ve Mali İşler D.Bşk.lığı, % ,1'inin Muhasebe, % ,8'inin Öğrenci İşleri, % ,1'inin Satın Alma Şube Müdürlüğü, % 1'inin Strateji Geliştirme D.Bşk.lığı, % 5'inin Yapı İşleri Teknik D.Bşk.lığı, % 1,6'sının Okul Öncesi Öğretmenliğinde çalıştığı görülmektedir.

2. Örneklem Grubunun Davranış Kalıplarına İlişkin Bulgular

Tablo 5. Örneklem Grubunun Yerleşkede Ortalama Haftalık Bulunma Süreleri

Gün/Hafta	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
1 Gün	18	1,5	1,5	1,5
2 Gün	55	4,6	4,6	6,0
3 Gün	202	16,7	16,7	22,8
4 Gün	458	37,9	37,9	60,7
5 Gün	475	39,3	39,3	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Şekil 4. Örneklem Grubunun Yerleşkede Ortalama Haftalık Bulunma Süreleri

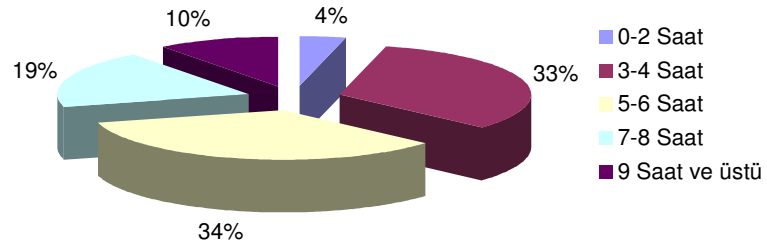
Örneklem grubunun % 1,5'u hafta da 1 gün, % 4,6'sı haftada 2 gün, % 16,7'si haftada 3 gün, % 37,9'u haftada 4 gün, % 39,3 haftada 5 gün yerleşkede bulunmaktadır. Örneklem grubunun haftada en çok 5 ve 4 gün bulunduğu görülmektedir.

Tablo 6. Örneklem Grubunun Yerleşkede Ortalama Günlük Bulunma Süreleri

Gün/Saat	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
0-2 Saat	46	3,8	3,8	3,8
3-4 Saat	396	32,8	32,8	36,6
5-6 Saat	412	34,1	34,1	70,7
7-8 Saat	230	19,0	19,0	89,7
9 Saat ve üstü	124	10,3	10,3	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Şekil 5. Örneklem Grubunun Yerleşkede Ortalama Günlük Bulunma Süreleri

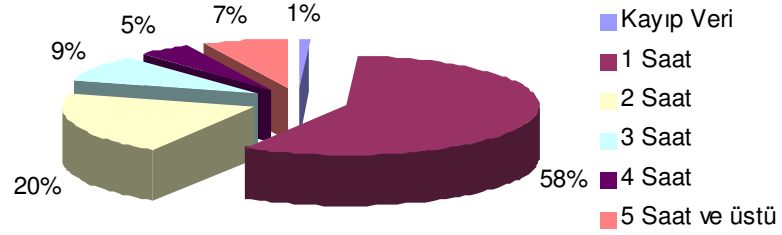
Örneklem grubunun % 3,8'i günde 0-2 saat, % 32,8'i günde 3-4 saat, % 34,1'i günde 5-6 saat, % 19,0'ı günde 7-8 saat, % 10,3'ü günde 9 saat ve üstü yerleşkede bulunmaktadır.

Örneklem grubunun yerleşkede ortalama bulunma sürelerinin en çok 5-6 saat ve 3-4 saat olduğu görülmektedir.

Tablo 7. Örneklem Grubunun Günlük Ortalama Serbest Zamanı

Serbest Zaman	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	8	,7	,7	,7
1 Saat	704	58,3	58,3	59,0
2 Saat	246	20,4	20,4	79,4
3 Saat	106	8,8	8,8	88,2
4 Saat	56	4,6	4,6	92,8
5 Saat ve üstü	87	7,2	7,2	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Şekil 6. Örneklem Grubunun Günlük Ortalama Serbest Zamanı

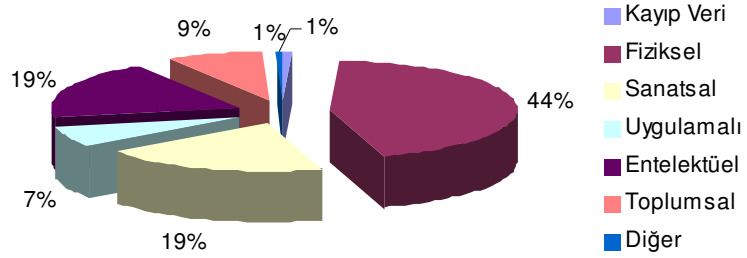
Örneklem grubunun % 58,3'ünün 1 saat, % 20,4'ünün 2 saat, % 8,8'inin 3 saat, % 4,6'sının 4 saat, % 7,2'sinin 5 saat ve üstü serbest zamanı vardır.

Örneklem grubunun günlük ortalama serbest zamanı en çok 1 saat olarak görülmektedir.

Tablo 8. Örneklem Grubunun Birinci Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı

Etkinlikler-1	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	8	,7	,7	,7
Fiziksel	537	44,5	44,5	45,2
Sanatsal	235	19,5	19,5	64,7
Uygulamalı	85	7,0	7,0	71,7
Entelektüel	232	19,2	19,2	91,0
Toplumsal	103	8,5	8,5	99,5
Diğer	6	,5	,5	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Şekil 7. Örneklem Grubunun Birinci Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı

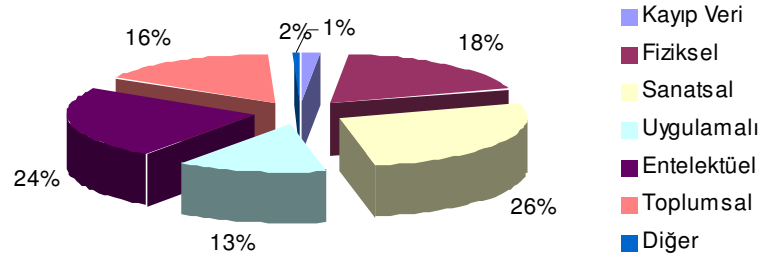

Örneklem grubunun % 44,5'i fiziksel etkinlikleri, % 19,5'i sanatsal etkinlikleri, % 7'si uygulamalı etkinlikleri, % 19,2'si entelektüel etkinlikleri, % 8,5'i toplumsal etkinlikleri birinci öncelikli etkinlik olarak görmektedir. Örneklem grubunun birinci etkinlik önceliğinin fiziksel etkinlikler olduğu görülmektedir.

Tablo 9. Örneklem Grubunun İkinci Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı

Etkinlikler-2	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	20	1,7	1,7	1,7
Fiziksel	222	18,4	18,5	20,1
Sanatsal	321	26,6	26,7	46,9
Uygulamalı	153	12,7	12,7	59,6
Entelektüel	289	23,9	24,1	83,7
Toplumsal	190	15,7	15,8	99,5
Diğer	6	,5	,5	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Şekil 8. Örneklem Grubunun İkinci Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı

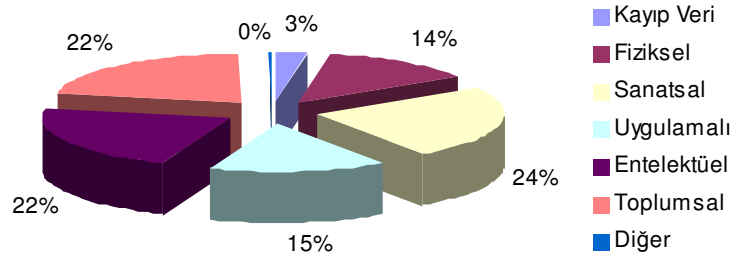
Örneklem grubunun, % 18,5'i fiziksel, % 26,7'si sanatsal, % 12,7'si uygulamalı, % 24,1'i entelektüel, 15,8'i toplumsal etkinlikleri ikinci öncelikli etkinlik olarak görmektedir.

Örneklem grubunun ikinci etkinlik önceliğinin sanatsal etkinlikler olduğu görülmektedir.

Tablo 10. Örneklem Grubunun Üçüncü Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı

Etkinlikler-3	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	33	2,7	2,8	2,8
Fiziksel	162	13,4	13,5	16,3
Sanatsal	290	24,0	24,2	40,4
Uygulamalı	185	15,3	15,4	55,8
Entelektüel	265	21,9	22,1	77,9
Toplumsal	262	21,7	21,8	99,8
Diğer	3	,2	,3	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Şekil 9. Örneklem Grubunun Üçüncü Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı

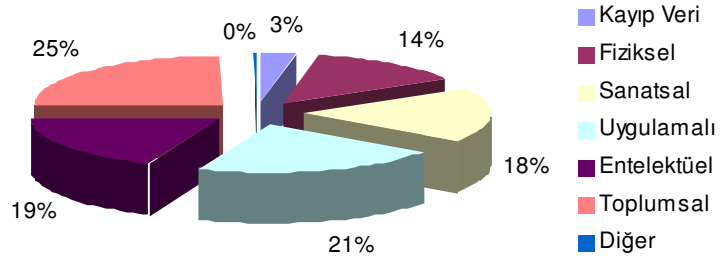
Örneklem grubunun % 13,5'i fiziksel etkinlikleri, % 24,2'si sanatsal etkinlikleri, % 15,4'ü uygulamalı etkinlikleri, % 22,1'i entelektüel etkinlikleri, % 21,8'i toplumsal etkinlikleri üçüncü öncelikli etkinlik olarak görmektedir.

Örneklem grubunun üçüncü etkinlik önceliğinin de sanatsal etkinlikler olduğu görülmektedir.

Tablo 11. Örneklem Grubunun Dördüncü Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı

Etkinlikler-4	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	38	3,1	3,2	3,2
Fiziksel	163	13,5	13,6	16,8
Sanatsal	216	17,9	18,0	34,8
Uygulamalı	256	21,2	21,3	56,1
Entelektüel	222	18,4	18,5	74,6
Toplumsal	301	24,9	25,1	99,7
Diğer	4	,3	,3	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Şekil 10. Örneklem Grubunun Dördüncü Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı

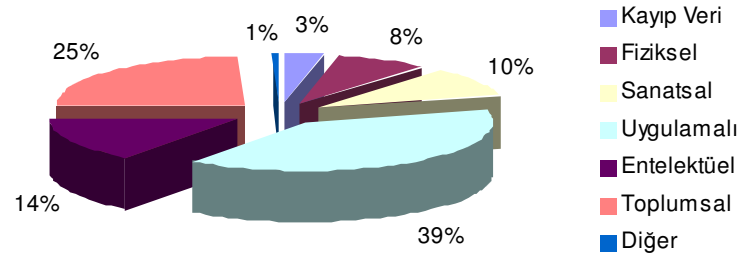
Örneklem grubunun % 13,6'sı fiziksel etkinlikleri, % 18'i sanatsal etkinlikleri, % 21,3'ü uygulamalı etkinlikleri, % 18,5'i entelektüel etkinlikleri, % 25,1'i toplumsal etkinlikleri dördüncü öncelikli etkinlik olarak görmektedir.

Örneklem grubunun dördüncü etkinlik önceliğinin toplumsal etkinlikler olduğu görülmektedir.

Tablo 12. Örneklem Grubunun Beşinci Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı

Etkinlikler-5	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	40	3,3	3,3	3,3
Fiziksel	96	7,9	8,0	11,4
Sanatsal	116	9,6	9,7	21,1
Uygulamalı	468	38,7	39,1	60,2
Entelektüel	173	14,3	14,5	74,7
Toplumsal	296	24,5	24,7	99,4
Diğer	7	,6	,6	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Şekil 11. Örneklem Grubunun Beşinci Öncelikli Etkinliklerinin Dağılımı

Örneklem grubunun % 8'i fiziksel etkinlikleri, % 9,7'i sanatsal etkinlikleri, % 39,1'i uygulamalı etkinlikleri, % 14,5'i entelektüel etkinlikleri, % 24,7'si toplumsal etkinlikleri beşinci öncelikli etkinlik olarak görmektedir.

Örneklem grubunun beşinci etkinlik önceliğinin uygulamalı etkinlikler olduğu görülmektedir.

Tablo 13. Örneklem Grubunun Birinci Öncelikli Kapalı Alan Rekreasyon Aktiviteleri

Aktivite-1	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	11	,9	,9	,9
Dans	162	13,4	13,5	14,4
Su Sporları	237	19,6	19,7	34,1
Aerobik Step	33	2,7	2,7	36,9
Fitness	66	5,5	5,5	42,4
Satranç	52	4,3	4,3	46,7
Müzik	168	13,9	14,0	60,7
Sportif	210	17,4	17,5	78,2
Drama	30	2,5	2,5	80,7
Resim	37	3,1	3,1	83,8
Boyama	11	,9	,9	84,7
Fotoğraf	27	2,2	2,2	86,9
Bilgisayar	97	8,0	8,1	95,0
Maket Uçak	11	,9	,9	95,9
El-İş	8	,7	,7	96,6
Bowling	24	2,0	2,0	98,6
Squash	3	,2	,2	98,8
Tırmanma Duvarı	7	,6	,6	99,4
Diğer	7	,6	,6	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Örneklem grubunun %13,5'i dansı, % 19,7'si su sporlarını, % 2,7'si aerobik stepi, % 5,5'i fitnessi, % 4,3'ü satranç, % 14'ü müziği, % 17,5'i sportif, % 2,5'i dramayı, % 3,1'i resmi, % ,9'u boyamayı, % 2,2'si fotoğrafı, % 8,1'i bilgisayarı, % ,9'u maket uçağı, ,7'si elişini, % 2'si bowlingi, % ,2'si squashı, % ,6'sı tırmanma duvarını, birinci öncelikli kapalı alan rekreasyon aktivitesi olarak görmektedir.

Tablo 14. Örneklem Grubunun İkinci Öncelikli Kapalı Alan Rekreasyon Aktiviteleri

Aktivite-2	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	12	1,0	1,0	1,0
Dans	110	9,1	9,2	10,2
Su Sporları	134	11,1	11,2	21,3
Aerobik Step	75	6,2	6,2	27,6
Fitness	99	8,2	8,2	35,8
Satranç	52	4,3	4,3	40,1
Müzik	191	15,8	15,9	56,0
Sportif	137	11,3	11,4	67,4
Drama	49	4,1	4,1	71,5
Resim	37	3,1	3,1	74,6
Boyama	18	1,5	1,5	76,1
Fotoğraf	86	7,1	7,2	83,3
Bilgisayar	92	7,6	7,7	90,9
Maket Uçak	18	1,5	1,5	92,4
El-İş	13	1,1	1,1	93,5
Bowling	47	3,9	3,9	97,4
Squash	10	,8	,8	98,3
Tırmanma Duvarı	17	1,4	1,4	99,7
Diğer	3	,2	,2	99,9
Toplam	1208	100,0	100,0	

Örneklem grubunun % 9,2'si dansı, % 11,2'si su sporlarını, % 6,2'si aerobik stepi, % 8,2'si fitnessi, % 4,3'ü satrancı, % 15,9'u müziği, % 11,4'ü sportif, % 4,1'i dramayı, % 3,1'i resmi, % 1,5'i boyamayı, % 7,2'si fotoğrafı, % 7,7'si bilgisayarı, % 1,5'i maket uçağı, 1,1'i elişini, % 3,9'u bowlingi, % ,8'i squashi, % 1,4'ü tırmanma duvarını, ikinci öncelikli kapalı alan rekreasyon aktivitesi olarak görmektedir.

Tablo 15. Örneklem Grubunun Üçüncü Öncelikli Kapalı Alan Rekreasyon Aktiviteleri

Aktivite-3	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	13	1,1	1,1	1,1
Dans	71	5,9	5,9	7,0
Su Sporları	98	8,1	8,2	15,1
Aerobik Step	59	4,9	4,9	20,0
Fitness	85	7,0	7,1	27,1
Satranç	84	7,0	7,0	34,1
Müzik	141	11,7	11,7	45,8
Sportif	142	11,8	11,8	57,7
Drama	60	5,0	5,0	62,6
Resim	56	4,6	4,7	67,3
Boyama	18	1,5	1,5	68,8
Fotoğraf	90	7,5	7,5	76,3
Bilgisayar	111	9,2	9,2	85,5
Maket Uçak	26	2,2	2,2	87,7
El-İş	14	1,2	1,2	88,9
Bowling	94	7,8	7,8	96,7
Squash	12	1,0	1,0	97,7
Tırmanma Duvarı	28	2,3	2,3	100,0
Toplam	1202	99,5	100,0	

Örneklem grubunun % 5,9'u dansı, % 8,2'si su sporlarını, % 4,9'u aerobik stepi, % 7,1'i fitnessi, % 7'si satrancı, % 11,7'si müziği, % 11,8'i sportif, % 5'i dramayı, % 4,7'si resmi, % 1,5'i boyamayı, % 7,5'i fotoğrafı, % 9,2'si bilgisayarı, % 2,2'si maket uçağı, 1,2'si elişini, % 7,8'i bowlingi, % 1'i squashi, % 2,3'ü tırmanma duvarını, üçüncü öncelikli kapalı alan rekreasyon aktivitesi olarak görmektedir.

Tablo 16. Örnekleme Grubunun Dördüncü Öncelikli Kapalı Alan Rekreasyon Aktiviteleri

Aktivite-4	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	22	1,8	1,8	1,8
Dans	89	7,4	7,4	9,2
Su Sporları	86	7,1	7,2	16,4
Aerobik Step	60	5,0	5,0	21,4
Fitness	81	6,7	6,7	28,1
Satranç	88	7,3	7,3	35,4
Müzik	141	11,7	11,7	47,2
Sportif	102	8,4	8,5	55,7
Drama	56	4,6	4,7	60,3
Resim	50	4,1	4,2	64,5
Boyama	30	2,5	2,5	67,0
Fotoğraf	106	8,8	8,8	75,8
Bilgisayar	105	8,7	8,7	84,5
Maket Uçak	29	2,4	2,4	86,9
El-İş	28	2,3	2,3	89,3
Bowling	85	7,0	7,1	96,3
Squash	18	1,5	1,5	97,8
Tırmanma Duvarı	22	1,8	1,8	99,7
Diğer	4	,3	,3	100,0
Toplam	1202	99,5	100,0	

Örnekleme grubunun % 7,4'ü dansı, % 7,2'si su sporlarını, % 5'i aerobik stepi, % 6,7'si fitnessi, % 7,3'ü satranç, % 11,7'si müziği, % 8,5'i sportif, % 4,7'si dramayı, % 4,2'si resmi, % 2,5'i boyamayı, % 8,8'i fotoğrafı, % 8,7'si bilgisayarı, % 2,4'ü maket uçağı, 2,3'ü elişini, % 7,1'i bowlingi, % 1,5'i squashı, % 1,8'i tırmanma duvarını, dördüncü öncelikli kapalı alan rekreasyon aktivitesi olarak görmektedir.

Tablo 17. Örnekleme Grubunun Beşinci Öncelikli Kapalı Alan Rekreasyon Aktiviteleri

Aktivite-5	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	28	2,3	2,3	2,3
Dans	106	8,8	8,8	11,2
Su Sporları	69	5,7	5,8	16,9
Aerobik Step	50	4,1	4,2	21,1
Fitness	60	5,0	5,0	26,1
Satranç	89	7,4	7,4	33,5
Müzik	132	10,9	11,0	44,5
Sportif	79	6,5	6,6	51,1
Drama	55	4,6	4,6	55,7
Resim	52	4,3	4,3	60,1
Boyama	29	2,4	2,4	62,5
Fotoğraf	109	9,0	9,1	71,6
Bilgisayar	107	8,9	8,9	80,5
Maket Uçak	36	3,0	3,0	83,5
El-İş	32	2,6	2,7	86,2
Bowling	86	7,1	7,2	93,3
Squash	25	2,1	2,1	95,4
Tırmanma Duvarı	50	4,1	4,2	99,6
Diğer	5	,4	,4	100,0
Toplam	1199	99,3	100,0	

Örnekleme grubunun % 8,8'i dansı, % 5,8'i su sporlarını, % 4,2'si aerobik stepi, % 5'i fitnessi, % 7,4'ü satrançı, % 11'i müziği, % 6,6'sı sportif, % 4,6'sı dramayı, % 4,3'ü resmi, % 2,4'ü boyamayı, % 9,1'i fotoğrafı, % 8,9'u bilgisayarı, % 3'ü maket uçağı, 2,7'si elişini, % 7,2'si bowlingi, % 2,1'i squashı, % 4,2'si tırmanma duvarını, beşinci öncelikli kapalı alan rekreasyon aktivitesi olarak görmektedir.

Tablo 18. Örnekleme Grubunun Birinci Öncelikli Açık Alan Rekreasyon Aktiviteleri

Aktivite-1	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	13	1,1	1,1	1,1
Sportif	571	47,3	47,5	48,5
Bisiklet	229	19,0	19,0	67,6
Kampçılık	85	7,0	7,1	74,6
Tırmanma	24	2,0	2,0	76,6
Tekerlekli Paten	26	2,2	2,2	78,8
Orienteering	8	,7	,7	79,5
Mini Golf	27	2,2	2,2	81,7
Paintball	75	6,2	6,2	87,9
Petanga	3	,2	,2	88,2
Kuş Gözlemciliği	16	1,3	1,3	89,5
Tur Kayağı	15	1,2	1,2	90,8
Trekking	39	3,2	3,2	94,0
Hiking	5	,4	,4	94,4
Koşu	57	4,7	4,7	99,2
Diğer	8	,7	,7	99,8
Toplam	1203	99,6	100,0	

Örnekleme grubunun % 47,5'i sportif, % 19'u bisikleti, % 7,1'i kampçılığı, % 2'si tırmanmayı, % 2,2'si tekerlekli pateni, % ,7'si orienteeringi, % 2,2'si mini golfu, % 6,2'si paintbaalı, % ,2'si petangayı, % 1,3'ü kuş gözlemciliğini, % 1,2'si tur kayağını, % 3,2'si trekkingi, % ,4'ü hikingi, %4,7'si koşuyu, birinci öncelikli kapalı alan rekreasyon aktivitesi olarak görmektedir.

Tablo 19. Örneklem Grubunun İkinci Öncelikli Açık Alan Rekreasyon Aktiviteleri

Aktivite-2	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	20	1,7	1,7	1,7
Sportif	127	10,5	10,6	12,2
Bisiklet	350	29,0	29,1	41,3
Kampçılık	189	15,6	15,7	57,1
Tırmanma	55	4,6	4,6	61,6
Tekerlekli Paten	58	4,8	4,8	66,5
Orienteering	17	1,4	1,4	67,9
Mini Golf	57	4,7	4,7	72,6
Paintball	109	9,0	9,1	81,7
Petanga	1	,1	,1	81,8
Kuş Gözlemciliği	16	1,3	1,3	83,1
Tur Kayağı	29	2,4	2,4	85,5
Trekking	60	5,0	5,0	90,5
Hiking	9	,7	,7	91,3
Koşu	104	8,6	8,7	99,9
Diğer	1	,1	,1	100,0
Toplam	1202	99,5	100,0	

Örneklem grubunun % 10,6'sı sportif, % 29,1'i bisikleti, % 15,7'si kampçılığı, % 4,6'sı tırmanmayı, % 4,8'i tekerlekli pateni, % 1,4'ü orienteeringi, % 4,7'si mini golfu, % 9,1'i paintbaalı, % ,1'i petangayı, % 1,3'ü kuş gözlemciliğini, % 2,4'ü tur kayağını, % 5'i trekkingi, % ,7'si hikingi, % 8,7'si koşuyu, ikinci öncelikli kapalı alan rekreasyon aktivitesi olarak görmektedir.

Tablo 20. Örneklem Grubunun Üçüncü Öncelikli Açık Alan Rekreasyon Aktiviteleri

Aktivite-3	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	32	2,6	2,7	2,7
Sportif	92	7,6	7,7	10,4
Bisiklet	149	12,3	12,5	22,8
Kampçılık	191	15,8	16,0	38,8
Tırmanma	103	8,5	8,6	47,4
Tekerlekli Paten	116	9,6	9,7	57,1
Orienteering	25	2,1	2,1	59,2
Mini Golf	87	7,2	7,3	66,5
Paintball	99	8,2	8,3	74,7
Petanga	7	,6	,6	75,3
Kuş Gözlemciliği	31	2,6	2,6	77,9
Tur Kayağı	35	2,9	2,9	80,9
Trekking	80	6,6	6,7	87,5
Hiking	17	1,4	1,4	89,0
Koşu	130	10,8	10,9	99,8
Diğer	1	,1	,1	100,0
Toplam	1196	99,0	100,0	

Örneklem grubunun % 7,7'si sportifi, % 12,5'i bisikleti, % 16'sı kampçılığı, % 8,6'sı tırmanmayı, % 9,7'i tekerlekli pateni, % 2,1'i orienteeringi, % 7,3'ü mini golfü, % 8,3'ü paintbaalı, % ,6'sı petangayı, % 2,6'sı kuş gözlemciliğini, % 2,9'u tur kayağını, % 6,7'si trekkingi, % 1,4'ü hikingi, % 10,9'u koşuyu, üçüncü öncelikli kapalı alan rekreasyon aktivitesi olarak görmektedir.

Tablo 21. Örneklem Grubunun Dördüncü Öncelikli Açık Alan Rekreasyon Aktiviteleri

Aktivite-4	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	44	3,6	3,7	3,7
Sportif	52	4,3	4,4	8,1
Bisiklet	101	8,4	8,5	16,6
Kampçılık	131	10,8	11,0	27,6
Tırmanma	129	10,7	10,8	38,4
Tekerlekli Paten	110	9,1	9,3	47,7
Orienteering	21	1,7	1,8	49,5
Mini Golf	106	8,8	8,9	58,4
Paintball	89	7,4	7,5	65,9
Petanga	16	1,3	1,3	67,2
Kuş Gözlemciliği	54	4,5	4,5	71,7
Tur Kayağı	63	5,2	5,3	77,0
Trekking	103	8,5	8,7	85,7
Hiking	25	2,1	2,1	87,8
Koşu	144	11,9	12,1	99,9
Diğer	1	,1	,1	100,0
Toplam	1189	98,4	100,0	

Örneklem grubunun % 4,4'ü sportifi, % 8,5'i bisikleti, % 11'i kampçılığı, % 10,8'i tırmanmayı, % 9,3'ü tekerlekli pateni, % 1,8'i orienteeringi, % 8,9'u mini golfu, % 7,5'i paintbaalı, % 1,3'ü petangayı, % 4,5'i kuş gözlemciliğini, % 5,3'ü tur kayağını, % 8,7'si trekkingi, % 2,1'i hikingi, % 12,1'i koşuyu, dördüncü öncelikli kapalı alan rekreasyon aktivitesi olarak görmektedir.

Tablo 22. Örneklem Grubunun Beşinci Öncelikli Açık Alan Rekreasyon Aktiviteleri

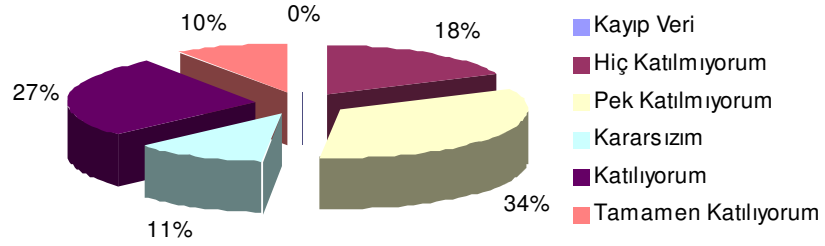
Aktivite-5	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	60	5,0	5,1	5,1
Sportif	60	5,0	5,1	10,2
Bisiklet	69	5,7	5,8	16,0
Kampçılık	106	8,8	9,0	25,0
Tırmanma	137	11,3	11,6	36,5
Tekerlekli Paten	117	9,7	9,9	46,4
Orienteering	32	2,6	2,7	49,2
Mini Golf	81	6,7	6,9	56,0
Paintball	84	7,0	7,1	63,1
Petanga	26	2,2	2,2	65,3
Kuş Gözlemciliği	52	4,3	4,4	69,7
Tur Kayağı	71	5,9	6,0	75,7
Trekking	94	7,8	8,0	83,7
Hiking	34	2,8	2,9	86,5
Koşu	149	12,3	12,6	99,2
Diğer	10	,8	,8	100,0
Toplam	1182	97,8	100,0	

Örneklem grubunun % 5,1'i sportifi, % 5,8'i bisikleti, % 9'u kampçılığı, % 11,6'sı tırmanmayı, % 9,9'u tekerlekli pateni, % 2,7'si orienteeringi, % 6,9'u mini golfu, % 7,1'i paintbaalı, % 2,2'si petangayı, % 4,4'ü kuş gözlemciliğini, % 6'sı tur kayağını, % 8'i trekkingi, % 2,9'u hikingi, % 12,6'sı koşuyu, beşinci öncelikli kapalı alan rekreasyon aktivitesi olarak görmektedir.

Tablo 23. Örneklem Grubunun Yerleşke Dışındaki Serbest Zaman Etkinliklerine İştirak Durumu

Değerlendirme	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	1	,1	,1	,1
Hiç Katılmıyorum	218	18,0	18,1	18,1
Pek Katılmıyorum	405	33,5	33,6	51,7
Kararsızım	138	11,4	11,4	63,1
Katılıyorum	328	27,2	27,2	90,3
Tamamen Katılıyorum	117	9,7	9,7	100,0
Toplam	1207	99,9	100,0	

Şekil 12. Örneklem Grubunun Yerleşke Dışındaki Serbest Zaman Etkinliklerine İştirak Durumu

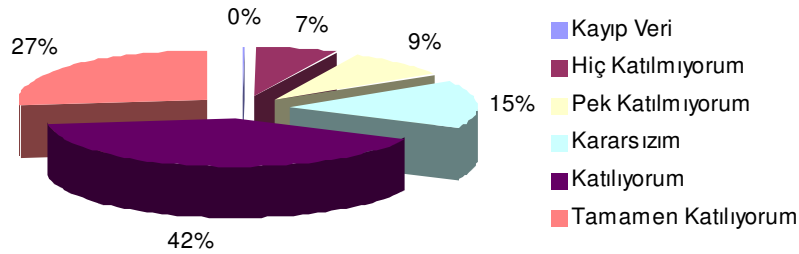
Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine iştirak ediyorum sorusuna örneklem grubunun % 18,1'i hiç katılmıyorum, % 33,6'sı pek katılmıyorum, % 11,4'ü kararsızım, % 27,2'si katılıyorum, % 9,7'si tamamen katılıyorum cevabı vermişlerdir.

3. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinlikleri Hakkındaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tablo 24. Örneklem Grubunun Yerleşkede Rekreasyon Organizasyonları Olması Halinde İştirak Durumu

Değerlendirme	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	2	,2	,2	,2
Hiç Katılmıyorum	83	6,9	6,9	7,0
Pek Katılmıyorum	112	9,3	9,3	16,3
Kararsızım	187	15,5	15,5	31,8
Katılıyorum	499	41,3	41,3	73,1
Tamamen Katılıyorum	325	26,9	26,9	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Şekil 13. Örneklem Grubunun Yerleşkede Rekreasyon Organizasyonları Olması Halinde İştirak Durumu

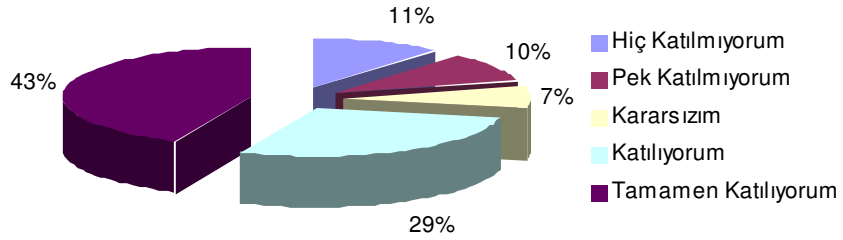

Yerleşkede rekreasyon organizasyonları olsa etkinliklere iştirak ederdim sorusuna örneklem grubunun % 6,9'u hiç katılmıyorum, % 9,3'ü pek katılmıyorum, % 15,5'i kararsızım, % 41,3'ü katılıyorum, % 26,9 tamamen katılıyorum cevabı vermişlerdir.

Tablo 25. Örneklem Grubunun Tesis ve Organizasyon Eksikliklerinin Serbest Zaman Etkinliklerine Katılma Etkisi Hakkındaki Düşünceleri

Değerlendirme	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Hiç Katılmıyorum	137	11,3	11,3	11,3
Pek Katılmıyorum	117	9,7	9,7	21,0
Kararsızım	87	7,2	7,2	28,2
Katılıyorum	344	28,5	28,5	56,7
Tamamen Katılıyorum	523	43,3	43,3	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Şekil 14. Örneklem Grubunun Tesis ve Organizasyon Eksikliklerinin Serbest Zaman Etkinliklerine Katılma Etkisi Hakkındaki Düşünceleri

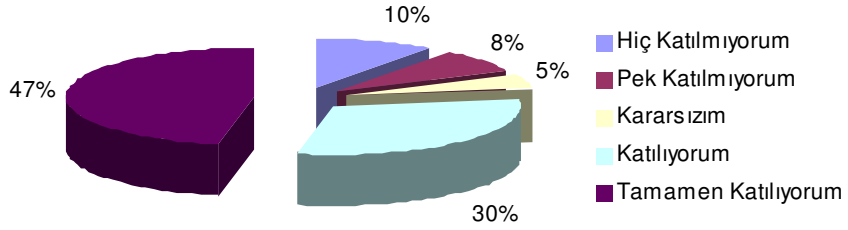

Serbest zaman etkinliklerine katılma tesislerin ve organizasyon eksikliklerinin etkili olduğunu düşünüyorum sorusuna örneklem grubunun % 11,3'ü hiç katılmıyorum, % 9,7'si pek katılmıyorum, % 7,2'si kararsızım, % 28,5'i katılıyorum, % 43,3'ü tamamen katılıyorum cevabı vermişlerdir.

Tablo 26. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinlikleri Organize Eden ve Uygulayan Bir Grubu İsteme Durumu

Değerlendirme	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Hiç Katılmıyorum	126	10,4	10,4	10,4
Pek Katılmıyorum	92	7,6	7,6	18,0
Kararsızım	57	4,7	4,7	22,8
Katılıyorum	367	30,4	30,4	53,1
Tamamen Katılıyorum	566	46,9	46,9	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Şekil 15. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinlikleri Organize Eden ve Uygulayan Bir Grubu İsteme Durumu

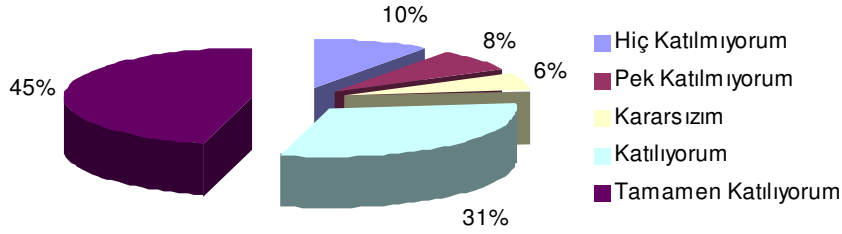

Yerleşkede serbest zaman etkinliklerini düzenli olarak organize eden ve uygulayan bir grubun bulunmasını isterdim sorusuna örneklem grubunun % 10,4'ü hiç katılmıyorum, % 7,6'sı pek katılmıyorum, % 4,7'si kararsızım, % 30,4'ü katılıyorum, % 46,9'u tamamen katılıyorum cevabı vermişlerdir.

Tablo 27. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinliklerinin Yararlarına Duydukları İnanç

Değerlendirme	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Hiç Katılmıyorum	120	9,9	9,9	9,9
Pek Katılmıyorum	92	7,6	7,6	17,5
Kararsızım	69	5,7	5,7	23,3
Katılıyorum	374	31,0	31,0	54,2
Tamamen Katılıyorum	553	45,8	45,8	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Şekil 16. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinliklerinin Yararlarına Duydukları İnanç

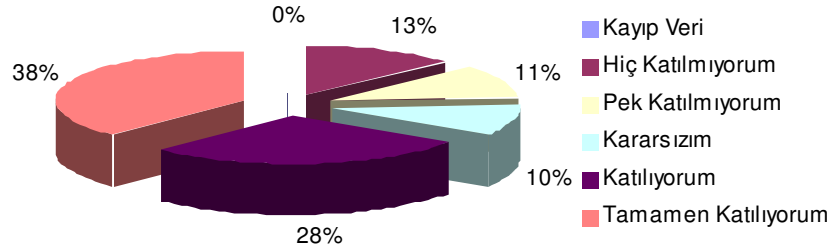

Yerleşkede yapacağım serbest zaman aktivitelerinin sağlığa ve çalışma performansına (ders başarısı, iş performansı, akademik başarı) olumlu etkisi olacağına inanıyorum sorusuna örneklem grubunun % 9,9'u hiç katılmıyorum, % 7,6'sı pek katılmıyorum, % 5,7'si kararsızım, % 31'i katılıyorum, % 45,8'i tamamen katılıyorum cevabı vermişlerdir.

Tablo 28. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinliklerinin Zararlı Alışkanlıkları Önleyeceğine Duyduğu İnanç

Değerlendirme	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	1	,1	,1	,1
Hiç Katılmıyorum	158	13,1	13,1	13,2
Pek Katılmıyorum	134	11,1	11,1	24,3
Kararsızım	122	10,1	10,1	34,4
Katılıyorum	335	27,7	27,7	62,1
Tamamen Katılıyorum	458	37,9	37,9	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Şekil 17. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinliklerinin Zararlı Alışkanlıkları Önleyeceğine Duyduğu İnanç

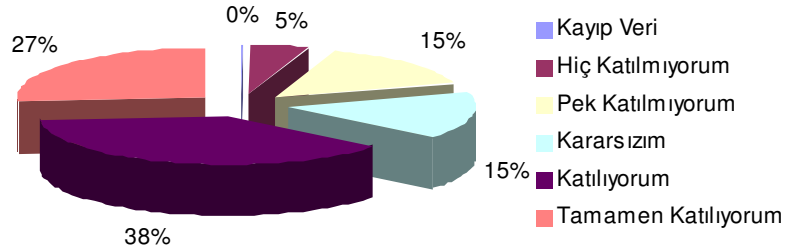

Serbest zaman etkinlikleri zararlı alışkanlıkların edinilmemesinde etkindir sorusuna örneklem grubunun % 13,1'i hiç katılmıyorum, % 11,1'i pek katılmıyorum, % 10,1'i kararsızım, % 27,7'si katılıyorum, % 37,9'u tamamen katılıyorum cevabı vermişlerdir.

Tablo 29. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinliklerine Katılımda Ekonomik Etmenlerin Etkisi Hakkındaki Düşünceleri

Değerlendirme	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	2	,2	,2	,2
Hiç Katılmıyorum	63	5,2	5,2	5,4
Pek Katılmıyorum	181	15,0	15,0	20,4
Kararsızım	186	15,4	15,4	35,8
Katılıyorum	456	37,7	37,7	73,5
Tamamen Katılıyorum	320	26,5	26,5	100,0
Toplam	1208	100,0	100,0	

Şekil 18. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinliklerine Katılımda Ekonomik Etmenlerin Etkisi Hakkındaki Düşünceleri

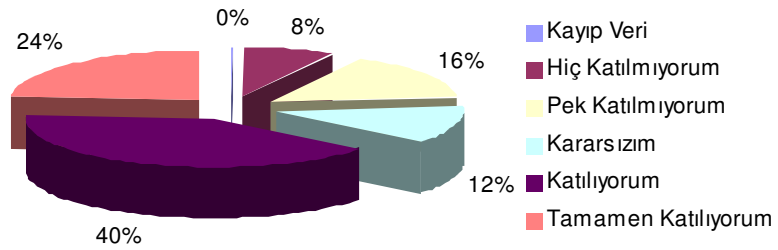
Serbest zaman etkinliklerine katılımda ekonomik etmenlerin etkileri vardır sorusuna örneklem grubunun % 5,2'si hiç katılmıyorum, % 15'i pek katılmıyorum, % 15,4'ü kararsızım, % 37,7'si katılıyorum, % 26,5'i tamamen katılıyorum cevabı vermişlerdir.

Tablo 30. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinliklerine Katılımda Kültürel Etmenlerin Etkisi Hakkındaki Düşünceleri

Değerlendirme	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamsal Yüzde
Kayıp Veri	2	,2	,2	,2
Hiç Katılmıyorum	94	7,8	7,8	8,0
Pek Katılmıyorum	188	15,6	15,6	23,5
Kararsızım	146	12,1	12,1	35,7
Katılıyorum	487	40,3	40,4	76,0
Tamamen Katılıyorum	289	23,9	24,0	100,0
Toplam	1206	99,8	100,0	

Şekil 19. Örneklem Grubunun Serbest Zaman Etkinliklerine Katılımda Kültürel Etmenlerin Etkisi Hakkındaki Düşünceleri

Serbest zaman etkinliklerine katılımda kültürel etmenlerin etkileri vardır sorusuna örneklem grubunun % 7,8'i hiç katılmıyorum, % 15,6'sı pek katılmıyorum, % 12,1'i kararsızım, % 40,4'ü katılıyorum, % 24'ü tamamen katılıyorum cevabı vermişlerdir

4. Serbest Zaman Etkiliklerine Katılım Düzeyini Etkileyen Faktörler ile Söz Konusu Etkiliklerin Etkilerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde serbest zaman etkinliklerine katılım düzeyini etkileyen faktörler ile söz konusu etkilikleri aşağıdaki hipotezler yardımıyla sorgulanacaktır. Hipotezlerin test edilmesinde parametrik olmayan test yöntemlerinden Tek Örneklem Ki-Kare Testi ve Ki-Kare Bağımsızlık Testi kullanılacaktır.

H_1 = Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı gösterenler, yerleşkede rekreasyon organizasyonları olduğu takdirde etkinliklere iştirak ederler.

H_0 = Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı gösterenler, yerleşkede rekreasyon organizasyonları olsa dahi bu etkinliklere iştirak etmezler.

H_1 = Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı göstermeyenlerin belli bir bölümü yerleşkede rekreasyon organizasyonları olduğu takdirde etkinliklere iştirak ederler.

H_0 = Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı göstermeyenlerin belli bir bölümü, yerleşkede rekreasyon organizasyonları olsa dahi bu etkinliklere iştirak etmezler.

H_1 = Serbest zaman etkinliklerini organize eden ve uygulayan bir grubun olması yerleşkedeki organizasyonlara katılımı artırır.

H_0 = Serbest zaman etkinliklerini organize eden ve uygulayan bir grubun olması yerleşkedeki organizasyonlara katılımı etkilemez.

H_1 = Serbest zaman etkinliklerine iştirak etme davranışı konuma göre farklılıklar gösterir.

H_0 = Serbest zaman etkinliklerine iştirak etme davranışı konumdan bağımsızdır.

H_1 = Serbest zaman etkinliklerine iştirak etme davranışı yaşa göre farklılıklar gösterir.

H_0 = Serbest zaman etkinliklerine iştirak etme davranışı yaştan bağımsızdır.

H_1 = Serbest zaman etkinlikleri zararlı alışkanlıkların edinilmemesinde etkilidir.

H_0 = Serbest zaman etkinliklerinin zararlı alışkanlıkların edinilmemesinde etkisi yoktur.

H_1 = Serbest zaman etkinlikleri sağlığa ve çalışma performansına olumlu etki gösterir.

H_0 = Serbest zaman etkinlikleri sağlığa ve çalışma performansına etkisi yoktur.

H_1 = Serbest zaman etkinliklerine katılımı ekonomik etmenlerin etkileri vardır.

H_0 = Serbest zaman etkinliklerine katılımı ekonomik etmenlerin etkisi yoktur.

H_1 = Serbest zaman etkinliklerine katılımı kültürel etmenlerin etkileri vardır.

H_0 = Serbest zaman etkinliklerine katılımı kültürel etmenlerin etkisi yoktur.

4.1. Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı gösterenlerin, yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak etme durumları.

Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı gösterenlerin, yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak edip etmeyecekleri aşağıdaki hipotezler kullanılarak Ki-Kare Bağımsızlık testi ile sınıanmıştır.

H_1 = Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı gösterenler, yerleşkede rekreasyon organizasyonları olduğu takdirde etkinliklere iştirak ederler.

H_0 = Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı gösterenler, yerleşkede rekreasyon organizasyonları olsa dahi bu etkinliklere iştirak etmezler.

Tablo 31. Yerleşke Dışında Serbest Zaman Etkinliklerine Katılım Davranışı ve Yerleşkede Rekreasyon Organizasyonları Olması Halinde Bu Etkinliklere İştirak Etme Durumu Değişkenlerine İlişkin Oranlar

		Hiç Katılmıyorum	Pek Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
Hiç Katılmıyorum	Toplam	36	30	43	57	52
	% A	16,5%	13,8%	19,7%	26,1%	23,9%
	% B	43,4%	26,8%	23,0%	11,4%	16,0%
Pek Katılmıyorum	Toplam	22	30	68	201	82
	% A	5,4%	7,4%	16,8%	49,6%	20,2%
	% B	26,5%	26,8%	36,4%	40,3%	25,3%
Kararsızım	Toplam	20	32	21	45	20
	% A	14,5%	23,2%	15,2%	32,6%	14,5%
	% B	24,1%	28,6%	11,2%	9,0%	6,2%
Katılıyorum	Toplam	0	14	44	153	117
	% A	,0%	4,3%	13,4%	46,6%	35,7%
	% B	,0%	12,5%	23,5%	30,7%	36,1%
Tamamen Katılıyorum	Toplam	5	6	11	42	53
	% A	4,3%	5,1%	9,4%	35,9%	45,3%
	% B	6,0%	5,4%	5,9%	8,4%	16,4%

A: Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı gösterenler

B: Yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak edecekler.

“Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine iştirak ediyorum” sorusuna “Tamamen Katılıyorum” cevabı verenlerden % 81’i “Yerleşkede rekreasyon organizasyonları olsa etkinliklere iştirak ederdim” sorusuna “Tamamen Katılıyorum” yada “Katılıyorum” cevabı verdikleri görülmektedir.

“Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine iştirak ediyorum” sorusuna “Katılıyorum” cevabı verenlerden % 82’si “Yerleşkede rekreasyon organizasyonları olsa etkinliklere iştirak ederdim” sorusuna “Tamamen Katılıyorum” yada “Katılıyorum” cevabı verdikleri görülmektedir.

Ki-Kare Bağımsızlık Testi sonuçları yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı gösterenlerin oranları ile yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak edecek oranları arasında $p < 0,01$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 32. Ki-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları

	Değer	df	Anlamlılık
Pearson Ki-Kare	188,173	25	,000
Oran	194,813	25	,000
Doğrusal İlişki	68,270	1	,000
Geçerli Olay Sayısı	1207		

Bu bulgudan hareketle H_0 hipotezi reddedilerek, yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı gösterenlerin, yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak edecekleri sonucuna ulaşılmıştır.

4.2. Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı göstermeyenlerin, yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak etme durumları.

Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı göstermeyenlerin, yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak edip etmeyecekleri aşağıdaki hipotezler kullanılarak sınanmıştır.

H_1 = Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı göstermeyenlerin belli bir bölümü yerleşkede rekreasyon organizasyonları olduğu takdirde etkinliklere iştirak ederler.

H_0 = Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı göstermeyenlerin belli bir bölümü, yerleşkede rekreasyon organizasyonları olsa dahi bu etkinliklere iştirak etmezler.

Tablo 31'deki veriler incelendiğinde “Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine iştirak ediyorum” sorusuna “Kesinlikle Katılmıyorum” cevabı verenlerden % 50'sinin “Yerleşkede rekreasyon organizasyonları olsa etkinliklere iştirak ederdim” sorusuna “Tamamen Katılıyorum” yada “Katılıyorum” cevabı verdikleri görülmektedir.

Bu bulgudan hareketle H_0 hipotezi reddedilerek, yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı göstermeyenlerden bir bölümünün, yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak edecekleri sonucuna ulaşılmıştır.

4.3. Serbest zaman etkinliklerini organize eden ve uygulayan bir grubun varlığının yerleşkede organizasyonlara katılıma etkileri

Serbest zaman etkinliklerini organize eden ve uygulayan bir grubun olması yerleşkede organizasyonlara katılımı artırıp arttırmayacağı aşağıdaki hipotezler kullanılarak Ki-Kare Bağımsızlık testi ile sınanmıştır.

H_1 = Serbest zaman etkinliklerini organize eden ve uygulayan bir grubun olması yerleşkede organizasyonlara katılımı artırır.

H_0 = Serbest zaman etkinliklerini organize eden ve uygulayan bir grubun olması yerleşkede organizasyonlara katılımı etkilemez.

Tablo 33. Yerleşkede Rekreasyon Organizasyonları Olması Halinde Bu Etkinliklere İştirak Etme Durumu ve Serbest Zaman Etkinliklerini Organize Eden ve Uygulayan Bir Grubun Olmasını Arzu Edenlere İlişkin Oranlar

		Hiç Katılmıyorum	Pek Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
Hiç Katılmıyorum	Toplam	49	15	5	7	7
	% A	59,0%	18,1%	6,0%	8,4%	8,4%
	% B	38,9%	16,3%	8,8%	1,9%	1,2%
Pek Katılmıyorum	Toplam	39	25	8	23	17
	% A	34,8%	22,3%	7,1%	20,5%	15,2%
	% B	31,0%	27,2%	14,0%	6,3%	3,0%
Kararsızım	Toplam	24	26	13	74	50
	% A	12,8%	13,9%	7,0%	39,6%	26,7%
	% B	19,0%	28,3%	22,8%	20,2%	8,8%
Katılıyorum	Toplam	6	20	21	194	258
	% A	1,2%	4,0%	4,2%	38,9%	51,7%
	% B	4,8%	21,7%	36,8%	52,9%	45,6%

Tamamen Katılıyorum	Toplam	8	6	9	68	234
	% A	2,5%	1,8%	2,8%	20,9%	72,0%
	% B	6,3%	6,5%	15,8%	18,5%	41,3%

A: Yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak edecekler.

B: Serbest zaman etkinliklerini organize eden ve uygulayan bir grubun olmasını arzu edenler.

“Yerleşkede rekreasyon organizasyonları olsa etkinliklere iştirak ederdim.” sorusuna “Tamamen Katılıyorum” cevabı verenlerden % 93’ünün “Yerleşkede serbest zaman etkinliklerini düzenli olarak organize eden ve uygulayan bir grubun bulunmasını isterdim” sorusuna “Tamamen Katılıyorum” yada “Katılıyorum” cevabı verdikleri görülmektedir.

“Yerleşkede rekreasyon organizasyonları olsa etkinliklere iştirak ederdim.” sorusuna “Katılıyorum” cevabı verenlerden % 92’sinin “Yerleşkede serbest zaman etkinliklerini düzenli olarak organize eden ve uygulayan bir grubun bulunmasını isterdim” sorusuna “Tamamen Katılıyorum” yada “Katılıyorum” cevabı verdikleri görülmektedir.

“Yerleşkede rekreasyon organizasyonları olsa etkinliklere iştirak ederdim.” sorusuna “Kararsızım” cevabı verenlerden % 57’sinin “Yerleşkede serbest zaman etkinliklerini düzenli olarak organize eden ve uygulayan bir grubun bulunmasını isterdim” sorusuna “Tamamen Katılıyorum” yada “Katılıyorum” cevabı verdikleri görülmektedir.

Özetle yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak etme konusunda kararsız olanların % 57’si, bu organizasyonlara katılacağını ifade edenlerin % 92’si, kesinlikle katılacağını ifade edenlerinin ise %93’ünün serbest zaman etkinliklerini organize eden ve uygulayan bir grubun olmasını gerektiğine inandıkları söylenebilir.

Ki-Kare Bağımsızlık Testi sonuçları da yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak edecekler ile serbest zaman etkinliklerini

organize eden ve uygulayan bir grubun olmasını arzu edenlerin oranları arasında $p < 0,01$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 34. Ki-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları

	Değer	df	Anlamlılık
Pearson Ki-Kare	562,414	20	,000
Oran	485,186	20	,000
Doğrusal İlişki	423,668	1	,000
Geçerli Olay Sayısı	1208		

Bu bulgudan hareketle H_0 hipotezi reddedilerek, serbest zaman etkinliklerini organize eden ve uygulayan bir grubun olmasının yerleşkedeki organizasyonlara katılımı arttıracığı sonucuna ulaşılmıştır.

4.4. Farklı Konumlardaki Kişilerin Serbest Zaman Etkinliklerine İştirak Etme Durumları

Serbest zaman etkinliklerine katılımın kişilerin konumlarına göre farklılık gösterip göstermeyeceği aşağıdaki hipotezler kullanılarak Ki-Kare Bağımsızlık testi ile sınanmıştır.

H_1 = Serbest zaman etkinliklerine iştirak etme davranışı konuma göre farklılıklar gösterir.

H_0 = Serbest zaman etkinliklerine iştirak etme davranışı konumdan bağımsızdır.

Tablo 35. Konum ve Yerleşkede Rekreasyon Organizasyonları Olması Halinde Bu Etkinliklere İştirak Etme Durumu Değişkenlerine İlişkin Oranlar

		Hiç Katılmıyorum	Pek Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
Öğrenci	Toplam	80	104	173	452	293
	% A	7,2%	9,4%	15,7%	40,9%	26,5%
	% B	96,4%	92,9%	92,5%	90,6%	90,2%
Öğretim Elemanı	Toplam	1	0	6	30	19
	% A	1,8%	,0%	10,7%	53,6%	33,9%

	% B	1,2%	,0%	3,2%	6,0%	5,8%
İdareci	Toplam	0	2	0	5	0
	% A	,0%	28,6%	,0%	71,4%	,0%
	% B	,0%	1,8%	,0%	1,0%	,0%
Memur	Toplam	2	6	8	12	13
	% A	4,9%	14,6%	19,5%	29,3%	31,7%
	% B	2,4%	5,4%	4,3%	2,4%	4,0%

A: Konum

B: Yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak edecekler.

Ki-Kare Bağımsızlık Testi sonuçları kişilerin konumları ile yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak etme durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir.

Tablo 36. Ki-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları

	Değer	df	Anlamlılık
Pearson Ki-Kare	23,272	15	,079
Oran	31,474	15	,008
Doğrusal İlişki	,552	1	,458
Geçerli Olay Sayısı	1208		

Bu bulgudan hareketle H_0 hipotezi reddedilememiş ve serbest zaman etkinliklerine iştirak etme davranışının konuma göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

4.5. Farklı Yaşlardaki Kişilerin Serbest Zaman Etkinliklerine İştirak Etme Durumları

Serbest zaman etkinliklerine katılımın kişilerin yaşlarına göre farklılık gösterip göstermeyeceği aşağıdaki hipotezler kullanılarak Ki-Kare Bağımsızlık testi ile sınanmıştır.

H_1 = Serbest zaman etkinliklerine iştirak etme davranışı yaşa göre farklılıklar gösterir.

H_0 = Serbest zaman etkinliklerine iştirak etme davranışı yaştan bağımsızdır.

Tablo 37. Yaş ve Yerleşkede Rekreasyon Organizasyonları Olması Halinde Bu Etkinliklere İştirak Etme Durumu Değişkenlerine İlişkin Oranlar

		Hiç Katılmıyorum	Pek Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
18-24	Toplam	75	101	169	443	283
	% A	7,0%	9,4%	15,8%	41,3%	26,4%
	% B	90,4%	90,2%	90,4%	89,0%	87,1%
25-29	Toplam	5	4	9	23	23
	% A	7,8%	6,3%	14,1%	35,9%	35,9%
	% B	6,0%	3,6%	4,8%	4,6%	7,1%
30-34	Toplam	0	1	2	9	4
	% A	,0%	6,3%	12,5%	56,3%	25,0%
	% B	,0%	,9%	1,1%	1,8%	1,2%
35-39	Toplam	0	2	5	14	9
	% A	,0%	6,7%	16,7%	46,7%	30,0%
	% B	,0%	1,8%	2,7%	2,8%	2,8%
40-44	Toplam	2	3	1	6	2
	% A	14,3%	21,4%	7,1%	42,9%	14,3%
	% B	2,4%	2,7%	,5%	1,2%	,6%
45 ve üstü	Toplam	1	1	1	3	4
	% A	10,0%	10,0%	10,0%	30,0%	40,0%
	% B	1,2%	,9%	,5%	,6%	1,2%

A: Yaş

B: Yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak edecekler.

Ki-Kare Bağımsızlık Testi kişilerin yaşları ile yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak etme durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir.

Tablo 38. Ki-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları

	Değer	df	Anlamlılık
Pearson Ki-Kare	14,597	25	,950
Oran	17,265	25	,872
Doğrusal İlişki	,366	1	,545
Geçerli Olay Sayısı	1207		

Bu bulgudan hareketle H_0 hipotezi reddedilememiş ve serbest zaman etkinliklerine iştirak etme davranışının yaşa göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

4.6. Serbest Zaman Etkinliklerinin Zararlı Alışkanlıkların Edinilmemesine Etkileri

Serbest zaman etkinlikleri zararlı alışkanlıkların edinilmemesinde etkili olup olmadığı aşağıdaki hipotezler kullanılarak Tek Örneklem Ki-Kare testi ile sınanmıştır.

H_1 = Serbest zaman etkinlikleri zararlı alışkanlıkların edinilmemesinde etkilidir.

H_0 = Serbest zaman etkinliklerinin zararlı alışkanlıkların edinilmemesinde etkisi yoktur.

Tablo 39. Gözlenen ve Beklenen Frekanslar

	Gözlenen N	Tahmin Edilen N	Residual
Hiç Katılmıyorum	158	201	-43,3
Pek Katılmıyorum	134	201	-67,3
Kararsızım	122	201	-79,3
Katılıyorum	335	201	133,7
Tamamen Katılıyorum	458	201	256,7

Test sonuçları serbest zaman etkinliklerinin zararlı alışkanlıklar edinilmemesine etkilerine ilişkin görüşler arasındaki farklılıkların $P < 0,01$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir.

Ayrıca “Serbest zaman etkinlikleri zararlı alışkanlıkların edinilmemesinde etkendir” cümlesine Hiç Katılmıyorum, Pek Katılmıyorum, Kararsızım cevabı verenlerin gözlenen ve tahmin edilen frekansları arasındaki fark eksiyken, Katılıyorum ve Tamamen Katılıyorum cevabı verenlerin gözlenen ve tahmin edilen frekansları arasındaki fark artıdır.

Tablo 40. Tek Örneklem Ki-Kare Testi Sonuçları

Ki-Kare	678,394
df	5
Anlamlılık	,000

Bu bulgudan hareketle H_0 hipotezi reddedilmiş ve serbest zaman etkinliklerinin zararlı alışkanlıkların edinilmemesinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4.7. Serbest Zaman Etkinliklerinin Sağlığa ve Çalışma Performansına Etkileri

Serbest zaman etkinlikleri sağlığa ve çalışma performansına olumlu etki edip etmediği aşağıdaki hipotezler kullanılarak Tek Örneklem Ki-Kare testi ile sınanmıştır.

H_1 = Serbest zaman etkinlikleri sağlığa ve çalışma performansına olumlu etki gösterir.

H_0 = Serbest zaman etkinlikleri sağlığa ve çalışma performansına etkisi yoktur.

Tablo 41. Gözlenen ve Beklenen Frekanslar

	Gözlenen N	Tahmin Edilen N	Residual
Hiç Katılmıyorum	120	241	-121,6
Pek Katılmıyorum	92	241	-149,6
Kararsızım	69	241	-172,6
Katılıyorum	374	241	132,4
Tamamen Katılıyorum	553	241	311,4

Test sonuçları serbest zaman etkinlikleri sağlığa ve çalışma performansına etkilerine ilişkin görüşler arasındaki farklılıkların $P < 0,01$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir.

Ayrıca “Yerleşkede yapacağım serbest zaman aktivitelerinin sağlığa ve çalışma performansına (ders başarısı, iş performansı, akademik başarı) olumlu etkisi

olacağına inanıyorum” cümlesine Hiç Katılmıyorum, Pek Katılmıyorum, Kararsızım cevabı verenlerin gözlenen ve tahmin edilen frekansları arasındaki fark eksiyken, Katılıyorum ve Tamamen Katılıyorum cevabı verenlerin gözlenen ve tahmin edilen frekansları arasındaki fark artıdır.

Tablo 42. Tek Örneklem Ki-Kare Testi Sonuçları

Ki-Kare	751,065
df	4
Anlamlılık	,000

Bu bulgudan hareketle H_0 hipotezi reddedilmiş ve serbest zaman etkinlikleri sağlığa ve çalışma performansına olumlu etki gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

4.8. Cinsiyetin Serbest Zaman Etkinliklerine Katılma Etkisi

Serbest zaman etkinliklerine iştirak etme davranışının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermeyeceği aşağıdaki hipotezler kullanılarak Ki-Kare Bağımsızlık testi ile sınanmıştır.

H_1 = Serbest zaman etkinliklerine iştirak etme davranışı cinsiyete göre farklılıklar gösterir.

H_0 = Serbest zaman etkinliklerine iştirak etme davranışı cinsiyetten bağımsızdır.

Tablo 43. Cinsiyet ve Yerleşkede Rekreasyon Organizasyonları Olması Halinde Bu Etkinliklere İştirak Etme Durumu Değişkenlerine İlişkin Oranlar

		Hiç Katılmıyorum	Pek Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
Bay	Toplam	51	71	89	240	172
	% A	8,2%	11,4%	14,3%	38,5%	27,6%
	% B	61,4%	63,4%	47,6%	48,1%	52,9%
Bayan	Toplam	32	40	98	258	153
	% A	5,5%	6,9%	16,8%	44,3%	26,2%
	% B	38,6%	35,7%	52,4%	51,7%	47,1%

A: Cinsiyet

B: Yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak edecekler.

Test sonuçları kişilerin cinsiyetleri ile yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak etme durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir.

Tablo 44. Ki-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları

	Değer	df	Anlamlılık
Pearson Ki-Kare	23,272	15	,079
Oran	31,474	15	,008
Doğrusal İlişki	,552	1	,458
Geçerli Olay Sayısı	1208		

Bu bulgudan hareketle H_0 hipotezi reddedilememiş ve serbest zaman etkinliklerine iştirak etme davranışının cinsiyete göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

4.9. Serbest Zaman Etkinliklerine Katılımda Ekonomik Etmenlerin Etkileri

Serbest zaman etkinliklerine katılımda ekonomik etmenlerin etkisinin olup olmadığı aşağıdaki hipotezler kullanılarak Tek Örneklem Ki-Kare testi ile sınanmıştır.

H_1 = Serbest zaman etkinliklerine katılımda ekonomik etmenlerin etkileri vardır.

H_0 = Serbest zaman etkinliklerine katılımda ekonomik etmenlerin etkisi yoktur.

Tablo 45. Gözlenen ve Beklenen Frekanslar

	Gözlenen N	Tahmin Edilen N	Residual
Hiç Katılmıyorum	63	201	-138,3
Pek Katılmıyorum	181	201	-20,3
Kararsızım	186	201	-15,3
Katılıyorum	456	201	254,7
Tamamen Katılıyorum	320	201	118,7

Test sonuçları serbest zaman etkinliklerine katılımda ekonomik etmenlerin etkilerine ilişkin görüşler arasındaki farklılıkların $P < 0,01$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir.

Ayrıca “Serbest zaman etkinliklerine katılımımda ekonomik etmenlerin etkileri vardır” cümlesine Hiç Katılmıyorum, Pek Katılmıyorum, Kararsızım cevabı verenlerin gözlenen ve tahmin edilen frekansları arasındaki fark eksiye, Katılıyorum ve Tamamen Katılıyorum cevabı verenlerin gözlenen ve tahmin edilen frekansları arasındaki fark artıdır.

Tablo 46. Tek Örneklem Ki-Kare Testi Sonuçları

Ki-Kare	687,692
df	5
Anlamlılık	,000

Bu bulgulardan hareketle H_0 hipotezi reddedilmiş ve serbest zaman etkinliklerine katılımımda ekonomik etmenlerin etkilerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4.10. Serbest Zaman Etkinliklerine Katılımda Kültürel Etmenlerin Etkileri

Serbest zaman etkinliklerine katılımımda kültürel etmenlerin etkisinin olup olmadığı aşağıdaki hipotezler kullanılarak Tek Örneklem Ki-Kare testi ile sınanmıştır.

H_1 = Serbest zaman etkinliklerine katılımımda kültürel etmenlerin etkileri vardır.

H_0 = Serbest zaman etkinliklerine katılımımda kültürel etmenlerin etkisi yoktur.

Tablo 47. Gözlenen ve Beklenen Frekanslar

	Gözlenen N	Tahmin Edilen N	Residual
Hiç Katılmıyorum	94	201	-107,0
Pek Katılmıyorum	188	201	-13,0
Kararsızım	146	201	-55,0
Katılıyorum	487	201	286,0
Tamamen Katılıyorum	289	201	88,0

Test sonuçları serbest zaman etkinliklerine katılımda kültürel etmenlerin etkilerine ilişkin görüşler arasındaki farklılıkların $P < 0,01$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir.

Ayrıca “Serbest zaman etkinliklerine katılımda kültürel etmenlerin etkileri vardır” cümlesine Hiç Katılmıyorum, Pek Katılmıyorum, Kararsızım cevabı verenlerin gözlenen ve tahmin edilen frekansları arasındaki fark eksiyken, Katılıyorum ve Tamamen Katılıyorum cevabı verenlerin gözlenen ve tahmin edilen frekansları arasındaki fark artıdır.

Tablo 48. Tek Örneklem Ki-Kare Testi Sonuçları

Ki-Kare	715,343
df	5
Anlamlılık	,000

Bu bulgulardan hareketle H_0 hipotezi reddedilmiş ve serbest zaman etkinliklerine katılımda kültürel etmenlerin etkilerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4.11. Etkinlik Tercihleri ile Bölüm İlişkisi

Farklı bölümlerdeki kişilerin etkinlik tercihleri arasında fark olup olmadığı, aşağıdaki hipotezler kullanılarak Ki-Kare Bağımsızlık testi ile sınanmıştır

H_1 = Farklı bölümlerdeki kişilerin etkinlik tercihleri birbirinden farklıdır.

H_0 = Farklı bölümlerdeki kişilerin etkinlik tercihleri arasında fark yoktur.

Tablo 49. Bölüm ve Etkinlik Tercihleri Değişkenlerine İlişkin Oranlar

		Fiziksel	Sanatsal	Uygulamalı	Entelektüel	Toplumsal	Diğer
Gazetecilik	Toplam	21	8	5	5	8	0
	% A	44,7%	17,0%	10,6%	10,6%	17,0%	,0%
	% B	3,9%	3,4%	5,9%	2,2%	7,8%	,0%
Görsel	Toplam	1	1	0	0	0	0

İletişim ve Tasarım	% A	50,0%	50,0%	,0%	,0%	,0%	,0%
	% B	,2%	,4%	,0%	,0%	,0%	,0%
Halkla İlişkiler ve Tanıtım	Toplam	45	17	7	22	10	0
	% A	43,7%	16,5%	6,8%	21,4%	9,7%	,0%
	% B	8,4%	7,2%	8,2%	9,5%	9,7%	,0%
Radyo Sinema ve Televizyon	Toplam	15	26	9	11	6	1
	% A	22,1%	38,2%	13,2%	16,2%	8,8%	1,5%
	% B	2,8%	11,1%	10,6%	4,7%	5,8%	16,7%
Fen Bilgisi Öğretmenliği	Toplam	11	3	2	6	4	0
	% A	42,3%	11,5%	7,7%	23,1%	15,4%	,0%
	% B	2,0%	1,3%	2,4%	2,6%	3,9%	,0%

Tablo 49. Bölüm ve Etkinlik Tercih Değişkenlerine İlişkin Oranlar (Devam)

		Fiziksel	Sanatsal	Uygulamalı	Entelektüel	Toplumsal	Diğer
İngilizce Öğretmenliği	Toplam	4	3	2	10	0	0
	% A	21,1%	15,8%	10,5%	52,6%	,0%	,0%
	% B	,7%	1,3%	2,4%	4,3%	,0%	,0%
Matematik Öğretmenliği	Toplam	37	13	10	19	8	0
	% A	42,5%	14,9%	11,5%	21,8%	9,2%	,0%
	% B	6,9%	5,5%	11,8%	8,2%	7,8%	,0%
Sınıf Öğretmenliği	Toplam	54	20	1	12	10	0
	% A	55,7%	20,6%	1,0%	12,4%	10,3%	,0%
	% B	10,1%	8,5%	1,2%	5,2%	9,7%	,0%
Fizik	Toplam	17	3	1	2	0	0
	% A	73,9%	13,0%	4,3%	8,7%	,0%	,0%
	% B	3,2%	1,3%	1,2%	,9%	,0%	,0%
Kimya	Toplam	36	10	6	9	9	2
	% A	50,0%	13,9%	8,3%	12,5%	12,5%	2,8%
	% B	6,7%	4,3%	7,1%	3,9%	8,7%	33,3%
Matematik	Toplam	47	23	1	13	6	0
	% A	50,0%	24,5%	1,1%	13,8%	6,4%	,0%
	% B	8,8%	9,8%	1,2%	5,6%	5,8%	,0%
Bilgisayar Öğretmenliği	Toplam	48	8	16	8	12	0
	% A	52,2%	8,7%	17,4%	8,7%	13,0%	,0%
	% B	8,9%	3,4%	18,8%	3,4%	11,7%	,0%
Elektrik Öğretmenliği	Toplam	17	10	3	6	5	0
	% A	41,5%	24,4%	7,3%	14,6%	12,2%	,0%
	% B	3,2%	4,3%	3,5%	2,6%	4,9%	,0%
Makine	Toplam	2	0	0	0	0	0
	% A	100,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%

	% B	,4%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%
Çalışma Ekonomisi	Toplam	1	1	0	5	0	0
	% A	14,3%	14,3%	,0%	71,4%	,0%	,0%
	% B	,2%	,4%	,0%	2,2%	,0%	,0%
İşletme	Toplam	24	10	7	8	3	0
	% A	46,2%	19,2%	13,5%	15,4%	5,8%	,0%
	% B	4,5%	4,3%	8,2%	3,4%	2,9%	,0%
Siyaset Bilimi ve Kamu Ynt.	Toplam	26	20	3	28	5	1
	% A	31,0%	23,8%	3,6%	33,3%	6,0%	1,2%
	% B	4,8%	8,5%	3,5%	12,1%	4,9%	16,7%
Uluslararası İlişkiler	Toplam	51	18	2	21	8	2
	% A	49,5%	17,5%	1,9%	20,4%	7,8%	1,9%
	% B	9,5%	7,7%	2,4%	9,1%	7,8%	33,3%

Tablo 49. Bölüm ve Etkinlik Tercih Değişkenlerine İlişkin Oranlar (Devam)

		Fiziksel	Sanatsal	Uygulamalı	Entelektüel	Toplumsal	Diğer
Hukuk	Toplam	24	22	3	26	2	0
	% A	31,2%	28,6%	3,9%	33,8%	2,6%	,0%
	% B	4,5%	9,4%	3,5%	11,2%	1,9%	,0%
Tıp	Toplam	38	9	6	12	3	0
	% A	55,9%	13,2%	8,8%	17,6%	4,4%	,0%
	% B	7,1%	3,8%	7,1%	5,2%	2,9%	,0%
İdari ve Mali İşler D.Bşk.lığı	Toplam	1	0	1	2	0	0
	% A	25,0%	,0%	25,0%	50,0%	,0%	,0%
	% B	,2%	,0%	1,2%	,9%	,0%	,0%
Muhasebe	Toplam	1	0	0	0	0	0
	% A	100,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%
	% B	,2%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%
Öğrenci İşleri	Toplam	5	2	0	1	2	0
	% A	50,0%	20,0%	,0%	10,0%	20,0%	,0%
	% B	,9%	,9%	,0%	,4%	1,9%	,0%
Satın Alma Şube Müdürlüğü	Toplam	1	0	0	0	0	0
	% A	100,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%
	% B	,2%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%
Strateji Geliştirme D.Bşk.lığı	Toplam	0	1	0	0	0	0
	% A	,0%	100,0%	,0%	,0%	,0%	,0%
	% B	,0%	,4%	,0%	,0%	,0%	,0%
Yapı İşleri Teknik D.Bşk.lığı	Toplam	3	2	0	0	1	0
	% A	50,0%	33,3%	,0%	,0%	16,7%	,0%
	% B	,6%	,9%	,0%	,0%	1,0%	,0%

Okul Öncesi Öğretmenliği	Toplam	7	5	0	6	1	0
	% A	36,8%	26,3%	,0%	31,6%	5,3%	,0%
	% B	1,3%	2,1%	,0%	2,6%	1,0%	,0%

A: Bölüm

B: Birinci derecede istenen etkinlikler.

Test sonuçları kişilerin bölümleri ile etkinlik tercihleri arasında $p < 0,01$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 50. Ki-Kare Bağımsızlık Testi Sonuçları

	Değer	df	Anlamlılık
Pearson Ki-Kare	246,348	156	,000
Oran	241,732	156	,000
Doğrusal İlişki	,225	1	,635
Geçerli Olay Sayısı	1206		

Bu bulgulardan hareketle H_0 hipotezi reddedilmiş ve farklı bölümlerdeki kişilerin etkinlik tercihleri birbirinden farklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

6. TARTIŞMA

Örneklem grubu cinsiyet değişkeni incelendiğinde % 51,6'sının bay, % 48,3'inin bayarlardan oluştuğu gözlenmektedir.

Örneklem grubu yaş değişkeni incelendiğinde % 88,9'unun 18-24 yaş, % 5,3'ünün 25-29 yaş, % 1,3'ünün 30-34 yaş, % 2,5'unun 35-39 yaş, % 1,2'sinin 40-44 yaş, % 8'inin 45 üstü yaş grubundan oluştuğu gözlenmektedir.

Örneklem grubu konumları incelendiğinde, % 91,4'ünün öğrenci, % 4,6'sının öğretim elemanı, % 6'sının idareci, % 3,4'ünün memur grubundan oluştuğu gözlenmiştir.

Örneklem grubu birimleri incelendiğinde, % 3,9'unun Gazetecilik, % 2'sinin Görsel İletişim ve Tasarım, % 8,5'inin Halkla İlişkiler ve Tanıtım, % 5,6'sının Radyo Sinema ve Televizyon, % 2,2'sinin Fen Bilgisi Öğretmenliği, % 1,6'sının

İngilizce Öğretmenliği, % 7,2'sinin Matematik Öğretmenliği, % 8,0'inin Sınıf Öğretmenliği, 1,9'unun Fizik, % 6,0'ının Kimya, % 7,8'inin Matematik, % 7,6'sının Bilgisayar Öğretmenliği, % 3,4'ünün Elektrik Öğretmenliği, % ,2'sinin Makine, % ,6'sının Çalışma Ekonomisi, % 4,3'ünün İşletme, % 7,0'ının Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi., % 8,7'sinin Uluslararası İlişkiler, % 6,4'ünün Hukuk, % 5,6'sının Tıp, % ,3'ünün İdari ve Mali İşler D.Bşk.lığı, % ,1'inin Muhasebe, % ,8'inin Öğrenci İşleri, % ,1'inin Satın Alma Şube Müdürlüğü, % 1'inin Strateji Geliştirme D.Bşk.lığı, % 5'inin Yapı İşleri Teknik D.Bşk.lığı, % 1,6'sının Okul Öncesi Öğretmenliğinde çalıştığı görülmektedir.

Örneklem grubunun % 1,5'u hafta da 1 gün, % 4,6'sı haftada 2 gün, % 16,7'si haftada 3 gün, % 37,9'u haftada 4 gün, % 39,3 haftada 5 gün yerleşkede bulunmaktadır.

Örneklem grubunun % 3,8'i günde 0-2 saat, % 32,8'i günde 3-4 saat, % 34,1'i günde 5-6 saat, % 19,0'ı günde 7-8 saat, % 10,3'ü günde 9 saat ve üstü yerleşkede bulunmaktadır.

Örneklem grubunun % 58,3'ünün 1 saat, % 20,4'ünün 2 saat, % 8,8'inin 3 saat, % 4,6'sının 4 saat, % 7,2'sinin 5 saat ve üstü serbest zamanı vardır.

Örneklem grubunun % 44,5'i fiziksel etkinlikleri, % 19,5'i sanatsal etkinlikleri, % 7'si uygulamalı etkinlikleri, % 19,2'si entelektüel etkinlikleri, % 8,5'i toplumsal etkinlikleri birinci öncelikli etkinlik olarak görmektedir.

Bu sonuçtan hareketle örneklem grubunun fiziksel etkinliklere katılım isteği diğer etkinliklerin önünde çıkmış gözükmektedir. Daha önce çeşitli sonuçlarla da bağlanan bazı çalışmalarda bu isteğe yönelik veriler gözlemlenebilmektedir. Hacettepe, Gazi, Ankara ve Orta Doğu Teknik Üniversiteleri Beden Eğitimi Spor Yüksekokulları ile Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin serbest zaman alışkanlıkları içerisindeki sporun yeri ve önemini belirlemek, ayrıca serbest zamanı değerlendirme ile demografik özellikler arasındaki

ilişkinin tespit edilmesine yönelik 348 öğrenci üstünde yapılan bir çalışmada; öğrencilerin serbest zaman süreleri 3-4 saat arasında değişmekte ve genellikle haftada 2 gün ve üzeri bir süreyi serbest zaman etkinliklerinde spor yapmaya ayırdıkları sonucu ortaya çıkmaktadır (Yaman ve ark., 2004).

ABD’de üniversite öğrencileri ile yapılan bir çalışmada her beş öğrenciden birinin fazla kilolu olduğu ve bunların herhangi bir aktivite ile uğraşmadıkları ya da çok az efor sarf ettiren aktiviteleri tercih ettikleri belirlenmiştir. Bu nedenle ABD üniversitelerinin % 63’ünde öğrencilerin mezun olabilmek için bazı fiziksel aktivite kurslarından geçmeleri istenmektedir. Bu sistemin, genel anlamda öğrencilerin davranış ve alışkanlıklarını olumlu yönde değiştirdiği saptanmıştır (Mansuroğlu, 2002).

Çalışmamızdaki örneklem grubunun %13,5’i dansı, % 19,7’si su sporlarını, % 2,7’si aerobik stepi, % 5,5’i fitnessi, % 4,3’ü satrancı, % 14’ü müziği, % 17,5’i sportif, % 2,5’i yaratıcı dramayı, % 3,1’i resmi, % ,9’u boyamayı, % 2,2’si fotoğrafı, % 8,1’i bilgisayar, % ,9’u maket uçağı, ,7’si elişini, % 2’si bowlingi, % ,2’si squashi, % ,6’sı tırmanma duvarını, birinci öncelikli kapalı alan rekreasyon aktivitesi olarak görmektedir.

Bu sonuçtan yola çıkarak örneklem grubunun harekete ve fiziksel aktiviteye öncelik veren etkinlikleri ön plana çıkardığı görülebilmektedir. Yapılan çalışmalarda üniversitelerdeki egzersiz yapan kitlelerin birçok açıdan gelişimleri ortaya konulmuştur. Bu perspektiften Kuzey Amerika’ daki geniş kapsamlı bir üniversitedeki 1,000 fakülte üyesi ve fakülte çalışanlarına e-posta yolu ile anket gönderilen çalışmaya bakıldığında; geri dönen (%42.4)’ ü kullanılabilir anket sonuçlarına göre; kişilerin fikirlerindeki şartlar ile fikri olmayan yapısal sınırlamaların belirleyici farklarını gözler önüne sermektedir. Haftada birden daha az egzersiz yapan fakültede, haftada 2 kez ve haftada 3 kez egzersiz yapan fakülleden önemli ölçüde fazla olarak fikirlerin sınırlayıcı olduğu rapor edilmiştir. Aynı zamanda, haftada 2 kez egzersiz yapan personelin de haftada 3 kez egzersiz yapan personelden önemli ölçüde fazla olarak kişilerin fikirlerinin sınırlayıcı olduğu rapor

edilmiştir. Bununla birlikte, haftada iki kez egzersiz yapanların da haftada dört kez veya daha fazla egzersiz yapanlar ile kıyaslandığında çok daha fazla yapısal sınırlamalar ile karşı karşıya olduğu rapor edilmiştir. Çalışmanın tüm bu sonuçlarına baktığımızda, kişilerin haftalık artan sayıdaki egzersizleri ve artan uygun programlar hakkındaki bilgilerinin artması kişilerin fikirlerine ve yapısal sınırlamalara karşı azalmaya yardım edeceği sonucunu vermektedir (Hurd and Forrester, 2005)

Örneklem grubumuzun % 47,5'i sportif, % 19'u bisikleti, % 7,1'i kampçılığı, % 2'si tırmanmayı, % 2,2'si tekerlekli pateni, % ,7'si orienteering'i, % 2,2'si mini golfu, % 6,2'si paintball'ı, % ,2'si petanga'yı, % 1,3'ü kuş gözlemciliğini, % 1,2'si tur kayağını, % 3,2'si trekkingi, % , 4'ü hikingi, %4,7'si koşuyu, birinci öncelikli kapalı alan rekreasyon aktivitesi olarak görmektedir.

Regina Üniversitesi'nde lise ile üniversite arasında bir köprü kurmak için yapılan 1986 yılındaki bir çalışmada, okuldan atılmak üzere olan veya devam zorunluluğu olmayan risk altında olan öğrencilere üniversite öğrencilerin etkileri gözlemlenmiştir. Çalışmada; fiziksel aktivite çalışmaları fakültesindeki kişi kaynaklarına, okulda kendilerine örnek olan, cesaretlendiren ve katılımlarını sağlayan rol modelleri (üniversite öğrencileri) kullanılmış, sosyal becerilerinin geliştirilmesi, toplumda ve üniversitede fiziksel aktivitelere katılma olanağı (toplum ve eğitim arasında bir köprü kurmalarına yardım eden ortaklar) tespit edilmiştir. Sonuçta bu öğrenciler öğretmenler ve okul memurları tarafından aktif olmadıkları şeklinde tanımlanmışlar, geleneksel fiziksel eğitim sınıflarındaki negatif deneyimlerinin hikâyelerini öğrenmişler ve fiziksel aktivitelere çalışmalarına katılmadıklarını tespit edip, düşük anlama kabiliyetleri olduğunu (akademik veya akademik olmayan konularda) belirtmişlerdir (Bluehardt, 1995)

Amacı üniversitedeki rekreasyonel yürüyüş yollarının kullanımını sağlamak olan bir çalışmada öğrencilerin yüzde doksanı yürüyüş yollarından haberdar olduklarını ve %73'ü bu yolu kullandıklarını bildirmişlerdir. Öğrencilerin yüzde altmış yedisi geçmiş haftalarda yürüyüş yolunu bir kez kullandıklarını, %7'si ise iki kez kullandığını bildirmesine rağmen, sadece %2' si yolu üçten fazla kullandıklarını

belirtmişlerdir. Öğrenciler yürüyüş yolunu kullanmadıklarını fakat bu konuda bilinçli olduklarını söylemişlerdir. Bununla birlikte, yürüyüş yolunu kullanan kişilerin çoğunluğu, bu yolu sadece haftada 1 gün kullanmaktadırlar. Bu çalışmada üniversitenin Enstitü Araştırma Departmanı tarafından hazırlanan bir internet anketi kullanılmıştır. Sorular, Fiziksel Aktivite Anketi için Çevresel Sporlardan ve Ulusal Kolej Sağlığı Riskli Davranışlar Araştırması Fiziksel aktivite modülünden alınmıştır (Reed and Wilson, 2005).

Çalışmamızda, yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine iştirak ediyorum sorusuna örneklem grubunun % 18,1'i hiç katılmıyorum, % 33,6'sı pek katılmıyorum, % 11,4'ü kararsızım, % 27,2'si katılıyorum, % 9,7'si tamamen katılıyorum cevabı vermişlerdir.

“Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine iştirak ediyorum” sorusuna katıldıklarını belirtenlerin % 81'i “Yerleşkede rekreasyon organizasyonları olsa etkinliklere iştirak ederdim” sorusuna “Tamamen Katılıyorum” yada “Katılıyorum” cevabı verdikleri görülmüştür.

Ki-Kare Bağımsızlık Testi sonuçları yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı gösterenlerin oranları ile yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak edecek oranları arasında $p < 0,01$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Bu sonuca göre yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı gösterenlerin, yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak edecekleri sonucu görülmüştür.

“Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine iştirak ediyorum” sorusuna “Kesinlikle Katılmıyorum” cevabı verenlerden % 50'sinin “Yerleşkede rekreasyon organizasyonları olsa etkinliklere iştirak ederdim” sorusuna “Tamamen Katılıyorum” yada “Katılıyorum” cevabı verdikleri görülmektedir.

Bu bulgudan hareketle yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine katılım davranışı göstermeyenlerin yarısının, yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak edecekleri sonucu görülmüştür.

Western Illinois Üniversitesi'nde okulu bırakma riski taşıyan öğrencilere beceri kazandırmak ve okulun kalan bölümünde yardımcı olmak üzere başlatılan bir programda uygun eğitim ve/veya mesleki fırsatlar hakkında bilgilendirilmiştir. Öğrenciler programla okulda ve iş hayatında başarılı olmak için gerekli becerileri öğrenmişlerdir, ayrıca; sosyal becerilerini geliştirmişler ve fikirlerini test etmişler, günlük yaşam maharetlerini geliştirebilmiş ve yeni hayat tarzlarını deneyebilmişlerdir. Program sonucunda geçmiş dört sömestr boyunca 206 öğrenci programa kaydolmuş, 174 (%84) kişi programı başarı ile bitirmiştir. Programları bitirenlerin %100'ü güz döneminde okullarına dönmüşlerdir. 1990, 91 ve 92 yıllarının yazında toplanan verileri takip edildiğinde, öğrencilerin yüzde 92'sinin hala okula devam etmekte veya liseden mezun olduğu görülebilmektedir (Anita, 1995)

Ayrıca bu çalışmaya göre; öğrencilerin %59.8'lik büyük bir kısmı serbest zamanlarında okul tesislerinden faydalanmalarına karşın, tesisteki araç-gerecin yetersiz olduğunu ve yine büyük bir kısmı tesislerden haftada sadece bir gün yararlanabildiğini belirtmektedir. Ayrıca, öğrencilerin %68.7'lik kısmının da okul tarafından düzenlenen serbest zaman faaliyetlerine katılmadığı gözlenmiştir. Bunun sebebinin de istenilen etkinlik türünün olmaması sonucuna ulaşılmıştır.

Serbest zamanlarda yapılan etkinliği seçmeyi etkileyen birçok neden bulunmaktadır. Öğrencilerin bu nedenleri %29 ile genellikle en iyi yapabildikleri ya da yeteneklerine uygun olan spor dalını seçmektedirler. %26.7'si eğlence ve heyecan verdiği için, %21.8'i sağlıklı yaşam için, 11.8'i de arkadaşlarıyla birlikte olmak için şeklinde sıralandığı görülmektedir (Yaman ve ark., 2004).

Çalışmamızdaki anket sonuçları; kişilerin cinsiyetleri ile yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak etme durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir.

Bu bulgudan hareketle serbest zaman etkinliklerine iştirak etme davranışının cinsiyete göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Türkiye'deki yedi coğrafi bölgeden seçilen yedi Üniversite öğrencilerin reaktif etkinliklere katılım düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmış başka bir çalışmada erkek öğrenciler kız öğrencilere göre boş zamanlarının daha büyük bir kısmını bedensel aktivitelere ayırmaktadır. Benzer bir sonuç, Kılbaş'ın 1987 yılında gerçekleştirdiği bir çalışmada da görülmektedir (Kılbaş,1987). Söz konusu araştırmada, kız öğrencilerin %4.11 'i basketbol etkinliklerine katılırken, erkek öğrencilerin %22.63 'ü katılmaktadır. Yine benzer bir sonuç Balcı'nın 2003 yılında gerçekleştirdiği bir çalışmada görülmektedir. Söz konusu çalışmada erkek öğrencilerin kız öğrencilerden farklı olarak ağırlığı futbol ve basketbol oynamaya verdikleri, buna karşılık kız öğrencilerin tiyatroya, konsere ve dansa gitmeyi tercih ettikleri görülmektedir (İlhan ve Balcı, 2004).

Üniversite serbest zaman programlarında rekreasyon liderlerinin deneyimlerinin değerlendirilmesi üstüne yapılan bir çalışmada ise; katılımcıların program sonucunda kendileri ile birlikte diğer arkadaşlarını değerlendirdikleri yazılı formlardan elde edilen bulguların analizi sonucunda “planlama” aşamasında yoğun biçimde birbirlerinin “fikirlerini” değerlendirdikleri görülmüştür. Katılımcılar gruptaki diğer katılımcıların yaratıcı, ilginç, değişik, güzel ve yeni fikirler yaratabildiğini, bazı katılımcıların fikirlerini uygulayabildiklerini ifade etmişlerdir. “İsteklilik” ile ilgili olarak, çaba ve isteme alt temaları olumlu bir şekilde ortaya çıkmıştır. Bazı katılımcıların program boyunca yürüttükleri çalışmalarda grup arkadaşlarının kararlarına saygı duyma konusunda sorun yaşadıkları görülmüştür. Katılımcıların ifadeleri gruptakilerin sorumluluk ve görev bilincine sahip olduklarını göstermiştir (Çoknaz, Celebi, 2004).

Araştırmamızda; “Yerleşkede yapacağım serbest zaman aktivitelerinin sağlığa ve çalışma performansına (ders başarısı, iş performansı, akademik başarı) olumlu etkisi olacağına inanıyorum” sorusuna örneklem grubunun % 9,9’u hiç katılmıyorum, % 7,6’sı pek katılmıyorum, % 5,7’si kararsızım, % 31’i katılıyorum, % 45,8’i tamamen katılıyorum cevabı vermişlerdir.

Ayrıca “Yerleşkede yapacağım serbest zaman aktivitelerinin sağlığa ve çalışma performansına (ders başarısı, iş performansı, akademik başarı) olumlu etkisi olacağına inanıyorum” cümlesine Hiç Katılmıyorum, Pek Katılmıyorum, Kararsızım cevabı verenlerin gözlenen ve tahmin edilen frekansları arasındaki fark eksiyken, Katılıyorum ve Tamamen Katılıyorum cevabı verenlerin gözlenen ve tahmin edilen frekansları arasındaki fark artıdır.

Test sonuçları serbest zaman etkinlikleri sağlığa ve çalışma performansına etkilerine ilişkin görüşler arasındaki farklılıkların $P < 0,01$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir.

Bu bulgudan hareketle serbest zaman etkinlikleri sağlığa ve çalışma performansına olumlu etki gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Selçuk Üniversitesinde akademik personelin rekreasyon faaliyetlerinin değerlendirilmesi ile ilgili yapılan bir çalışmada personelin %89 ‘u rekreasyon faaliyetlerinin sağlığı olumlu etkilediğini düşünürken geri kalan %9’luk kısım kısmen faydalı olduğunu düşünmektedir. Ayrıca bu çalışmada ankete katılanların %86’lık kısmı rekreasyon faaliyetlerinin kişiliği olumlu yönde etkilediğine inanırken, diğer %14’lük kısmı ise buna kısmen inanmaktadır. Diğer bir veri ise yapılan anket çalışmasında katılanların %67’si, rekreasyon faaliyetlerinin üniversite ortamına uygun olup olmadığı sorusuna evet derken %9’u hayır, %24’ü ise kısmen cevabı vermişlerdir (Tunçkol, 2001)

Ki-Kare Bağımsızlık Testi sonuçları kişilerin konumları ile yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak etme durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir.

Bu bulgudan hareketle serbest zaman etkinliklerine iştirak etme davranışının konuma göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anket sonuçlarımız, kişilerin bölümleri ile etkinlik tercihleri arasında $p < 0,01$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Bu bulgulardan hareketle farklı bölümlerdeki kişilerin etkinlik tercihleri birbirinden farklı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmamızda, “Serbest zaman etkinliklerine katılımıda kültürel etmenlerin etkileri vardır” sorusuna örneklem grubunun % 7,8’i hiç katılmıyorum, % 15,6’sı pek katılmıyorum, % 12,1’i kararsızım, % 40,4’ü katılıyorum, % 24’ü tamamen katılıyorum cevabı vermişlerdir.

Anket sonuçları serbest zaman etkinliklerine katılımıda kültürel etmenlerin etkilerine ilişkin görüşler arasındaki farklılıkların $P < 0,01$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir.

Ayrıca “Serbest zaman etkinliklerine katılımıda kültürel etmenlerin etkileri vardır” cümlesine Hiç Katılmıyorum, Pek Katılmıyorum, Kararsızım cevabı verenlerin gözlenen ve tahmin edilen frekansları arasındaki fark eksiyken, Katılıyorum ve Tamamen Katılıyorum cevabı verenlerin gözlenen ve tahmin edilen frekansları arasındaki fark artıdır.

“Serbest zaman etkinliklerine katılımıda ekonomik etmenlerin etkileri vardır” sorusuna örneklem grubunun % 5,2’si hiç katılmıyorum, % 15’i pek katılmıyorum, % 15,4’ü kararsızım, % 37,7’si katılıyorum, % 26,5’i tamamen katılıyorum cevabı vermişlerdir.

Anket sonuçları serbest zaman etkinliklerine katılımı ekonomik etmenlerin etkilerine ilişkin görüşler arasındaki farklılıkların $P < 0,01$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir.

Ayrıca “Serbest zaman etkinliklerine katılımı ekonomik etmenlerin etkileri vardır” cümlesine Hiç Katılmıyorum, Pek Katılmıyorum, Kararsızım cevabı verenlerin gözlenen ve tahmin edilen frekansları arasındaki fark eksiyken, Katılıyorum ve Tamamen Katılıyorum cevabı verenlerin gözlenen ve tahmin edilen frekansları arasındaki fark artıdır.

Bu bulgulardan hareketle serbest zaman etkinliklerine katılımı ekonomik etmenlerin etkilerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

“Serbest zaman etkinlikleri zararlı alışkanlıkların edinilmemesinde etkindir” sorusuna örneklem grubunun % 13,1’i hiç katılmıyorum, % 11,1’i pek katılmıyorum, % 10,1’i kararsızım, % 27,7’si katılıyorum, % 37,9’u tamamen katılıyorum cevabı vermişlerdir.

Anket sonuçları serbest zaman etkinliklerinin zararlı alışkanlıklar edinilmemesindeki etkilerine ilişkin görüşler arasındaki farklılıkların $P < 0,01$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermektedir.

“Serbest zaman etkinlikleri zararlı alışkanlıkların edinilmemesinde etkindir” cümlesine Hiç Katılmıyorum, Pek Katılmıyorum, Kararsızım cevabı verenlerin gözlenen ve tahmin edilen frekansları arasındaki fark eksiyken, Katılıyorum ve Tamamen Katılıyorum cevabı verenlerin gözlenen ve tahmin edilen frekansları arasındaki fark artıdır.

Bu bulgudan hareketle serbest zaman etkinliklerinin zararlı alışkanlıkların edinilmemesinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

“Yerleşkede rekreasyon organizasyonları olsa etkinliklere iştirak ederdim” sorusuna örneklem grubunun % 6,9’u hiç katılmıyorum, % 9,3’ü pek katılmıyorum, % 15,5’i kararsızım, % 41,3’ü katılıyorum, % 26,9 tamamen katılıyorum cevabı vermişlerdir.

“Yerleşkede rekreasyon organizasyonları olsa etkinliklere iştirak ederdim.” sorusuna “Tamamen Katılıyorum” cevabı verenlerden % 93’ünün “Yerleşkede serbest zaman etkinliklerini düzenli olarak organize eden ve uygulayan bir grubun bulunmasını isterdim” sorusuna “Tamamen Katılıyorum” yada “Katılıyorum” cevabı verdikleri görülmektedir.

Yerleşkede rekreasyon organizasyonları olsa bile iştirak etme konusunda kararsız olanların (%7), bu etkinlikleri düzenli organize eden ve uygulayan bir grubun bulunması halinde katılacakları (%100) olarak görülmüştür.

Ki-Kare Bağımsızlık Testi sonuçları da yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak edecekler ile serbest zaman etkinliklerini organize eden ve uygulayan bir grubun olmasını arzu edenlerin oranları arasında $p < 0,01$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Ki-Kare Bağımsızlık Testi kişilerin yaşları ile yerleşkede rekreasyon organizasyonları olması halinde bu etkinliklere iştirak etme durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir.

Bu bulgudan hareketle serbest zaman etkinliklerine iştirak etme davranışının yaşa göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu bulgudan hareketle serbest zaman etkinliklerini organize eden ve uygulayan bir grubun olmasının yerleşkede organizasyonlara katılımı arttıracığı sonucuna ulaşılmıştır.

“Serbest zaman etkinliklerine katılıma tesislerin ve organizasyon eksikliklerinin etkili olduğunu düşünüyorum” sorusuna örneklem grubunun % 11,3’ü hiç katılmıyorum, % 9,7’si pek katılmıyorum, % 7,2’si kararsızım, % 28,5’i katılıyorum, % 43,3’ü tamamen katılıyorum cevabı vermişlerdir.

Başaran’ın “Rekreasyon anlayışı ve uygulanabilirliği üzerine yapılan bir çalışmada” şehir planları hazırlanırken GSGM ’nin görüşünün alınarak projelere spor alanı ve tesisi konulmasına yönelik uygulamaların az (%43.8) olduğu ve hiç (%42) olmadığı görülmektedir. Şehir planlarının hazırlanmasında GSGM’nin görüşünün alınmasının olumlu olduğu, uygulamaya dikkat edilmesi ve uzman bir heyetin oluşturulması yararlı bulunmuştur. “Semt sahalarını oluşturan bisiklet özel yolları, yeşil alan ve parklarda hayat yolu denen parkurlar, spor alanları ve açık spor sahaları hatta yüzme havuzu, her yaştaki ve konumdaki insanın yararlanabileceği tesisler olup, halkı spora çekecektir” denmiştir (Başaran, 1998).

Bizim araştırmamızda da tesislerin ve organizasyonların rekreasyonel katılımında önemli bir yeri kapsadığı (%72) görülmüştür.

Rekreasyon merkezleriyle ilgili yapılan planlamada Umuttepe yerleşkesinin harita plan örnekleri çıkartılmış ve bu örneklerle uzman kişilerin görüşleri de alınarak hem merkezlerin hem de yönetim şemasının planlaması yapılmıştır. Rekreasyon merkezleriyle ilgili planlamada yerleşkede var olan alanlar ile yerleşkenin yakınında bulunan kent ormanından bazı aktiviteler için yararlanılmıştır. Bunun yanı sıra anket sonuçlarında çıkan aktivite merkezleri yerleşkede henüz bulunmamış olsalar bile uzman görüşleri göz önünde bulundurularak uygun konumlara yerleştirilmişlerdir.

Yönetim şeması planlaması 1 müdür, 5 şube müdürü, 8 bölüm şefi, 42 antrenör ve rekreasyon liderinden oluşmaktadır. Şubeler; rekreasyon yönetim merkezi (büyük), küçük rekreasyon merkezi, su sporları merkezi, kapalı spor salonları merkezi ve açık spor alanları merkezlerinden oluşmaktadır.

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılmış olan bu çalışmanın içeriğini bir üniversite yerleşkesinde rekreasyon ihtiyacını tespit etmek ve bunun yanı sıra bir yönetim planlamasında dikkat edilecek kriterleri belirlemek oluşturmaktadır.

İnceleme ve araştırmalar sonucunda rekreasyon ihtiyacının özellikle üniversite kesiminde var olduğu aşikardır. Bu bağlamda gerek öğrenciler gerekse idari ve akademik kadronun ruhsal, bedensel ve psikolojik olarak aktivitelere katılımı sağlamak bireysel mutluluğun yanı sıra başarıyı da beraberinde getirecektir.

1- Tüm bu bilgiler ışığında öncelikli olarak yerleşkede bir rekreasyon departmanı kurulması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

2- Oluşturulacak rekreasyon departmanını profesyonel bir ekibin yönetmesi yapılacak plan ve programlamaların kalitesini belirleyeceği gibi, yerleşkede henüz sınırlı sayıda bulunan rekreasyon alanlarının yenilerinin oluşturulmasında da önemli rol alacaktır.

3- Oluşturulacak yönetimle birlikte yardımcı olabilecek profesyonel ekiplerin bu çalışma ile tespit edilen ihtiyaçlar doğrultusunda, belirlenmiş yerler dahil olmak üzere rekreasyon alanları ve merkezleri oluşturulması amaç yönünde doğru olacaktır.

4- Rekreasyon departmanındaki profesyonel ekibi destekleyecek ve rekreasyon liderliği yapabilecek gönüllüler ve yarı zamanlı çalışacak öğrenciler kullanılması hem öğrencileri aktif bir şekilde organizasyona dahil edecek hem de onlara aidiyet hissi kazandıracaktır.

5- Rekreasyon gönüllüsü ya da yarı zamanlı çalışacak öğrenciler farklı bölümlerden seçilebilmesinin yanında bu alanda 4 yıllık eğitim veren B.E.S.Y.O. bölümlerinden; özellikle rekreasyon, yöneticilik ve antrenörlük bölümü öğrencileri

ile güzel sanatlar fakültesi öğrencilerine öncelik verilmesi organizasyonlarda kolaylıklar getirecektir.

6- İyi oluşturulmuş hizmet ve yönetim programları bir sistem içinde devamlılık sağlamalıdır.

7- Rekreasyon alanları 7 gün 24 saat kullanılabilir hale getirilip doluluk oranını üst seviyede tutulabilmek kaliteyle birlikte konulacak hedeflerden olmalıdır.

8- Rekreasyon aktivitelerini teşvik edebilmek ve sağladığı yararlılardan faydalanabilmek adına düzenli yapılabilecek bir rekreasyon festivali ve etkinlikleri yerleşke içindeki mevcut ilişki ve iletişimlerini olumlu yönde üst seviyelere taşıyabilecektir.

9- Aileleri yerleşke rekreasyonuna dahil edebilmek özellikle akademik ve idari kadro için farklı birçok açıdan yarar sağlayabilecektir.

10- Bir üniversite yerleşkesinde rekreasyon merkezleri alan planlaması ve yönetim şeması örneği sunulmuştur.

8. KAYNAKLAR

- ADAİR, J. (2005). Etkili Zaman Yönetimi. “2. baskı, s.:14”
- AĞAOĞLU, Y., S. (2002). Türkiye’deki üniversitelerin rekreasyon programlarının geliştirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuzmayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, “s.:15, 20”
- ANİTA, M. (1995). The illinois youth campus program. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*. “vol.66, Iss. p. 42, 1 p.”
- BALCI, V. (2003). Ankara’daki üniversite öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılımlarının araştırılması. *Milli Eğitim Dergisi*. “sayı 158”.
- BAŞARAN, Z. (1998). Türk spor örgütlenme sürecinde rekreasyon anlayışı ve bugünkü uygulanabilirliği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. “s.:197”
- BAŞARAN, Z., KARAKÜÇÜK, S. (2004a). Sporun tabana yaygınlaşmasına engelleyen sebepler. The 10th Ichper.Sd Europe Congress, The Tssa 8th International Sports Science Congress Proceedings.
- BAŞARAN, Z., SARIMERT, F. (2004b). İzmit belediyesinde çalışan bireylerin, rekreasyon etkinlikleri, bu etkinliklere yönelten nedenler ve kişiye kazandırdıkları. The 10th Ichper.Sd Europe Congress, The Tssa 8th International Sports Science Congress Proceedings.
- BLUECHARDT, M.,H. (1995). Building bridges between a university and an alternative high school. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*. “vol. 66, İss.4; p. 39, 3 p.”
- CLAYTON, S. (2000). Takımınızın Yeteneklerini Geliştirmede Yönetim (Supervision), “s.: 87”

- ÇAKIROĞLU, H., (1998). Rekreasyon; beden eğitimi dersi ve diğer dersler açısından okullarda ders dışı faaliyetlerin durumu eğitsel kollar ve fonksiyonları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, “s.: 13”
- ÇINAR, V., SANİOĞLU, A. (2000). Farklı branşlardaki beden eğitimi ve spor yüksek okulu öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılımlarının değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.
- ÇOKNAZ, D., CELEBİ, M. (2004). Üniversite serbest zaman programlarında rekreasyon liderlerinin deneyimlerinin değerlendirilmesi. The 10th Ichper.Sd Europe Congress, The Tssa 8th International Sports Science Congress Proceedings.
- Dİ CARLO, M., TENTONİ, C., BERLOFFA, G. (2005). Motor activities as regards recreation and wellbeing in young people’s leisure time –district- research town seaside. The 46th Ichper.Sd, Congress Proceedings, Anniversary World Congress. “p.:313,314”
- DOĞAN, S. (2001). Vizyona Dayalı Liderlik. “s.:5,10”
- DUMAZEDİER, J., (1991). Aile ve boş zaman. *Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Dergisi*. “sayı 2 , s.:109”
- EREN, E., (1998). Yönetim ve Organizasyon, “4. baskı, s.: 3”
- FAWCET, P.,A. (2001). Developing a collegiate aquatics program. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance* “vol.72, Iss. 2; p.:5, 32”
- FINDIKÇI, İ. (2000). İnsan Kaynakları Yönetimi, “2. baskı, s.:126”
- GÜNEY, S. (2000). Yönetim ve Organizasyon El Kitabı, “s.:261”
- HACIOĞLU, N., GÖKDENİZ,A., DİNÇ, Y. (2003). Boş Zaman & Rekreasyon Yönetimi Örnek Animasyon Uygulamaları, “1. baskı, “s.: 18”

- HAZAR, A. (2003) Rekreasyon ve Animasyon, “2. baskı, s.:32,33, 57, 93”
- HEİDEGGER, M. ARİSTOTALES, AUGUSTINUS, (1996). Zaman Kavramı, 1. baskı, “s.:93, 95”
- HURD, A., FORRESTER, S.,A. (2005). A comparison of staff leisure constraint differences in campus recreation services. *Research Quarterly for Exercise and Sport*. “vol. 76, Iss. 1; p.a49, 1 p.”
- İLHAN, A., BALCI, V. (2004). Türkiye’deki üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılım düzeylerinin belirlenmesi. The 10th Ichper.Sd Europe Congress, The Tssa 8th International Sports Science Congress Proceedings.
- JONES, M., G. (2005). Youth recreation and leisure destinations. The 46th Ichper.Sd, Congress Proceedings, Anniversary World Congress. “p.: 300”
- KALE, R., ERŞEN, E. (2003). Beden Eğitimi ve Spor Bilimlerine Giriş, “1. baskı, s.: 173”
- KARAKÜÇÜK, S. (2005). Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme, 5. baskı, “s.: 3, 59”
- KESKİN, M. (2001). Engellilerin toplumsal yaşama katılımında eğitim-rekreasyon-spor uygulamaları ve etkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. s.:61-62”
- KILBAŞ, Ş. (2001). Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme, 1. baskı, “s.: 14-20”
- LEWIS, JAMES B., JONES, TOM R., LAMKE, GENE, DUNN, J. MICHAEL. (1998). Recreational sport: making the grade on college campuses – growth in sports programming continues in most service settings, but one of the most prolific growth areas is found among the nation’s colleges and universities. *Parks&Recreation*. “vol.:33, pub.: 12”

- MANSUROĞLU, S. (2002). Akdeniz üniversitesi öğrencilerinin serbest zaman özellikleri ve dış mekan rekreasyon eğilimlerinin belirlenmesi. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*. “sayı 15, s.: 53-62.”
- MCBEAN, V.(2006). Campus Recreation Services Annual Report. “vania@mail.umd.edu-erenci@kou.edu.tr, 07 March 2006”
- ÖZÇALIKUŞU, O. (1999). Yatılı ilköğretim bölge okullarında okuyan öğrencilerin boş zamanları değerlendirme ve spor alışkanlıkları üzerine bir araştırma (Hatay ili örneği), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. “s.: 10”
- ÖZİŞİK, Y. (1998). Kara harp okulu öğretim elemanlarının rekreasyon sorunları üzerine bir araştırma, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, “s.:19”
- REED, J., A., WILSON, D. (2005). Awareness and use of a university recreational walking trail. *Research Quarterly for Exercise and Sport*. “vol.76, Iss. 1; p. a50, 1 p.”
- TUNÇEL, E.,F. (1999). Ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıklarında sporun yeri (İzmir ili örneği), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, “s.:7-8”
- TUNÇKOL, M., H. (2001). Selçuk üniversitesindeki akademik personelin rekreasyon faaliyetlerinin değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı “s.:7-8, 61”
- YAMAN, V., YAMAN, F., BURGUL, N. (2004). Beden eğitimi ve spor okullarında öğrenim gören öğrencilerin serbest zaman alışkanlıkları içerisindeki sporun yeri ve rolü (ankara örneği). The 10th Ichper.Sd Europe Congress, The Tssa 8th International Sports Science Congress Proceedings.
- YAZICI, M., (1998). Üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme anlayış ve alışkanlıkları üzerine karşılaştırmalı bir araştırma (Atatürk üniversitesi örneği). ,

Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, “s.:7”

ZORBA, E. (2005). Attitudes towards recreation, its progress and expectations in turkey. The 46th Ichper. Sd, Congress Proceedings, Anniversary World Congress. “p.:100”

5- Haftada ortalama kaç gün yerleşkede bulunuyorsunuz?

- a) 1 gün   b) 2 gün   c) 3 gün   d) 4 gün   e) 5 gün

6- Bir günde ortalama kaç saat yerleşkede bulunuyorsunuz?

- a) 0-2 (saat)   b) 3-4   c) 5-6   d) 7-8   e) 9 ve üstü (saat)

7- Yerleşkede bulunduğunuz bir gün içerisinde zorunlu ihtiyaçlarınız (yemek, çalışma saati, ders) dışında size kalan serbest zamanınız ortalama kaç saattir?

- a) 1   b) 2   c) 3   d) 4   e) 5 ve üstü

8- Yerleşkede aşağıdaki etkinliklerden hangisinin olmasını öncelikle tercih edersiniz ? (lütfen önem sırasına göre 5 seçeneği numaralandırınız 1, 2, ... gibi)

- a) Fiziksel (sportif) ( )
b) Sanatsal ( )
c) Uygulamalı işler (el işleri) ( )
d) Entelektüel (konferanslar, kitap, vb.) ( )
e) Toplumsal ( )
f) Diğer (lütfen yazınız) ..... ( )

9- Yerleşkede kapalı alan rekreasyon aktiviteleri ile bu aktivitelerin yapılabileceği uygun alanlardan hangilerinin olmasını isterdiniz ? (lütfen önem sırasına göre 5 seçeneği numaralandırınız 1, 2, ... gibi)

- a) Dans (halk oyunları, latin dansları, vb.) ( )
b) Su sporları (kapalı havuzda; yüzme, atlama, sualtı hokeyi, vb.) ( )
c) Aerobik- step ( )
d) Fitness ( )
e) Satranç ( )
f) Müzik ( )
g) Sportif aktiviteler (voleybol, basketbol, hentbol, jimnastik, masa tenisi, vb.) ( )
h) Yaratıcı drama ( )
ı) Resim (atölyesi) ( )
j) Boyama (atölyesi) ( )
k) Fotoğraf (atölyesi) ( )
l) Bilgisayar ( )
m) Maket uçak yapımı ( )

- n) El işi ( )
- o) Bowling ( )
- p) Squash ( )
- r) Tırmanma duvarı (spor tırmanışı) ( )
- s) Diğer (lütfen belirtiniz).....( )

**10- Yerleşkede açık alan rekreasyon aktiviteleri ile bu aktivitelerin yapılabileceği alanlardan hangilerinin olmasını isterdiniz ?
(lütfen önem sırasına göre 5 seçeneği numaralandırınız 1, 2, ... gibi)**

- a) Sportif turnuvalar (voleybol, basketbol, hentbol, futbol, tenis, vb.) ( )
- b) Bisiklet ( )
- c) Kampçılık ( )
- d) Tırmanma duvarı (spor tırmanışı) ( )
- e) Tekerlekli paten ( )
- f) Orienteering ( )
- g) Mini golf ( )
- h) Paintball ( )
- i) Petanga (boccia) ( )
- j) Kuş gözlemciliği ( )
- k) Tur kayağı (dağ kayağı) ( )
- l) Trekking ( )
- m) Hiking ( )
- n) Koşu ( )
- o) Diğer (lütfen belirtiniz) .....( )

Cümlelerin yanında “**Tamamen Katılıyorum**”, “**Katılıyorum**”, “**Kararsızım**”, “**Pek Katılmıyorum**” ve “**Hiç Katılmıyorum**” olmak üzere 5 seçenek vardır. Yerleşkeniz ve sizinle ilgili en uygun seçeneğin yanını (X) ile işaretleyiniz.

NO	GÖRÜŞLER	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Pek Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1	Yerleşke dışında serbest zaman etkinliklerine iştirak ediyorum.					
2	Yerleşkede rekreasyon organizasyonları olsa etkinliklere iştirak ederdim.					
3	Serbest zaman etkinliklerine katılıma tesislerin ve organizasyon eksikliklerinin etkili olduğunu düşünüyorum.					
4	Yerleşkede serbest zaman etkinliklerini düzenli olarak organize eden ve uygulayan bir grubun bulunmasını isterdim.					
5	Yerleşkede yapacağım serbest zaman aktivitelerinin sağlığa ve çalışma performansına (ders başarısı, iş performansı, akademik başarı) olumlu etkisi olacağına inanıyorum.					
6	Serbest zaman etkinlikleri zararlı alışkanlıkların edinilmemesinde etkendir.					
7	Serbest zaman etkinliklerine katılımı ekonomik etmenlerin etkileri vardır.					
8	Serbest zaman etkinliklerine katılımı kültürel etmenlerin etkileri vardır.					

10. ÖZGEÇMİŞ

1977 yılında Diyarbakır'da doğdum. İlk, orta ve lise öğrenimimi Kocaeli'de tamamladım. Üniversite öğrenimime 1998 yılında Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu'nda başladım. 2003 yılında ise Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimime başladım. 2004 yılı başı itibariyle Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü' nde başladığım Araştırma Görevlisi görevime halen devam etmekteyim.